

500...

**การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3**

นายวัชระ จันทรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**An Evaluation of the Student Held-Care System in Schools under the Office of
Yala Educational Service Area 3**

Mr. Watchara Chantarat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
ชื่อและนามสกุล นายวัชระ จันทรัตน์
แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
สาขาวิชา ศีลภาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตร์ พิบูลย์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจรูญ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตร์ พิบูลย์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 24 เดือน กันยายน พ.ศ. 2552

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

ชื่อและนามสกุล นายวัชร จันทรัตน์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์ (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร

จันะวัฒน์ ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) ประเมินประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (3) ประเมินประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ (4) ศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 36 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 234 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 385 คน นักเรียน จำนวน 385 คน รวม 1,040 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า แบบทดสอบ แบบวัดเจตคติ และแบบบันทึกข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก การจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวม เหมาะสมระดับปานกลาง (2) ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3) ประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับต้องปรับปรุง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อยู่ในระดับดี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และ (4) ปัญหาเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ ข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำสำคัญ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เขตพื้นที่การศึกษายะลา

Thesis title: An Evaluation of the Student Help-Care System in Schools under the Office of Yala Educational Service Area 3

Researcher: Mr. Watchara Chantararat; **Degree:** Master of Education (Educational Evaluation); **Thesis advisors:** (1) Dr. Suphak Pibool, Associate Professor; (2) Dr. Annop Jeenawathana, Assistant Professor; **Academic year:** 2008

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to evaluate the readiness in terms of the inputs for the student help-care system; (2) to evaluate the efficiency of operation process of the student help-care system; (3) to evaluate the effectiveness of the student help-care system; and (4) to study problems, obstacles, and suggestions for development of the student help-care system in schools under the Office of Yala Educational Service Area 3.

The research sample of informants consisted of 36 school administrators, 234 advising teachers, 385 parents, and 385 students, totaling 1,040 subjects. The research instruments for data collections were a rating scale questionnaire, a test, an attitude assessment scale, and a data recording form. Statistics for data analysis were the frequency, mean, and standard deviation.

Research findings indicated that (1) the readiness in terms of inputs for the student help-care system was assessed as being at the moderate level, with administrators and teachers having overall knowledge and understanding of the student help-care system at the moderate level, and having the awareness concerning the student help-care system at the high level; and the appropriateness of budget allocation for the overall operation of projects/activities of the student help-care system was assessed as being at the moderate level; (2) the overall efficiency of operation process of the student help-care system was assessed as being at the moderate level; (3) the overall effectiveness of the student help-care system was assessed as being at the moderate level, with the students' achievement being at the improvement needed level, students' desirable characteristics being at the high level, and undesirable characteristics being in the upward trend; and (4) the main problems of the student help-care system were that the teachers lacked knowledge concerning the student help-care system, and the school lacked budget and materials and equipment for the operation; while the main recommendation was that school should put more emphasis on equipping advising teachers with knowledge and understanding on their tasks concerning the student help-care system.

Keywords: Student help-care system, Yala Educational Service Area

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจรูญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร จินะวัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน คือ นายวิโรจน์ กำเนิดคุณากร นางสาวจิตติมา คงปาน นายสมศักดิ์ อินทจักร นางวันเพ็ญ แซ่เต๋ นายมนูญ จันทรสุข นายเสริมวิทย์ ปิยะวานิช และนางครุณี แซ่ลิ้ม ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วัฒนสุนทร รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย และคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำช่วยเหลือสนับสนุน ขอขอบคุณแม่เสาร์ พ่อหลวง จันทรรัตน์และภรรยา พร้อมทั้งบุคคลในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ ประโยชน์ที่พึงได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

นายวัชร จันทรรัตน์

มีนาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผลในการประเมิน.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและหลักการประเมินโครงการ.....	10
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	17
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
กรอบแนวทางการวิจัยโดยภาพรวม.....	61
แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล.....	66
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพร้อมด้านปัจจัย.....	80
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	98
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	106

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	119
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมด้านปัจจัย ประสิทธิภาพ ของกระบวนการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	121
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	126
สรุปการวิจัย.....	126
อภิปรายผล.....	130
ข้อเสนอแนะ.....	139
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	148
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	149
ข สำเนาหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ และเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	152
ค ตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	156
ง ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีกลุ่มร้อยละ.....	159
จ เครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	162
ฉ ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป.....	191
ช ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	193
ซ ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพ การดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนฉบับผู้บริหารและครู ฉบับผู้ปกครองนักเรียนและฉบับนักเรียน.....	195
ประวัติผู้วิจัย.....	202

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงกระบวนการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	29
ตารางที่ 2.2 แสดงกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	49
ตารางที่ 3.1 กรอบแนวทางการประเมิน.....	61
ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืน.....	71
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมิน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อความพร้อมด้านปัจจัย.....	80
ตารางที่ 4.2 แสดงร้อยละของผู้ที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อได้ถูกต้อง.....	82
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารและครู จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	84
ตารางที่ 4.4 แสดงร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม.....	86
ตารางที่ 4.5 แสดงผลค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความตระหนักต่อ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	86
ตารางที่ 4.6 แสดงร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความ ตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม.....	88
ตารางที่ 4.7 ผลการสำรวจการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	89
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการ ประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อด้านกระบวนการ.....	98
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมิน ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้านกระบวนการ.....	102
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมิน ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้าน กระบวนการ.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	106
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	108
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	110
ตารางที่ 4.14	แสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ที่ได้ผลการเรียน 3-4 ปีการศึกษา 2550.....	111
ตารางที่ 4.15	แสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ที่ได้ผลการเรียน 0, ร, มส ปีการศึกษา 2550.....	112
ตารางที่ 4.16	แสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	113
ตารางที่ 4.17	แสดงผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ปีการศึกษา 2550.....	115
ตารางที่ 4.18	แสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ระดับดีและดีเยี่ยม จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	116
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	119
ตารางที่ 4.20	แสดงผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการวิจัยความพร้อมด้านปัจจัยด้านประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	121

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	30
ภาพที่ 2.2 แสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูที่ปรึกษา.....	39

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผลในการประเมิน

สังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นานาประเทศจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ ปรับตัวและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่สามารถจะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวก็คือ คุณภาพคน ดังนั้นการพัฒนาคคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการพัฒนาคคน ก็คือการศึกษาที่มีคุณภาพที่จะทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังเช่น ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักสังเคราะห์ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักการประยุกต์และแสดงความคิดเห็น สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักฟังตนเองและมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อการประกอบอาชีพที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข รวมถึงประเทศไทยหากไม่สามารถพัฒนาเยาวชนเติบโตได้อย่างมีคุณภาพแล้ว ประเทศไทยก็คงจะเสื่อมลงเรื่อยๆ เพราะอนาคตของชาติอยู่ที่เยาวชน จึงมีความจำเป็นต้องเน้นให้เยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ และถือว่าการแก้ปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนเป็นการลงทุน ไม่ได้เป็นค่าใช้จ่าย ที่สำคัญผู้ใหญ่จะต้องมีเมตตาธรรม และมองว่าเยาวชนทุกคนคือลูกหลานของตนเอง เพื่อที่จะช่วยกันดูแลแก้ไขปัญหา ทำให้เด็กมีสุขภาพกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีการพัฒนาการตามอายุ มีสภาพจิตใจที่ดีและมีคุณภาพทางปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ มีพัฒนาการทางสมองที่ทันการพัฒนาคคนของโลก จะนำมาสู่ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม ทั้งของตนเอง ครอบครัวและประเทศชาติ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2549 : 1)

ในระหว่างที่ผ่านมา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ซึ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา โดยมุ่งให้ทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศต่างๆ ด้านอย่างเต็มที่ ทั้งนี้โดยคาดหวังว่าเมื่อคนซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคมมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านสติปัญญา

ร่างกายและจิตใจจะเป็นพื้นฐานในการสร้างพลังครอบครัว ชุมชนและสังคมที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมอย่างสันติ เช่นเดียวกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ที่กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศเกี่ยวกับสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ (1) สังคมคุณภาพที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้... (2) สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก พร้อมทั้งจะรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสร้างสมทุนปัญญา รักษา และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม และ (3) สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทย... ดังนั้นการที่จะหล่อหลอมให้คนมีคุณภาพที่จะส่งผลต่อสังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนย่อมไม่มีสิ่งใดที่จะสำคัญไปกว่าการศึกษาที่มีคุณภาพ สำหรับทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) จึงกำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนจากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทย จึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคนเนื่องจากคนเป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนาขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียบพร้อมทั้งด้านคุณธรรมและความรู้ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รอบคอบและระมัดระวังด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและคุณธรรม ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรมรวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ (5)) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กรมสุขภาพจิต 2544 : 11)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้วการป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งทางด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสภาพจิตใจและสภาพร่างกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นที่ไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการต่างๆ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้มีความเติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ในการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ (กรมสุขภาพจิต 2546: 3)

พระบรมราชาโชวาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทาน แก่นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ความว่า “เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำหรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แท้จริงต้องการ จะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึง จุดประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำควบคุมให้ดำเนินต่อไปอย่างถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ที่เป็น ครูอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษาท่านอาจจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิด อยู่ทุกๆ ด้าน รองลงมาจากบิดามารดา” (กระทรวงศึกษาธิการ 2547 : ก)

กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมึระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือ ต่างๆ ที่มีคุณภาพ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา 2544 : 2)

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนา เพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น
2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือในการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงานที่มีองค์ประกอบสำคัญคือ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา การส่งต่อนักเรียนให้มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหานักเรียน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากทางโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข เป็นคนดีและเป็นคนเก่ง สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของตนเอง โรงเรียนต้องมีวิธีการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การป้องกันไม่ให้นักเรียนไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด อบายมุขต่างๆ และการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนคลายความวิตกกังวล สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยโรงเรียนมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงาน พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด (กรมสุขภาพจิต 2544 : 3)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ได้ดำเนินการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาประมาณ 7 ปีแล้ว พบว่าการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ประสบปัญหาหลายอย่าง เช่น นักเรียนหนีเรียน นักเรียนติดยาเสพติด พฤติกรรมชู้สาว การเกิดอุบัติเหตุ ทำงานหนักไม่เป็น อ่อนแอ ขี้เกียจ ชอบสบาย ไม่ชอบเรียนหนังสือ ฯลฯ จากการติดตามของผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนยังขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และขาดการทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งผู้บริหาร ครูอาจารย์ และผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการนักเรียน จึงทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการดำเนินการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 เกี่ยวกับความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐาน ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.1 เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

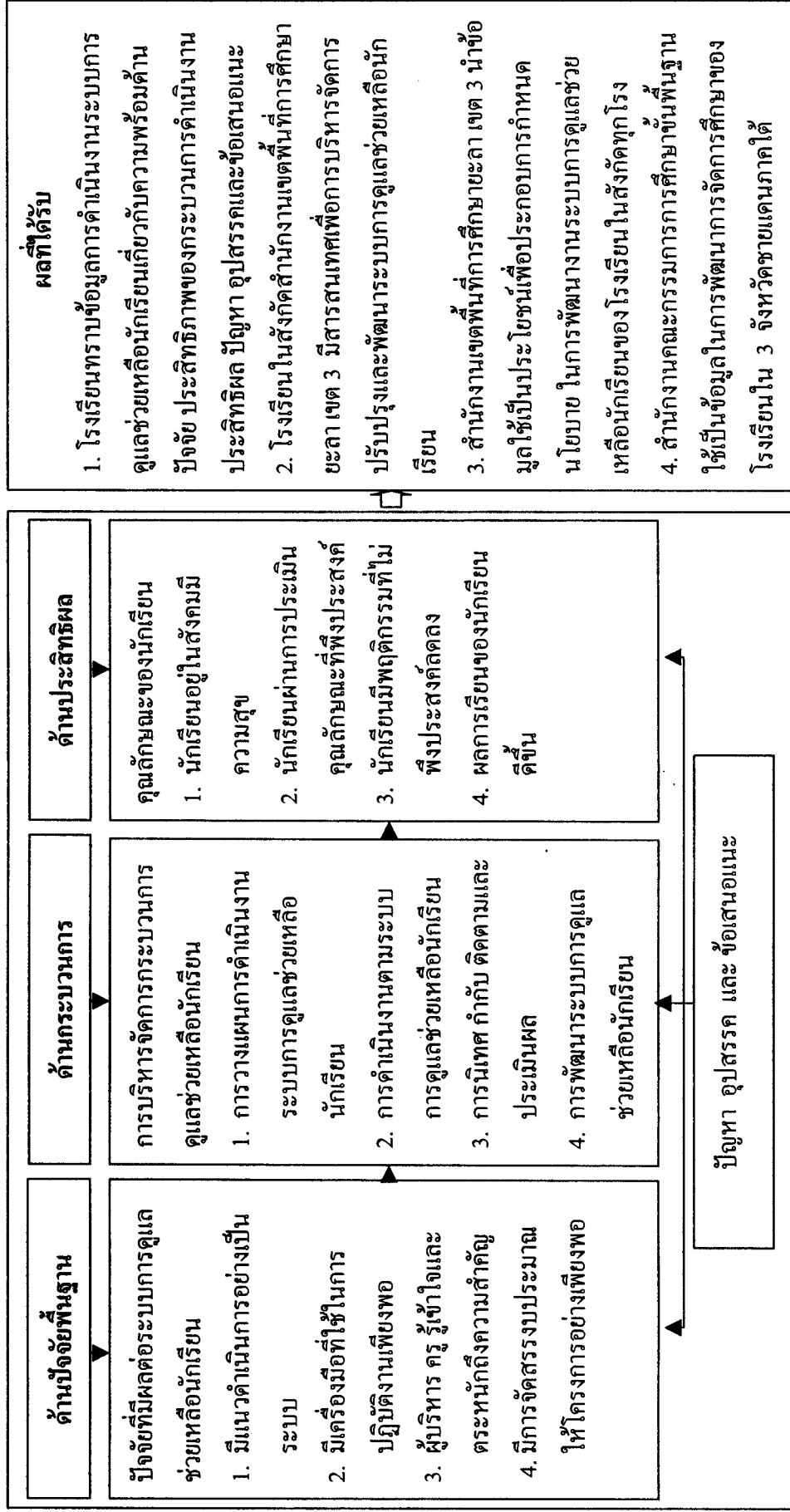
2.2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

2.3 เพื่อประเมินประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

2.4 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะที่ 3

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการประเมิน

4.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ปีการศึกษา 2550

4.2 แหล่งข้อมูล - ผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.2.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ประกอบด้วย

- บันทึกการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- บันทึกผลการเรียน
- บันทึกโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- บันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.2.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 จำนวน 20,371 คน

4.3 ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

4.3.1 ความพร้อมด้านปัจจัย

4.3.2 ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.3.3 ประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.3.4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

4.4 ช่วงเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย มิถุนายน 2550 ถึง ตุลาคม 2551

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากทางโรงเรียน ประกอบด้วยกระบวนการ 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ

5.2 การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐาน ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5.3 ความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง ความพร้อมของโรงเรียนเกี่ยวกับแนว ดำเนินการ เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการจัดสรรงบประมาณ โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5.4 ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดจากการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

5.5 ประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจาก การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อนักเรียน ได้แก่ นักเรียนอยู่ในสังคมอย่าง มีความสุข นักเรียนผ่านการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ลดลงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

5.6 การศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ หมายถึง การรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่เกิดจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามการรับรู้ของผู้เกี่ยวข้อง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 โรงเรียนทราบข้อมูลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับความ พร้อมด้านปัจจัยพื้นฐาน ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

6.2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 มีสารสนเทศเพื่อ การบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 นำข้อมูลใช้เป็นประโยชน์เพื่อประกอบ การกำหนดนโยบาย ในการพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดทุก โรงเรียน

6.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา การจัดการศึกษาของโรงเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “ การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและหลักการประเมินโครงการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและอีกส่วนหนึ่งได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้วิจัยได้นำมาเรียบเรียงและเสนอรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้ คือ

1. แนวคิดและหลักการประเมินโครงการ
 - 1.1 ความหมายการประเมิน
 - 1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมิน
 - 1.3 ประเภทของการประเมิน
 - 1.4 รูปแบบการประเมิน
 - 1.5 กระบวนการประเมิน
2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.4 รางมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.5 กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.6 องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3
4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. แนวคิดและหลักการประเมินโครงการ

1.1 ความหมายการประเมินโครงการ

นักการศึกษาหรือนักการประเมินจำนวนมากได้ให้ความหมายของการประเมินในลักษณะที่แตกต่างกันหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับแนวคิดของผู้ให้ความหมายซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันพอสรุปได้ดังนี้

การประเมิน เป็นกระบวนการที่เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยการเทียบเกณฑ์ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (สุพัตร์ พิบูลย์ 2544 : 4)

การประเมิน เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูง (สมคิด พรหมจู้ 2546 : 29)

การประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (พิสนุ พงศ์ศรี 2550 : 2)

การประเมิน เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบสำหรับผู้ตัดสินใจ กระบวนการประเมินเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่จะได้มาซึ่งสารสนเทศ สารสนเทศ ที่ได้มาจะมีประโยชน์สำหรับใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร หรือเจ้าของโครงการใช้ในการตัดสินใจพิจารณาหาทางเลือกของการดำเนินงานครั้งต่อไป (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธ์ 2541 : 9)

การประเมิน เป็นกระบวนการทางสังคมที่จะนำมาใช้ในการประเมิน หรือพิจารณาตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยหลักเหตุผลและตรรกวิทยาในการพิจารณาตัดสินสิ่งนั้นๆ (วสันต์ ศิลปสุวรรณ 2542 : 2)

การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนางานต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด (ยินดี ทองคำ 2547 : 9)

การประเมินโครงการ คือ กระบวนการในการพิจารณากำหนดคุณค่า หรือระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ จุดเด่นที่สำคัญของการประเมินผล คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาโครงการ (สมชาย คุรงค์เดช 2542 : 10)

การประเมินโครงการ หมายถึง การวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อเท็จจริงด้านต่างๆ ของโครงการ ขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุมหรือตรวจสอบว่าได้มีการปฏิบัติงานในโครงการสอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ เกิดขึ้นบ้าง เพื่อจะได้เตรียมการแก้ไขวิธีดำเนินงาน หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่างๆ ได้ทันทั่วทั้ง (เดื่อนใจ เกตุษา 2549 : 79)

จากแนวคิดและความหมายของการประเมินดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปความหมายของการประเมินโครงการ ได้ดังนี้ การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในตัดสินใจ นโยบาย แผนงาน โครงการ ให้มีการปรับปรุง แก้ไข ยกเลิกหรือดำเนินงานต่อไป ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมิน

การประเมินเป็นการดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ เพื่อตรวจสอบ ศักยภาพ คุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการปฏิบัติการใดๆ มีผลทำให้ได้ข้อมูลหรือสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้องในลักษณะต่างๆ ได้เป็นอย่างดี การประเมินเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการตัดสินใจเพื่อพัฒนางานต่างๆ เพราะการประเมินก่อให้เกิดประโยชน์ที่สำคัญดังนี้ (ยินดี ทองคำ 2547 : 10)

1.2.1 ทำให้ได้ข้อมูล สารสนเทศต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย หรือทิศทางการดำเนินงานขององค์กร

1.2.2 ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง สื่อ/ชิ้นงาน แผนงาน โครงการ ให้เหมาะสมก่อนนำไปปฏิบัติ ลดโอกาสเสี่ยงในการเกิดปัญหา อุปสรรคที่จะทำกิจกรรม หรือการดำเนินงานโครงการใดๆ ล้มเหลว

1.2.3 การประเมินความสำเร็จของงานในความรับผิดชอบทำให้ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ทราบจุดเด่น จุดด้อยของงาน มีโอกาสที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการลดโอกาสความสูญเปล่าในการปฏิบัติงาน

1.2.4 การประเมินความสำเร็จของงาน จะทำให้ทราบว่าปฏิบัติการใดๆ ที่ได้ลงทุนไปแล้วเกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ เป็นการลดโอกาสการสูญเปล่าอีกลักษณะหนึ่ง

1.2.5 กิจกรรมการประเมิน โดยเฉพาะการประเมินตนเอง จะทำให้ผู้รับผิดชอบงาน เห็นจุดอ่อนและจุดเด่นของตน จะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนางานและเกิดการยกระดับคุณภาพงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ รวมทั้งหากบุคคลได้มีโอกาสมองเห็นความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อีกลักษณะหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป การประเมินมีความสำคัญ โดยเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพราะการประเมินทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงความก้าวหน้า จุดเด่น จุดด้อยของงาน อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

1.3 ประเภทของการประเมิน

สมคิด พรหมขู้ (2546 : 42) ได้รวบรวมแนวคิดของนักวิชาการทางด้าน การประเมินที่เสนอกรอบความคิดให้นักประเมินได้เลือกใช้ มีอยู่หลายแบบ รูปแบบการประเมิน โดยทั่วไปนิยมแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.3.1 รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model)

เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลักโดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler:1943) ครอนบาค (Cronbach : 1973) และเคริกแพตทริก(Kirkpatrick)

1.3.2 รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนด และวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake : 1967) สกริฟเวน(Scriven : 1967) โพรวิส (Provus : 1971)

1.3.3 รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้องได้แก่รูปแบบการประเมิน ของเวลช์ (Welch : 1967) สตฟเฟิลบีม (Stufflebeam: CIPP:1968) อัลคิน (Alkin : 1967)

1.4 รูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมินเป็นกรอบความคิดในการประเมินที่เสนอโดยนักประเมิน ต่างๆ ซึ่งมีมุมมองแตกต่างกัน โดยทั่วไปมักจะเป็นการเสนอแนะว่า ในการประเมินโครงการหรือ โปรแกรมใดๆ ควรทำการประเมินในประเด็นใดบ้าง อย่างไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (สุพักตร์ พิบูลย์ 2549 : 35-42)

1.4.1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (1942)

“การกำหนดนโยบาย แผนงานหรือโครงการใดๆ ย่อมมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย แผนงาน หรือ โครงการนั้น การบริหารนโยบายก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้น การบริหารแผนงานก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของแผนงานและสอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้ การบริหารโครงการก็เพื่อให้บรรลุประสงค์ของโครงการ ที่สอดคล้องกับแผน” การประเมินตามแนวคิดของไทเลอร์เป็นรูปแบบที่เปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดหวังกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง สารสนเทศที่ได้จากการประเมินด้วยรูปแบบนี้ คือ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

รูปแบบการประเมินตามแนวคิดของไทเลอร์จึงเหมาะสำหรับการประเมินรวมสรุป (Summative Evaluation) ของนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ แต่ก่อนที่จะประเมินว่าผลลัพธ์เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการหรือไม่ ควรต้องตรวจสอบความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์ ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของวัตถุประสงค์ และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับวัตถุประสงค์ของแผนงาน วัตถุประสงค์ของแผนงานกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.4.2 รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Scriven , 1967)

สคริฟเวนได้จำแนกประเภทและบทบาทของการประเมินออกเป็น

2 ลักษณะ คือ

1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินขณะที่กิจกรรมที่ต้องการประเมินกำลังดำเนินอยู่ ผลการประเมินทำให้ทราบข้อดี ข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจปรับแผนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ การประเมินประเภทนี้จึงอาจเรียกได้ว่าการประเมินเพื่อการปรับปรุง

2) การประเมินรวมสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อกิจกรรมที่ต้องการประเมินสิ้นสุดลง เพื่อแสดงถึงประสิทธิผลของสิ่งที่ประเมิน เช่น ประสิทธิภาพของนโยบาย แผนงานและโครงการต่างๆ ผลของการประเมินนำไปใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานในกิจกรรมอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันต่อไป

3) รูปแบบการประเมินของครอนบาค (Cronbach , 1989)

“การประเมิน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา” การประเมินจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหลายเรื่องด้วยกัน ซึ่งจำเป็นและต้องอาศัยข้อมูลหลายๆ ด้าน การประเมินโครงการเกี่ยวกับการเรียนการสอนนั้นครอนบาค มีความเห็นว่า ควรทำการทดสอบทั้งวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และผลกระทบอื่น (Side effects) ของโครงการนั้นด้วย จึงเรียกรูปแบบการประเมินของครอนบาคว่า รูปแบบการประเมินวัตถุประสงค์และผลกระทบ (Goal and Side Effect Attainment Model)

รายการประเมินตามแนวคิดของครอนบาค กรณีประเมินหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนมี 4 รายการ คือ

(1) การศึกษากระบวนการ (Process Studies) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการ ซึ่งเน้นการประเมินความก้าวหน้าของโครงการขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่

(2) การวัดความสามารถทั่วไป (Proficiency Measures) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของนักเรียน

(3) การวัดเจตคติ (Attitude Measures) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงความรู้สึกรู้สึกของผู้เรียน เจตคตินอกจากจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความพอใจหรือไม่พอใจแล้วยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจ ความเชื่อและพร้อมที่จะปฏิบัติด้วย

(4) การศึกษาติดตามผล (Follow-up Studies) เป็นการรวบรวมข้อมูลความสำเร็จในอาชีพหรือความก้าวหน้าในการศึกษาระยะยาวของผู้เรียน

4) รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริก (Kirkpatrick, 1987)

รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริก เป็นรูปแบบการประเมินโครงการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรม โดยเสนอให้มีการประเมิน 4 รายการ ดังนี้

(1) การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) เป็นการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีความรู้สึกต่อโครงการอย่างไร เช่น หลักสูตรและเนื้อหาสาระตรงกับความต้องการหรือไม่ เอกสารประกอบการฝึกอบรม สถานที่ สื่อ ระยะเวลา การฝึกอบรมเหมาะสมเพียงไร วิทยากรเหมาะสมหรือไม่ ได้รับความรู้/ทักษะในระดับใด มีความคาดหวังต่อการนำความรู้/ทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานเพียงใด

(2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เช่น การเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะและทัศนคติ ระหว่างอบรม หลังการฝึกอบรมกับก่อนการฝึกอบรม ดังนั้น จึงต้องมีการวัดความรู้ ทักษะและทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ผลการวัดต้องเป็นเชิงปริมาณและมาจากเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เช่น แบบทดสอบ (Test) แบบสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test) แบบวัดทัศนคติ (Attitude Test) และแบบสังเกตพฤติกรรม

(3) การประเมินพฤติกรรม (Behavior) เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมื่อไปปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งที่ยากและเกี่ยวข้องกับระยะเวลามากกว่า การประเมินใน 2 ระดับแรก จำเป็นต้องใช้กระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์และต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย

(4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดกับองค์กร (Result) เป็นการประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดกับองค์กร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นผลปลายทางที่สำคัญที่ได้จากการฝึกอบรม เช่น ต้นทุนลดลง ประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงาน/องค์กร เพิ่มขึ้น ภัยเงียบลดลง เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงาน แนวทางการประเมินอาจเปรียบเทียบสถานการณ์ก่อนและหลังการฝึกอบรม

5) รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม หรือรูปแบบการประเมินซิป (CIPP MODEL) สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam,1973) ให้ความหมายของการประเมินว่า คือ กระบวนการรวบรวม พรรณนา จัดหาและจัดกระทำสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

รายการประเมินและการตัดสินใจประเภทต่างๆ มีดังนี้

(1) การประเมินบริบท (Context evaluation) หรือการประเมินสถานะแวดล้อมของโครงการเป็นการก่อนเริ่มโครงการ เพื่อตรวจสอบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจนหรือไม่ สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ มีแรงต้าน แรงเสริมใดๆ หรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้เหมาะสม

(2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ด้านทรัพยากร การพิจารณาเลือกกลวิธีดำเนินการที่เหมาะสม การออกแบบกระบวนการดำเนินการ โครงการให้มีศักยภาพสูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการเช่นเดียวกับการประเมินบริบทการประเมินปัจจัยนำเข้าจะช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกกลยุทธวิธีดำเนินการและวางแผนดำเนินงานของโครงการ

(3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติเป็นการประเมินขณะดำเนินการเพื่อศึกษาว่าอะไรเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ อะไรที่เป็นปัญหาคุกคามความสำเร็จของโครงการ ส่วนใดของโครงการต้องการปรับปรุงแก้ไข คำตอบของคำถามเหล่านี้จะทำให้สามารถกำกับดูแล ควบคุม และปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการได้ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินกระบวนการจะช่วยให้ผู้บริหารทราบความก้าวหน้า จุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการเพื่อการกำกับดูแลการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีดำเนินการโครงการและเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรและเวลาที่กำหนดให้

(4) การประเมินผลผลิตของโครงการ (Product evaluation) เป็นการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ การประเมินผลผลิตจะตอบคำถามว่า ผลผลิตที่ได้จากโครงการมีอะไรบ้าง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ความต้องการจำเป็นลดลงหรือไม่อย่างไร ผลการดำเนินงานโครงการคุ้มค่าเพียงใด ควรจะจัดการอย่างไรกับโครงการที่จะติดตามมา ซึ่งคำถามเหล่านี้มีความสำคัญต่อการตัดสินใจความสำเร็จของโครงการสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลผลิตจะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจปรับขยายโครงการ ยุติโครงการหรือยกฐานะเป็นงานประจำ

6) รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ใหม่ (1986)

แนวคิดการประเมินของไทเลอร์ในระยะแรก ได้เน้นการประเมินรวมสรุป เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาโครงการอื่นๆ ต่อไป เมื่อสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไป แนวคิดในการประเมินของไทเลอร์ ได้เปลี่ยนไป โดยในปี 1986 ได้เสนอกรอบแนวคิดในการประเมินที่เน้นการประเมินเพื่อการปรับปรุงมากขึ้น โดยเสนอให้มีการประเมินหรือดำเนินการใน 6 ประเด็น คือ

- (1) การประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ
- (2) การประเมินการเรียนรู้
- (3) การประเมินเพื่อนำไปสู่การพัฒนาโครงการ
- (4) การประเมินเพื่อนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ
- (5) การประเมินผลลัพธ์ของโครงการ
- (6) การกำกับโครงการอย่างต่อเนื่อง

7) รูปแบบการประเมินของ แพตตัน (Patton ,1978)

แพตตัน ได้เสนอแนวคิดในการประเมิน โดยเห็นว่า ควรเน้นการประเมินเพื่อนำสารสนเทศไปใช้อย่างแท้จริง จึงได้เสนอแบบจำลองที่เรียกว่า “Utilization Focused Evaluation” ทั้งนี้เสนอให้ดำเนินการกิจกรรมที่สำคัญๆ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ

- (1) แยกแยะกลุ่มลูกค้าหรือผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายในการใช้สารสนเทศประกอบการตัดสินใจ
- (2) สัมภาษณ์/สอบถามผู้เกี่ยวข้องในข้อ (1) เพื่อให้ระบุนายการสารสนเทศที่ต้องการประกอบการตัดสินใจปรับปรุง พัฒนางานหรือโครงการ
- (3) จัดหมวดหมู่นายการสารสนเทศที่ผู้เกี่ยวข้องต้องการแล้วสรุปเป็นรายการสารสนเทศสำคัญ ที่ต้องประเมิน หรือกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะในการประเมินครั้งนั้นๆ

1.5 กระบวนการประเมิน

ในการประเมินโดยทั่วไป จะเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการที่สำคัญ คือ (สุพัตร์ พิบูลย์ 2544 : 13)

- 1.5.1 วิเคราะห์ทำความเข้าใจกับเป้าหรือสิ่งที่ต้องการประเมิน
- 1.5.2 ระบุหลักการและเหตุผล หรือจุดมุ่งหมายหลักของการประเมิน
- 1.5.3 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

- 1.5.4 กำหนดขอบเขตของการประเมิน
- 1.5.5 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี แบบจำลองการประเมินและตัวอย่างงานประเมินต่างๆ
- 1.5.6 ออกแบบประเมิน
- 1.5.7 พัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน
- 1.5.8 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.5.9 วิเคราะห์ข้อมูล
- 1.5.10 สรุปผลการประเมินและรายงานผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการ ถือเป็นกรวิจัยรูปแบบหนึ่ง มีกระบวนการดำเนินการประเมิน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย 2546 : 35)

- 1) ประเมินอะไร : การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน
- 2) ทำไมจึงต้องประเมิน : หลักการและเหตุผลของการประเมิน
- 3) ประเมินเพื่ออะไร : กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
- 4) มีแนวคิดทฤษฎีอะไรบ้าง : ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมิน
- 5) จะประเมินอย่างไร : การออกแบบการประเมิน
- 6) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีอะไรบ้าง : เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
- 7) จะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใด : การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 8) จะสรุปข้อมูลให้มีความหมายได้อย่างไร : การวิเคราะห์ข้อมูล
- 9) จะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างไร : การเขียนรายงานผลการประเมิน

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 5) ได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 7) ได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง

คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

กรมสามัญ (2544 : 4) ได้ให้ความหมาย การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ปัญหาโดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด

กรมสุขภาพจิต (2546 : 5) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือหมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหา โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิตของสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 3) ได้กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและการแก้ปัญหาให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีทักษะการดำรง ชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 3) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคนมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและหลักการทำงานที่ ตรวจสอบได้

พรทิพย์ เจริญสุข (2548 : 11) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียนให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นกระบวนการเป็นขั้นตอนด้วยเครื่องมือและวิธีการ การทำงานที่เป็นระบบชัดเจนในเรื่องการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การช่วยเหลือ และการแก้ปัญหาให้นักเรียนของครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจนเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.1.1 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 6)

1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไป อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีชัดเจน มีร่องรอยหลักฐาน การปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

2.1.2 ประโยชน์ของการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 8) มีประโยชน์ ดังนี้

ด้านนักเรียน

- 1) ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง
- 2) ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ
- 3) ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

4) มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครอง

ด้านครู

- 1) ตระหนักและสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
- 3) มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา
- 4) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

ด้านผู้บริหาร

- 1) รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้
 - 2) ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา
- นักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา

3) มีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

ด้านโรงเรียน

- 1) มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

องคกรที่เกี่ยวข้อง

2) ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชนบุคลากร

3) มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

ด้านผู้ปกครอง

1) ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน

2) เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน

3) เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน

4) มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

ด้านเขตพื้นที่การศึกษา

1) พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน

2) พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศ ติดตามผลประเมินผล

และการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับ โรงเรียน

เพื่อพัฒนางานต่อไป

ด้านประเทศชาติ

1) นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข

2) มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ

3) ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ

4) ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

2.1.3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 13-23) ได้แนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามบท
บาทหน้าที่ และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนและส่งเสริม
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาภายในสังกัด รวมทั้งการประสานการติดตาม
ประเมินผลการปฏิบัติงาน จึงมีบทบาทหน้าที่ และแนวทางดำเนินงานดังนี้

1) นำนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดย

(1) จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือและปัญหา

พฤติกรรมนักเรียนของสถานศึกษา

(2) จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้เป็นเครือข่ายให้คำปรึกษาตามสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนและบริการแก่ผู้ที่สนใจ

(3) จัดให้มีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับพื้นที่

(4) นิเทศ ติดตามผล รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

2) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดย

(1) ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ เทคนิค และทักษะในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้

(2) จัดทำมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

(3) สนับสนุนให้สถานศึกษา ศึกษาวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำผลมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(4) จัดให้มีเครือข่ายประสานงานและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) สนับสนุนช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ โดย

(1) ช่วยเหลือ แก้ปัญหา อุปสรรคของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

(2) จัดกลุ่มสถานศึกษาให้เป็นเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ ช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน จนสามารถดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้

4) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดย

(1) เป็นหน่วยงานกลางการประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น

(2) จัดประชุมสัมมนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ร่วมกับสถานศึกษาให้รับรู้บทบาทการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(3) ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน

(4) ขอรับความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุน

5) ติดตามประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

(1) ชี้แจงทำความเข้าใจกับสถานศึกษาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำไปปฏิบัติได้จริง

(2) สร้างขวัญกำลังใจ และประชาสัมพันธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

(3) ติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นสถาบันที่ประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ที่จะทำการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรอื่นๆ

ผู้บริหารสถานศึกษา

ในฐานะที่ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จจึงควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) บริหารจัดการให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ โดย

(1) กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2) สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนและบุคคลที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(3) กำหนดโครงสร้างการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับสถานศึกษา

(4) แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานตามความเหมาะสม

(5) ประชุมคณะกรรมการและกำหนดเกณฑ์จำแนกกลุ่มนักเรียน

(6) ส่งเสริมให้ครูทุกคนและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้เพิ่มเติม

มีทักษะเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(7) ส่งเสริมให้ครูทุกคนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2) ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก เช่น ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรต่างๆ เช่น สาธารณสุข โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ฯลฯ โดย

- (1) เชิญร่วมเป็นกรรมการและเครือข่ายในการช่วยเหลือนักเรียน
- (2) ประชุมปรึกษาหารือและขอความร่วมมือ
- 3) ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล สนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน โดย

- (1) กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน
- (2) กำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล
- (3) ขกข้องให้รางวัลเผยแพร่ผลงานการดำเนินงานในโอกาสต่างๆ

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด เป็นบุคลากรหลักในระบบการช่วยเหลือนักเรียน จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

- 1) รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดย
 - (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดเตรียมเครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล
 - (2) หาข้อมูลเพิ่มเติม โดยนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บข้อมูล และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
 - (3) เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ
 - (4) ส่งต่อภายในไปยังบุคคลหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
 - (5) การรายงานผลการดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงานและเมื่อสิ้นสุด

2.1.4 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
- 2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
- 3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
- 4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะ เรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ซึ่ง โรงเรียนควร ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.1.5 ยุทธศาสตร์ความสำเร็จ

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 15) ได้วางแผนระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้กำหนดการดำเนินงานกลยุทธ์ความสำเร็จโดยมี การบริหารเชิงระบบ ดังนี้

การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด จะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นกระบวนการ แต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติเป็นมาตรฐานและ บันทึกรการทำงานเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากการบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและ ให้ผู้อื่นตรวจสอบได้และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของ ระบบย่อยส่งผลถึงคุณภาพรวมของโรงเรียนทั้งระบบ

การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการ วิธีการ และบันทึก บุคคลภายในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่างๆ จะปฏิบัติและบันทึกต่อ เนื่องเป็นปัจจุบัน

การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check) เป็นการประเมินตนเอง ร่วมกันประเมิน หรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน

การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางาน ซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปังจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้นจนระบบ คุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้อง หลักการ ของ Edward Demming เป็นแนวทางในการบริหารงานอย่างเป็นระบบเหมาะกับการบริหารที่ ต้องการให้เกิดผลเชิงคุณภาพ หลักการเดมมิ่งมี 4 ขั้นตอน คือ

1) Plan (P) การวางแผนในการปฏิบัติงาน ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยกิจกรรม การสร้างตามความเข้าใจที่ถูกต้อง การกำหนดเป้าหมาย คือ ครูที่ปรึกษา มีการประชุมร่วมกันเพื่อ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง การกำหนดเป้าหมายกระบวนการทำงาน และความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น ภายหลังดำเนินการ

2) Do (D) คือการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด ขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นการระดม พลังในการทำงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษา สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การใช้เครื่องมือการวิเคราะห์นักเรียน การออกเยี่ยมบ้านของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การส่งเสริม

การป้องกัน การแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ตามกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) Check (C) คือการประเมินการปฏิบัติงาน ขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงาน เพื่อประเมินผลเชิงก้าวหน้า และสรุปผลการทำงาน รวมถึงรวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินการเพื่อจะปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4) Action (A) คือการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้นทั้ง คน กลุ่ม องค์กร ขั้นตอนนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของระบบที่ดำเนินการให้มีคุณภาพดีขึ้น ขั้นตอนนี้ทุกคนกลุ่มเป้าหมายจะมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาระบบการทำงานโดยได้ผ่านขั้นตอนการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้งานที่ทำประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายให้มากที่สุด

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการระบบที่มีการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนาเพื่อการดำเนินงานพัฒนาระบบอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวลความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาวะความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน คณะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตา ที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ในการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ (กรมสุขภาพจิต 2546 : 3)

บทบาทของครูที่กล่าวมานั้นคงมีไข่เรื่องใหม่ เพราะมีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอ และได้ดำเนินการมานานแล้วนับตั้งแต่อดีตจนได้รับการยกย่องให้เป็นปูชนียบุคคล แต่เพื่อให้ทัน

ต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการทำงาน มีหลัก
 ฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 แล้วความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทาง
 ตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนหรือสังคม
 (กระทรวงศึกษาธิการ 2549 : 10)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความ
 มุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย
 จิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วม
 กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุก
 คนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่
 สุดต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษา
 ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของ
 แต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือเรื่อง ความรู้และทักษะในการ
 ประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ(5)) ทั้งนี้ การจัดการกระบวนการ
 เรียนการสอนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน
 และแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณ
 ลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา
 ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
 (กระทรวงศึกษาธิการ 2549 : 10)

กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องม
 ีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน มีการ
 ประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ
 กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะส่งผลให้ระบบการดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้
 (กรมสามัญศึกษา 2544 : 2)

1) มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้
 เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การชี้แนะนักเรียน
 เป็นสำคัญในการพัฒนา เพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึง
 เป็นสิ่งจำเป็น

2) ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งที่ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยยึดสวท ยและความผูกพันระหว่างครูและลูกศิษย์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของนโยบายและ ภายใต้อุดมการณ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2549 : 1)

นโยบายที่เกี่ยวข้อง

1) รัฐบาลประกาศเจตนารมณ์และมอบนโยบายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 ว่า ต้องการให้ 3 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวง วัฒนธรรม ร่วมกันเป็นเจ้าภาพที่จะดำเนินการแก้ปัญหา เพราะทุกองค์กรจะเจริญก้าวหน้าได้ต้อง อยู่ที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงประเทศไทยหากไม่สามารถพัฒนาเยาวชนเติบโตได้อย่างมี คุณภาพแล้ว ประเทศไทยก็คงจะเสื่อมลงเรื่อยๆ เพราะอนาคตของชาติอยู่ที่เยาวชน เราจึงต้องเน้น ให้เยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ และถือว่าการแก้ปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนเป็นการลงทุน ไม่ได้ เป็นค่าใช้จ่าย ที่สำคัญผู้ใหญ่จะต้องมีเมตตาธรรม และมองว่าเยาวชนทุกคนคือลูกหลานของตนเอง เพื่อที่จะช่วยกันดูแลแก้ไขปัญหา ทำให้เด็กมีความสุขกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีการพัฒนาการตาม อายุ มีสภาพจิตใจที่ดีและมีคุณภาพทางปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ มีพัฒนาการทางสมอง ที่ทันการพัฒนาการของโลก จะนำมาสู่ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม ทั้งของตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ

2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัด ทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพ นักเรียน เน้นกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา และคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยการมี มาตรการให้สถานศึกษามีมาตรฐานในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริม ความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางสังคม สิทธิเด็ก ตลอดจนป้องกันแก้ไขปัญหายา เสพติด ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ปัญหาทางเพศ โดยประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่น ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อพัฒนา ส่งเสริม แก้ไข และการส่งต่อนักเรียน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

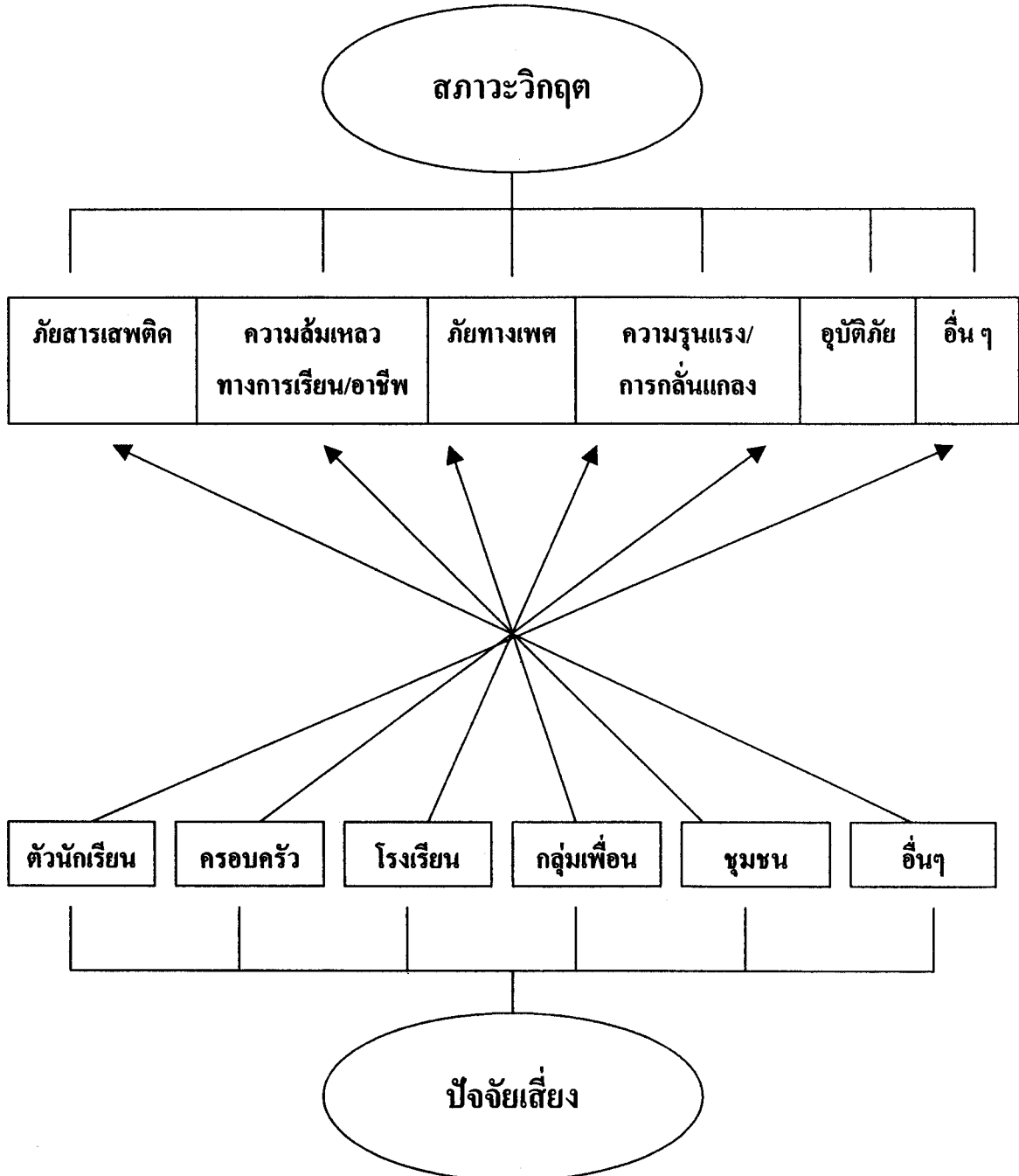
1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดย ยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) และการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 23) ทั้งนี้ การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิด เป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีเจตนาให้รัฐมีหน้าที่ในการดูแลหรือช่วยเหลือเด็กและครอบครัวให้อยู่ในสภาพที่มีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดี ได้รับการดูแลให้มี พัฒนาการตามวัยและเด็กทุกคนต้องมีหลักประกันความปลอดภัย ได้รับการคุ้มครองจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งเด็กที่ประสบปัญหาและเด็กที่ไม่ประสบปัญหา และมาตรา 63 กำหนดให้โรงเรียนและ สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

3) กฎกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง พ.ศ. 2548 ซึ่งบัญญัติให้โรงเรียนและสถานศึกษาจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษาและผู้ปกครอง

2.3 กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

พัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้วิกฤตสังคม : ความสำคัญและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 3)

จากแผนภาพข้างต้นจะเห็นว่าสภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันอันเกี่ยวข้องกับนักเรียนซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน มีมากมาย เช่น ภัยสารเสพติด ความล้มเหลวทางการเรียน ภัยทางเพศ การใช้ความรุนแรงและการกลั่นแกล้งรังแก อุบัติภัยบนท้องถนนหรือในโรงเรียน เหล่านี้ล้วนเป็นสภาวะวิกฤตที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น ปัจจัยเสี่ยงหรือเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุหรือตัวกระตุ้นให้เกิดปัญหาดังกล่าวประกอบด้วย

2.3.1 ปัจจัยเสี่ยงด้านตัวนักเรียน

- 1) มีทักษะการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสม
- 2) ขาดความสามารถในการควบคุมตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ขาดทักษะในการปฏิเสธเพื่อน
- 3) มีความเชื่อมั่นในตนเองและนับถือตนเองต่ำ
- 4) มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ
- 5) มีเจตคติไม่เหมาะสมหรือโน้มเอียงที่จะชอบเสี่ยง/ทดลองใช้ยา ความรุนแรง
- 6) ปฏิเสธค่านิยมหรือหลักศาสนาที่สังคมส่วนใหญ่ยึดถือ
- 7) มีพัฒนาการทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในวัยเด็ก เช่น การต่อต้านสังคม พุดปด ขโมย ก้าวร้าว ขาดสัมพันธภาพที่ดีกับครูและ โรงเรียน

2.3.2 ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว

- 1) ความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัว
- 2) ครอบครัวขาดความเป็นปึกแผ่น
- 3) ครอบครัวแตกแยกหรือแยกตัวจากสังคม
- 4) การเลี้ยงดูไม่เหมาะสม มีความคาดหวังในตัวเด็กเกินความเป็นจริง โดยไม่คำนึงถึงศักยภาพและวัยของเด็ก

2.3.3 ปัจจัยเสี่ยงด้านโรงเรียน

- 1) ขาดการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจังและไม่สร้างสัมพันธภาพที่เหนียวแน่นระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครอง/ชุมชน
- 2) หย่อนประสิทธิภาพในการบริหารจัดการนักเรียนทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการพฤติกรรม
- 3) ขาดการใช้กฎ ระเบียบ วินัยที่เหมาะสม เลือกปฏิบัติ หรือไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติที่แน่นอน

2.3.4 ปัจจัยเสี่ยงด้านกลุ่มเพื่อน

- 1) การคบเพื่อนที่เกร อัมธพาล เสเพล
- 2) การคบเพื่อนที่เจตคติโน้มเอียงในทางก้าวร้าว ชอบเสี่ยงภัย ชอบมั่วสุม

เบี่ยงเบนทางเพศ

- 3) การได้รับแรงกดดัน บีบบังคับ ข่มขู่ ไม่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน

2.3.5 ปัจจัยเสี่ยงด้านชุมชนและสังคม

- 1) การไร้ระเบียบแบบแผนในชุมชน
- 2) ชุมชนอ่อนแอ ขาดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในชุมชนและสังคม

ต่างคนต่างอยู่

- 3) ขาดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน
- 4) ชุมชนมีเจตคติโน้มเอียงต่อการยอมรับค่านิยมในการเสพสิ่งเสพติดคอม

เมมา การใช้ความรุนแรง

- 5) ละเลยไม่ให้ความสำคัญเอาใจใส่ดูแลส่งเสริมเด็กและเยาวชน มีทำที่ต่อ

เยาวชน โดยเฉพาะวัยรุ่นในลักษณะที่ปฏิเสธต่อต้าน ไม่ยอมรับในพฤติกรรมที่แสดงออก

ปัจจัยเสี่ยงด้านต่างๆ ดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ มีผลกระทบซึ่งกันและกัน และเป็นเหตุปัจจัยสู่สภาวะวิกฤตได้ หากไม่มีระบบการป้องกัน ส่งเสริม หรือจัดเงื่อนไขที่จะส่งผลที่ไม่พึงปรารถนาต่อตัวนักเรียนและสังคมโดยรวม

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ล้วนก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวไม่เหมาะสมที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งก่อให้เกิดสภาวะวิกฤตทางสังคม

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมในลักษณะองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณค่า กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น ตั้งแต่ปี 2543 ซึ่ง

ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีในสถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง ดังนั้น ทุกสถานศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียนและแก้วิกฤตสังคม จึงควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยมุ่งหวังให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมมือกันดำเนินงาน และที่สำคัญที่สุดคือ บทบาทของครูที่ปรึกษาที่ต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในความดูแลทุกคนอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจอย่างกัลยาณมิตร ทั้งนี้เพื่อสามารถให้ช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งในเชิงสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การป้องกันมิให้เกิดปัญหาการส่งเสริมการพัฒนาตามศักยภาพตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้

2.4 ร่างมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีทั้งหมด 3 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน

2.4.1 มาตรฐานด้านนักเรียน มี 1 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ เน้นให้นักเรียนรู้จักตนเองรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 1 มาตรฐาน 3 ตัวบ่งชี้ เน้นให้มีการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองเครือข่ายสหวิชาชีพ

2.4.3 มาตรฐานด้านปัจจัย มี 1 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้ เน้นให้มีบุคลากรสื่อเครื่องมือที่พอเพียงและหลากหลาย เพื่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 3 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ เป็นแนวทางให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 3-9)

มาตรฐานด้านนักเรียน

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวบ่งชี้ที่ 1 รู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้

1.1 รู้ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองและมีการตรวจสอบทบทวนเพื่อการปรับปรุงตนเอง

1.2 สามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกประพจน์ ปฏิบัติตนและเข้าร่วมกิจกรรมได้
อย่างเหมาะสม

1.3 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมเชิงสร้างสรรค์และมั่นใจในตนเอง

1.4 สามารถบริหารจัดการตนเองในด้านการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวัน

ได้

1.5 แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดี

2.1 มีน้ำหนัก ส่วนสูง ตามเกณฑ์มาตรฐาน (กรมอนามัย)

2.2 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

2.3 มีสุขนิสัยในการดำรงชีวิตประจำวัน

2.4 สามารถป้องกัน ดูแลสุขภาพตนเองได้

2.5 ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวได้

2.6 เป็นแบบอย่างที่ดี ให้คำแนะนำแก่ผู้อื่นได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัย อันตราย และพฤติกรรมที่

ไม่พึงประสงค์

3.1 มีความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งที่เสี่ยงภัย อันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึง

ประสงค์

3.2 สามารถวิเคราะห์และจำแนกสิ่งที่เสี่ยงภัยอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึง

ประสงค์

3.3 รู้เท่าทันและกล้าที่จะปฏิเสธ สิ่งที่เป็นภัยอันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึง

ประสงค์

3.4 สามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสถานะเสี่ยงต่อ

ความรุนแรง โรคภัย อุบัติภัย และปัญหาทางเพศ

3.5 สามารถชักชวนหรือส่งเสริมให้เพื่อน ประพฤติตนตามแนวทางที่ถูกต้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 4 รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และสามารถจัดการกับปัญหา

และอารมณ์ของตนเองได้

4.1 ศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ

ตนเองและผู้อื่น

4.2 แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม

4.3 สามารถใช้หลักเหตุผลในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

4.4 สามารถจัดการกับปัญหาและสามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง

4.5 มีทักษะในการสื่อสาร รับรู้ สร้างความเข้าใจ ถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด การท้าทาย การแสดงความคิดเห็น การปฏิเสธ การรับคำวิพากษ์วิจารณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 5 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม

5.1 รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกของครอบครัว

5.2 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา

5.3 ปฏิบัติตามกฎ กติกา ประเพณี วัฒนธรรม

5.4 เป็นแบบอย่างที่ดีและมีจิตสาธารณะ

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

6.1 รู้จักงานและอาชีพ

6.2 รู้ความสนใจด้านอาชีพของตนเอง

6.3 มีแนวทาง และมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

6.4 มีทักษะพื้นฐานอาชีพที่ถนัดและสนใจ เห็นคุณค่าในอาชีพสุจริต

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 2 สถานศึกษามีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สถานศึกษามีการวางระบบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักเรียน

1.1 มีโครงสร้างการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 มีการคัดสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ

1.3 มีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนที่ชัดเจนและมีคู่มือการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

ปฏิบัติงานของสถานศึกษา

1.4 พัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.1.1 มีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธีที่เหมาะสมหลากหลาย

2.1.2 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.1.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนรายบุคคล รายกลุ่ม/ระดับชั้น

ระดับสถานศึกษา

2.1.4 มีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน

2.2 การจำแนก คัดกรองนักเรียน

2.2.1 มีการจำแนกคัดกรองนักเรียนตามแนวทาง/เกณฑ์ที่สถานศึกษา
กำหนด

2.2.2 มีการสรุปผลการจำแนก คัดกรองนักเรียนครบทุกคน

2.2.3 มีการสรุปผลการจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้นและ
ระดับสถานศึกษา

2.2.4 มีการนำผลที่ได้จากการจำแนก คัดกรองนักเรียน มาจัดทำ
สารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนานักเรียน

2.3 การส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่หลากหลาย

2.3.1 มีแผนงาน โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการ
นำไปปฏิบัติ

2.3.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับสารสนเทศผล
การคัดกรองนักเรียนของโครงการ

2.3.3 มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง

2.3.4 มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนที่ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น
และผู้ปกครองร่วมกันวางแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3.5 มีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน ยุวชน
แนะแนว พี่ดูแลน้อง ฯลฯ

2.4 การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข

2.4.1 มีการให้คำปรึกษาเบื้องต้น

2.4.2 มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม

2.4.3 มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์

2.4.4 มีกิจกรรม และหรือ การจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ตกต่ำ ผู้มีความสามารถพิเศษ
และผู้มีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้า ภาวะทุโภชนาการ ขาดแคลน ค้อยโอกาส การขาด
ทักษะทางสังคม การใช้จ่ายในทางที่ผิด สารเสพติด การกลั่นแกล้ง รังแกและใช้ความรุนแรง
การลักขโมย การหมกหมุ่นกับเกมและการพนัน ฯลฯ

2.4.5 มีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม
เพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน ยุวแนะแนว พี่ดูแลน้อง ฯลฯ

2.4.6 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ได้รับการป้องกัน ช่วยเหลือ

แก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น

2.5 การส่งต่อนักเรียนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาอย่างเป็นระบบและมีเครือข่าย
สหวิชาชีพ

2.5.1 มีเครือข่ายการส่งต่อภายในและภายนอกโรงเรียน

2.5.2 มีการส่งต่อภายในและหรือภายนอกพร้อมข้อมูล ผลการช่วยเหลือเบื้องต้น

ต้น

2.5.3 มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล รายงานผลการส่งต่อ

2.5.4 มีการปรับปรุง พัฒนาการส่งต่ออย่างเป็นระบบ

2.5.5 มีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงาน และมี

กิจกรรมการประสานงาน การร่วมดำเนินงานป้องกัน แก้ไขส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนา
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.1 มีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.2 มีการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

3.3 มีการประเมินผลและสรุปรายงานผู้เกี่ยวข้อง

3.4 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน

3.5 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่สาธารณชน
มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 3 สถานศึกษามีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือ ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1 ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายการบริหารงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น

1.2 มีความรู้ ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน

1.3 มีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

เนื่อง

1.4 มีการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีเจตคติที่ดีและมีความสามารถในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ครูตระหนักเห็นคุณค่าและมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ครูรู้จัก ให้ความใกล้ชิด เอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง
ต่อเนื่อง

2.3 ครูสามารถปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน ความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์ผู้เรียน การศึกษาและแก้ปัญหา รายกรณี การสื่อสารทำความเข้าใจ ให้คำปรึกษา การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ การปรับพฤติกรรม การป้องกันแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพจิต การพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน

2.5 ครูให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ร่วมงานและสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน
ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.1 ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจการดูแลบุตรหลาน

3.2 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.3 โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.4 ชุมชนให้ความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้อื่น

4.2 นักเรียนมีความสามารถในการช่วยเหลือผู้อื่น

4.3 นักเรียนมีจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่น

4.4 มีกลุ่มนักเรียนแกนนำในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีสื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน

5.1 มีสื่อและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.2 มีสื่อและเครื่องมือในการจำแนก คัดกรองนักเรียน

5.3 มีแนวปฏิบัติ/เกณฑ์การจำแนก คัดกรองที่อาศัยหลักวิชาและเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง

5.4 มีการรวบรวม จัดทำ ใช้ และพัฒนา สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมและเครื่องมือในการส่งเสริม ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน

5.5 มีแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียน และบันทึกการติดตามผล

2.5 กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ (กรมสุขภาพจิต 2544 : 5)

2.5.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

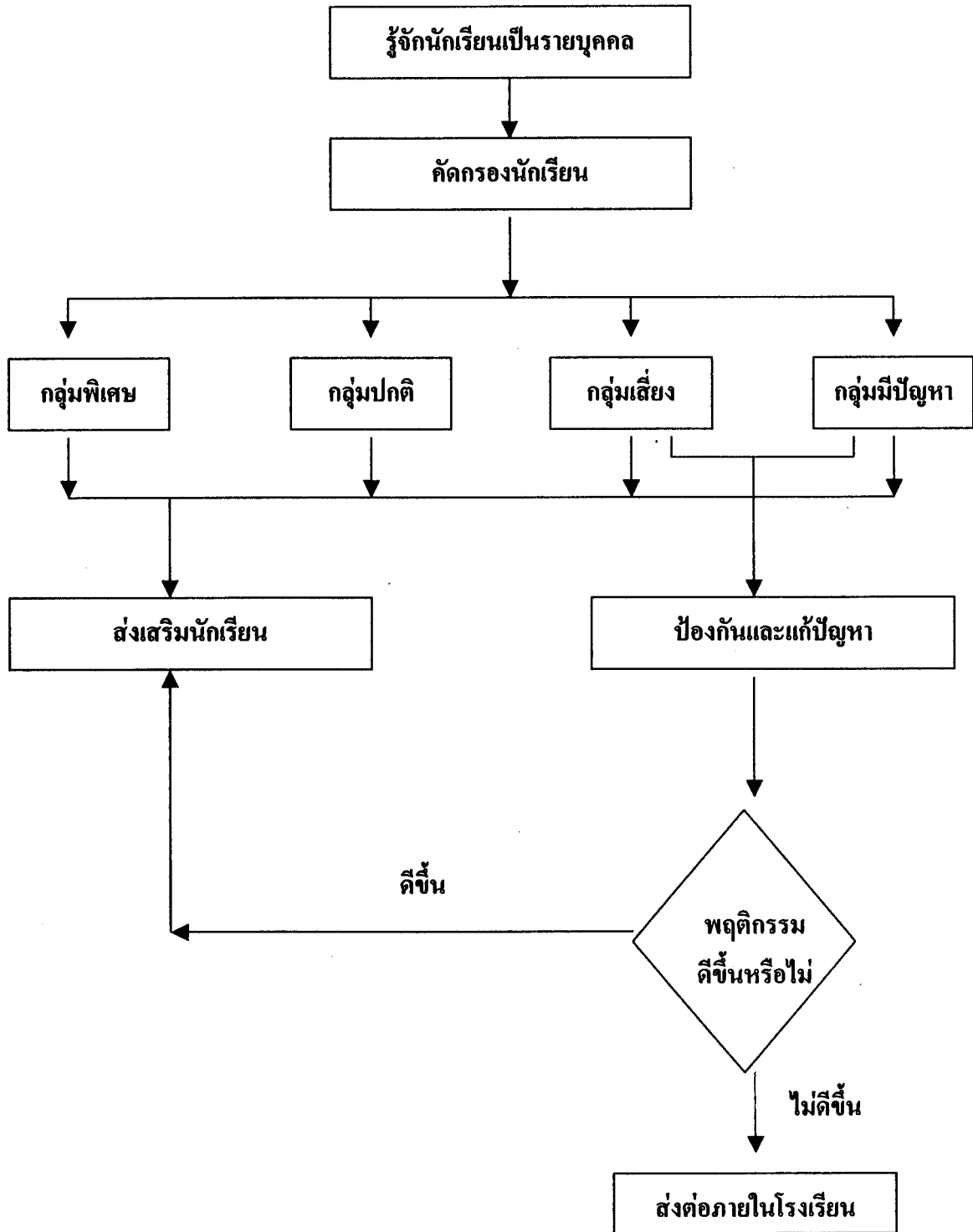
2.5.2 การคัดกรองนักเรียน

2.5.3 การส่งเสริมนักเรียน

2.5.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.5.5 การส่งต่อ

กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แสดงได้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
(คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546 : 21)

ตารางที่ 2.1 แสดงกระบวนการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ศึกษาข้อมูลจาก	1) ระเบียบสะสม
1.1 ด้านความสามารถ	1) ระเบียบสะสม	2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)
- การเรียน	2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	3) อื่น ๆ เช่น
- ความสามารถอื่น ๆ	3) อื่น ๆ เช่น	- แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.)
1.2 ด้านสุขภาพ	- แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.)	- แบบสัมภาษณ์นักเรียน
- ร่างกาย	- การสัมภาษณ์นักเรียน	- แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและการเยี่ยมบ้าน
- จิตใจ – พฤติกรรม	- การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	- แบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง
1.3 ครอบครัว	- การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	ฯลฯ
- เศรษฐกิจ	- การเยี่ยมบ้านนักเรียน	
- การคุ้มครองนักเรียน		
1.4 ด้านอื่น ๆ	ฯลฯ	ฯลฯ
2. การคัดกรองนักเรียน	วิเคราะห์ข้อมูลจาก	1) เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน
2.1 กลุ่มปกติ	1) ระเบียบสะสม	2) แบบสรุปผลการคัดกรองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
2.2 กลุ่มเสี่ยง	2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	
2.3 กลุ่มมีปัญหา	3) แหล่งข้อมูลอื่น ๆ	3) แบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นห้องเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน (สำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม)	1) กิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)	1) แนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมของโรงเรียน
	2) จัดประชุมครูที่ปรึกษา	2) แนวทางการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
	3) จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน (Classroom meeting) หรือ	3) แบบบันทึก/สรุปประเมินผลการดำเนินกิจกรรม
	4) กิจกรรมอื่น ๆ ที่ครูพิจารณาว่าเหมาะสมในการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น	- โฮมรูม - ประชุมผู้ปกครอง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กระบวนการดำเนินงาน	วิธีการ	เครื่องมือ
		ชั้นเรียน - อื่น ๆ
4. การป้องกันและแก้ไข ปัญหา (จำเป็นอย่างมากสำหรับ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา)	1) ให้การปรึกษาเบื้องต้น 2) ประสานงานกับครูและ ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อการจัด กิจกรรมสำหรับการป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาของนักเรียน (1) กิจกรรมในห้องเรียน (2) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) (4) กิจกรรมชมเสริม (5) กิจกรรมสื่อสารกับ ผู้ปกครอง	1) แนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาของนักเรียน 5 กิจกรรม 2) แบบบันทึกสรุปผลการ คัดกรองและช่วยเหลือ นักเรียนเป็นรายบุคคล 3) แบบบันทึกรายงานผล การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน
5. ส่งต่อ 5.1 ส่งต่อภายใน 5.2 ส่งต่อภายนอก	1) บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง ครูที่เกี่ยวข้องในการ ช่วยเหลือนักเรียนต่อไป เช่น ครูแนะแนว ฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา ครูพยาบาล เป็นต้น ซึ่งเป็นการส่งต่อ ภายใน 2) บันทึกการส่งนักเรียนไปยัง ผู้เชี่ยวชาญภายนอกโดยครู แนะนำหรือฝ่ายปกครอง เป็นผู้ดำเนินการ	1) แบบบันทึกการส่งต่อ ของโรงเรียน 2) แบบรายงานแจ้งผลการ ช่วยเหลือนักเรียน

2.6 องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 36) ได้สรุปองค์ประกอบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

- 2.6.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2.6.2 การคัดกรองนักเรียน
- 2.6.3 การส่งเสริมนักเรียน
- 2.6.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 2.6.5 การส่งต่อ

แต่ละองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าว มีความสำคัญ มีวิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งเอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.6.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1) ความสำคัญ

เนื่องด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

2) ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

- (1) ด้านความสามารถ แยกเป็น
 - ก. ด้านการเรียน
 - ข. ด้านความสามารถอื่น ๆ
- (2) ด้านสุขภาพ แยกเป็น
 - ก. ด้านร่างกาย
 - ข. ด้านจิตใจ – พฤติกรรม
- (3) ด้านครอบครัว แยกเป็น

ก. ด้านเศรษฐกิจ

ข. ด้านการคุ้มครองนักเรียน

(4) ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุม ทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ที่สำคัญคือ

(1) ระเบียบสะสม

(2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ

(3) วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมการเยี่ยมชมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง ซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย เป็นต้น

(1) ระเบียบสะสม

เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูล และครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอ หรือมีข้อสังเกตบางประการ ก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูอื่น ๆ หรือเพื่อน ๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่าง ๆ หากครูที่ปรึกษาคำนึงการได้

รูปแบบและรายละเอียดในระเบียบสะสมของแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน แต่อย่างน้อยควรครอบคลุมข้อมูลทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพและด้านครอบครัว

ระเบียบสะสม เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดี มิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กอื่น ๆ มารื้อค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้กับครูที่ปรึกษาและมีตู้เก็บระเบียบสะสมให้เรียบร้อย

ระเบียบสะสม ควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ปีการศึกษา และส่งต่อระเบียบไปยังครูที่ปรึกษาคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไป หรืออาจจัดครูที่ปรึกษาตามดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนจบมัธยมศึกษาในแต่ละตอนหรือจบ 6 ปีการศึกษาก็ได้

(2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนที่มีแนวการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก เป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันแพร่หลายในประเทศแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนัก คณะผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิต โดยแพทย์พรหมพิมล หล่อตระกูล เป็นหัวหน้าคณะได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและความตรงของแบบประเมิน และหาเกณฑ์มาตรฐาน (Norm) ของเด็กไทยแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก มี 3 ชุด คือ

- ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก
- ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก
- ชุดที่เด็กประเมินตนเอง

ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหาและจำนวนข้อ 25 ข้อเท่ากัน ทางโรงเรียนอาจเลือกใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นยำยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุดพร้อมกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา

(3) วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ

ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียนสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมเด็กไม่พอเพียงหรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติม ครูที่ปรึกษาก็อาจใช้วิธีการและเครื่องมือ อื่น ๆ เพิ่มเติมเช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่น ๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นต้น

2.6.2 การคัดกรองนักเรียน

1) ความสำคัญ

การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

(2) กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาตามแต่กรณี

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแล ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาก็ให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษา ไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหของนักเรียนจะมีน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้(sensitive) แม้นักเรียนจะรู้ตัวดีว่า ขณะนี้ตนมี พฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อน อีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติ แตกต่างจากเพื่อน นักเรียนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียด้านนักเรียนในภายหลังได้

2) แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของ ครูที่ปรึกษาและยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควร มีการประชุมครู เพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทาง การคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่ของพฤติกรรมเท่าใดจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

2.6.3 การส่งเสริมนักเรียน

1) ความสำคัญ

การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

2) วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- (1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)
- (2) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)

2.6.4 การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน

1) ความสำคัญ

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสนใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

2) วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการแต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ

- (1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น
- (2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

(1) การรักษาความลับ

ก. เรืองราวข้อมูลของนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือแก้ไข ไม่ควรนำไปเปิดเผยยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียนและการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ไม่ให้เกียรตินักเรียน

ข. บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้

ค. การรายงานการช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยให้เกียรติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

(2) การแก้ไขปัญหา

ก. การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะปัญหามิได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ข. มีปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกันและหาวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง ก็อาจไม่เหมาะกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

2.6.5 การส่งต่อนักเรียน

1) ความสำคัญ

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการในข้อ 4 นั้น อาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ปัญหานี้ของครูที่ปรึกษา หรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

(1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

(2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

สำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาเช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและประสานการทำงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีกก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่นกัน

2) แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูที่ปรึกษา

การส่งนักเรียนไปพบครูอื่น ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้

(1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง แม้ว่าครูที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ

(2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น

(3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้ สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยา ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

3) แนวดำเนินการส่งต่อนักเรียน

แนวทางการส่งต่อนักเรียน	จุดประสงค์
1. ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ เพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน	- เพื่อให้ผู้รับนักเรียนต่อได้เตรียมการในการช่วยเหลือนักเรียน
2. สรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง	- เพื่อให้ผู้รับช่วยเหลือนักเรียนต่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนและการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาที่ผ่านมา ทำให้สะดวกในการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือโกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่ปรึกษาพิจารณาว่าเหมาะสม	- เพื่อให้นักเรียนเกิดความสบายใจยินดีรับการช่วยเหลือจากครูอื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำวิชา เป็นต้น

3. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

จากการศึกษาหลักฐาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง พบว่า มีกิจกรรมสำคัญๆ ที่โรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ที่	โรงเรียน	กิจกรรมที่ทำ	ผลงานโดดเด่น/ รางวัลที่ได้รับ
1	เบตง “วีระราษฎร์ ประสาน”	1) การคัดกรองนักเรียนเป็น รายบุคคล 2) กิจกรรมส่งเสริมนักเรียน 3) กิจกรรมปลูกมโนธรรมสำนึก 4) กิจกรรมสอนซ่อมเสริม 5) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน 6) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและ เครือข่าย 7) กิจกรรมแนะแนวการศึกษา 8) กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา สารเสพติด	1) นักเรียนได้รับรางวัล พระราชทาน ปีการศึกษา 2549 2) เกณฑ์การดำเนินการสภา เยาวชนของ อำเภอเบตง 3) รางวัลชนะเลิศการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดใน สถานศึกษา ระดับอำเภอ ประจำปี 2549 4) ตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษายะลา เขต 3 ในการ ประชุมปฏิบัติการ พัฒนาความเข้มแข็งระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ภูมิภาค

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	กิจกรรมที่ทำ	ผลงานโดดเด่น/ รางวัลที่ได้รับ
2	ไทยรัฐวิทยา 94 (บ้านบ่อน้ำร้อน)	1) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและ เครือข่าย 2) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน 3) กิจกรรม Hoom room ทุกวัน วันละ 10-15 นาที หลังเลิกเรียน 4) การคัดกรองนักเรียนเป็น รายบุคคล	1) ตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเขต 3 ใน การประชุมปฏิบัติการ พัฒนาความเข้มแข็งระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 กุมภาพันธ์ 2) มีการใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ ในการคัดกรองนักเรียน 3) ส่งครูเข้าร่วมอบรมฯเสพติด
3	ธารโตวัฒนวิทย์	1) กิจกรรมสร้างความตระหนักให้ กับบุคลากรเกี่ยวกับระบบการดู แลช่วยเหลือนักเรียน 2) กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง	1) โล่เชิดชูเกียรติการดำเนินการ จัดระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนดีเด่น ปี 2544 จาก กรมสามัญศึกษา 2) รางวัลโรงเรียนพระราชทาน ปี 2546 3) รางวัลดีเด่นระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน จากเขต ตรวจราชการที่ 12 ปี 2544 4) ตัวแทนสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเขต 3 ในการ ประชุมปฏิบัติการ พัฒนาความเข้มแข็งระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 กุมภาพันธ์

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	กิจกรรมที่ทำ	ผลงานโดดเด่น/ รางวัลที่ได้รับ
4	นิคมสร้างตนเอง ธารโต	1) โครงการแนะแนว 2) โครงการส่งเสริมสุขภาพ 3) กิจกรรมโฮมรูม 4) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน 5) กิจกรรมสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ มีปัญหาทางการเรียนรู้ 6) กิจกรรมส่งเสริมด้านกีฬา ชุมนุม ลูกเสือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม 7) กิจกรรมคัดกรองและส่งต่อ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหา 8) กิจกรรมการป้องกันและ แก้ปัญหาสารเสพติด 9) กิจกรรมการจัดทำระเบียบสะสม 10) กิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง	1) กิจกรรมแนะแนวดีเด่น ปี 2542 จากสำนักงานการ ประถมศึกษา อำเภอธารโต 2) สถานศึกษาด้านจริยธรรม ศึกษาคีเด่น ปี 2542 3) โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ดีเด่นของอำเภอธารโต 4) ผ่านการประเมินโรงเรียน ปลอดสารพิษ จากจังหวัด ยะลา 5) โรงเรียนสีขาวดีเด่น อันดับ 1 ปี 2541 ระดับอำเภอธารโต 6) โรงเรียนยุวทูตความดีเฉลิม พระเกียรติสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว จาก กระทรวงการต่างประเทศ
5	บ้านด่านสันติ ราษฎร์	1) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน 2) กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง นักเรียน 3) กิจกรรมสารสัมพันธ์ 4) กิจกรรมโฮมรูม 5) กิจกรรมเครือข่ายผู้ปกครอง 6) แนะนำอาชีพ การศึกษา 7) กิจกรรมให้คำปรึกษานักเรียน และผู้ปกครอง	1) รางวัลนักเรียนพระราชทาน ช่วงชั้นที่ 2 2) โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม ดีเด่นของ กรมศาสนา 3) รางวัลโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรม ของธนาคารออม สิน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	กิจกรรมที่ทำ	ผลงานโดดเด่น/ รางวัลที่ได้รับ
6	บ้านวังใหม่ (ประชาอุทิศ 2519)	1) กิจกรรมคัดกรองนักเรียน 2) กิจกรรมให้บริการด้านสุขภาพใน สถานศึกษา 3) กิจกรรมสอนซ่อมเสริม 4) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน 5) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและ เครือข่าย 6) กิจกรรมแนะแนว 7) กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา สารเสพติด 8) กิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนยากจน	1) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 เครือข่ายกรรมการสถานศึกษา จากเขตตรวจราชการที่ 12 2) รางวัลผู้บริหารและครูที่มี คุณธรรม จริยธรรม ของ สกสศ. 3) ผู้บริหารยอดเยี่ยม ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 3 4) ผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียน สิ่งแวดล้อมดี ของกรมสิ่งแวดล้อม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

วรรณ พวงสุวรรณ (2540 : บทคัดย่อ) การศึกษาพฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของเด็กนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของเด็กนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลาย ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การใช้เวลาในการเล่น ปรากฏว่า การใช้เวลาในการเล่นของเด็กนักเรียนมัธยม ทั้งชั้นมัธยมต้นและ มัธยมปลายไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนมีการเล่นเกมเฉลี่ยสัปดาห์ละ 7.4 ชั่วโมง ประเภทของเกมที่เด็กเล่น คือ เกมสำหรับเด็ก เกมการศึกษา เกมแอ็คชั่น เกมยิง เกมผจญภัย เกมจำลองสถานการณ์ เกมกีฬา เกมปริศนา และเกมแสดงบทบาท ผลปรากฏว่า เด็กนักเรียนมัธยมต้นกับเด็กนักเรียนมัธยมปลายเล่นเกมไม่แตกต่างกัน เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงเกมผจญภัยเท่านั้นที่เด็กนักเรียนมัธยมต้นเล่นมากกว่า

บำเพ็ญ วังเงิน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนกันทรวิชัย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน โรงเรียนกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม แยกได้ 7 ประการ คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมไม่ทำการบ้าน เกียจคร้าน ไม่ทำงานที่มอบหมาย ไม่สนใจการเรียนและสอบตกเสมอ ปัญหาด้านความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับครูอาจารย์ ประกอบด้วยพฤติกรรมไม่เชื่อฟัง ก้าวร้าวและนิทา ปัญหาก่อความไม่สงบในชั้นเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมคุยกับเพื่อนและเดินไปมาในห้องเรียน ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ คือ เจ็บป่วยบ่อย ๆ และร่างกายพิการ ปัญหาบุคลิกภาพ ประกอบด้วยพฤติกรรมการเก็บตัว ซึมเหงา และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก ปัญหาความก้าวร้าวและปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ คือ ทำผิดวินัยของทางโรงเรียน ทำผิดเกี่ยวกับทางเพศ สูบบุหรี่และสิ่งเสพติด เป็นต้น (2) อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนประกอบด้วย อิทธิพลด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ อิทธิพลด้านเศรษฐกิจของครอบครัว ได้แก่ รายได้ เปลี่ยนแปลง การย้ายถิ่นที่อยู่และการประกอบอาชีพของผู้นำครอบครัว, อิทธิพลด้านโครงสร้างทางสังคมของครอบครัว ได้แก่ การนอกใจคู่สมรส การหย่าร้าง ความชราภาพ การตาย อิทธิพลด้านโครงสร้างทางด้านวัฒนธรรม คือ การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพของ คนในครอบครัว การให้เวลา การตอบสนองความต้องการ การขัดแย้ง

พรรณรัตน์ โสธรประภากร(2541 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางกะปิ ผลของการวิจัยพบว่า ได้มีการกำหนดแบบป้องกันยาเสพติด ซึ่งเป็นการปฏิบัติตาม โครงการ โรงเรียนสีขาวของกระทรวงศึกษาธิการแผนงานดังกล่าวได้บรรลุไว้ใน แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ดังนั้นมีการกำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้เป็นลายลักษณ์อักษรคือให้ดำเนินการป้องกันไม่ให้มีสารเสพติดภายในโรงเรียนและให้นักเรียนรู้จักป้องกันตนเอง จากยาเสพติด นโยบายและกิจกรรมสนับสนุนต่างๆ ยึดแนวทางของ กรมสามัญศึกษาผสมผสานกับสภาพปัญหาของแต่ละโรงเรียน ผู้รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายคือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครองส่วนการจับบุคลากรอื่นเข้าช่วยปฏิบัติงานนั้นใช้วิธีขออาสาสมัครจากครูในโรงเรียนประกอบกับ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครองจะพิจารณาเป็นรายตามความเหมาะสมทั้งนี้ครูที่เข้ามาทำหน้าที่จะได้รับรางวัลเป็นการตอบแทนเพื่อจูงใจให้ในรูปของวัตถุ สิ่งของ วุฒิบัตรหรือ คำกล่าวชมเชย การประสานงานเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน เป็นการประสานงานด้วยวาจาอย่างไม่เป็นทางการ ส่วนการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก กล่าวคือ สถานีตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อขอคำแนะนำขอการสนับสนุนด้านวิทยากร และขอการสนับสนุนด้านวิทยากรและขอให้สารตรวจ ปัสสาวะ จะเป็นการประสานงาน แบบเป็นทางการในส่วนของ การประเมินผลโครงการทุกโรงเรียน ได้จัดให้มีการประเมินผลโครงการทุกโรงเรียน ได้จัดให้มีการประเมินผล เป็นระยะทุก 2 สัปดาห์ และเมื่อสิ้นภาคการศึกษา

บงกช โควินท์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยการศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมรังแกเพื่อน โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร การศึกษาปรากฏผลว่า พฤติกรรมรังแกเพื่อนมีสาเหตุมาจากตัวแปรด้านส่วนตัว คือ นักเรียนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว คือ สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ เวลาและสถานที่ในการประกอบอาชีพของบิดามารดาไม่แน่นอน ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาอบรมเลี้ยงดูนักเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดาอยู่ในระดับต่ำ ด้านโรงเรียน คือ สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี และด้านสังคม คือ สภาพความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัยแออัด เมื่อทำการศึกษารายกรณีแล้ว พบว่า การศึกษารายกรณีทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถยอมรับพฤติกรรมรังแกเพื่อนที่ไม่เหมาะสมของตนเองตามสภาพความเป็นจริง มีพฤติกรรมรังแกเพื่อนลดลง สามารถหาวิธีการสนองตอบความต้องการของตนเองโดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น และรู้จักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม

ศราวุธ รัตนปัญญา (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) แนวทางการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนเชิงระบบในการป้องกันและ แก้ไขปัญหา

การแพร่ระบาดของสารเสพติดในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการดังนี้ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา (2) วิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ไขปัญหา (3) เลือกทางเลือกที่เหมาะสมและวางแผน/โครงการ (4) ดำเนินงานตามแผนงานโครงการ และ (5) กำกับติดตาม ประเมินผลกำหนดมาตรฐานและรายงาน โดยมีข้อมูลป้อนกลับ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในแต่ละขั้นตอน

สุรพล เพ็งแจ่ม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองมีอายุต่างกัน อาชีพต่างกัน และเป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กึกก้อง ดิษฐ์พันธ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีทำร้ายร่างกายของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุ 15-16 ปี อายุขณะกระทำความผิด 15-16 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ เป็นโสด ไม่ได้ประกอบอาชีพ และไม่มีรายได้ มีพี่น้อง 3-4 คน ไม่เคยกระทำความผิดในคดีอื่นๆ มาก่อน ถูกศาลตัดสินให้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 7-12 เดือน มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน สัมพันธภาพในครอบครัวรักใคร่กลมเกลียวกันดี ไม่เคยเสพสารเสพติดและเข้ารับการฝึกอบรมครั้งนี้เป็นครั้งแรก (2) ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่กับบิดามารดาที่มีที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเช่าและอยู่ในชุมชนแออัด มีกลุ่มเพื่อนที่เคยกระทำความผิดในคดีทำร้ายร่างกาย มีการพบปะกับกลุ่มเพื่อนบ่อย ๆ กลุ่มตัวอย่างมีอุปนิสัยส่วนตัวไม่คิดที่จะวางแผนสำหรับอนาคต ชอบทำงานที่ง่ายและไม่ยากเกินไป ชอบทำอะไรแบบเสีงๆ และ ตื่นเต้น ชอบการเคลื่อนไหว ชอบใช้กำลังกาย และมีกำลังในการทำกิจกรรมมากกว่าผู้อื่น รู้สึกเฉย ๆ เมื่อผู้อื่นมีปัญหาหรือมีความทุกข์ (3) ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบความรวดเร็ว ว่องไว ชอบการเป็นหัวหน้า เป็นคนค่อนข้างเจียม ทุคน้อย รู้สึกอายเมื่อต้องเข้าสังคม มีอารมณ์ดี เป็นคนใจเย็นไม่เจ้าอารมณ์ เวลาโมโหหรือโกรธจะเก็บอารมณ์ไว้ในใจและไม่แสดงออก ไม่เคยมีอคติกับบุคคลรอบข้างและสามารถควบคุมอารมณ์ความอดทนอดกลั้น ได้ปานกลาง (4) ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดีทำร้ายร่างกาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีนิสัยก้าวร้าวขาดการยับยั้งชั่งใจ ชอบแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่รุนแรง เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีของลูกผู้ชายที่ยอมกันไม่ได้ เกิดจากความโกรธหรือบันดาลโทสะและอยู่ใน

อาการมีเมฆาขาดสติ เนื่องจากเห็นเพื่อนถูกทำร้ายจึงเข้าไปช่วยหรือเหตุการณ์บังคับหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งหน้าและกลุ่มเพื่อนชักชวนให้กระทำความผิด

ปิยาภา ศรีสว่าง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเห็นของครู ด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขต บรมราชชนนี 1 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูในการดำเนินการด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและช่วยเหลืออยู่ในระดับมากที่สุด และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ อายุราชการ ระดับการศึกษา หน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สิริวัลย์ อินทร์ใจเอื้อ (2545 : 72) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติงานมาก ทำให้มีเวลาน้อยในการให้คำปรึกษาและดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง

พรทิพย์ จุลวงศ์ (2545 : 99) ได้ทำการวิจัยสภาพและปัญหาการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่ พบว่า ปัญหาบุคลากรในโรงเรียนมีเวลาไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความร่วมมือจากนักเรียน นอกจากนี้การทำงานไม่เป็นระบบ ขาดความชัดเจน จึงควรมีการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เรืองยศ อุตระศาสตร์ (2546 : 89) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษามีความต้องการเอกสาร คู่มือ แบบฟอร์ม โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียน การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ความร่วมมือสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้อง

สมพร สระบัว (2546 : บทคัดย่อ) ได้ประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัย ประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิตของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางและควรให้ความสำคัญในการให้ครูที่ปรึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจและดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โรงเรียนมีการปฏิบัติด้านกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และควรให้ความสำคัญในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาส่วนตัวของนักเรียนโดยการให้มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม

ให้นักเรียนที่เรียนช้าและเรียนอ่อน โรงเรียนมีระดับปฏิบัติด้านผลผลิตของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับ ความมีระเบียบวินัย และการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การจัดการและการแก้ปัญหา

เทิดศักดิ์ ถาวรสุทธิ (2546 : 98) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2545 พบว่า ผู้บริหารมีสภาพ ปัญหาในระดับมาก ในเรื่องระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในโรงเรียน ในขณะที่ครูที่ ปรึกษาร้อยละ 62.70 สามารถปฏิบัติงานตามกรอบเขตงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ใน ระดับปานกลาง

ภิรมย์ ลีกุล (2546 : 103) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ด้านการดำเนิน กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษายังขาดความเข้าใจขั้นตอน การทำงาน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการได้ข้อมูลไม่ ชัดเจน ส่งผลให้การคัดกรองคลาดเคลื่อน กิจกรรมการส่งเสริม ป้องกันและช่วยเหลือจึงไม่ตรงกับสภาพปัญหา ขาดการประสานระหว่างคณะกรรมการ ทีมประสานงาน ทีมทำ โรงเรียนควรมีแผนปฏิทินดำเนินงานของคณะกรรมการคณะต่างๆ และครูที่ปรึกษาอย่างชัดเจน

ถนอมทรัพย์ นูนน้อย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา กระบวนการดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับคุณภาพกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนใน อำเภอแม่ลาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมและทุกองค์ประกอบ มีคุณภาพปาน กลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีระดับคุณภาพดี โรงเรียน ขนาดกลางมีระดับคุณภาพปานกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับคุณภาพน้อย (2) ระดับคุณภาพ กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนทุกขนาดแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้น โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่แตกต่างกันในองค์ประกอบด้าน การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ (3) ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนยังไม่มี แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบมีน้อยและไม่ค่อยมีการกำกับติดตามอย่าง ต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรให้มีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งบุคลากรมา เพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีการกิจเฉพาะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

เรื่อน สิงห์โสภ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้าน กม.30 อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้น นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา รวมจำนวน 349 คน พบว่า การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนบ้าน กม. 30 ด้านสภาพปัจจุบันภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด

สมลักษณ์ พรหมมีเนตร (2547 : 169) ศึกษาการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูที่ปรึกษาควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ภาระงานและวิธีการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ การจัดครูที่ปรึกษาควรคำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องต่างๆ เช่นภาระหน้าที่ การมีโอกาสดูแลนักเรียน เพราะครูที่ปรึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม อารมณ์ จิตใจ ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพของสังคม

หทัยวรรณ วิชชุปัญญาพาณิชย์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครูอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ตามลำดับ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การวางมาตรการและปฏิบัติเพื่อให้เกิดการยอมรับ การวางแผนการดำเนินงาน การนิเทศ กำกับ ติดตามงานที่มอบหมาย และการนำผลการประเมินไปใช้ (4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ได้แก่ การให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการนักเรียน การให้ความร่วมมือในสอดคล้องพฤติกรรมของนักเรียน การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษา (5) ปัญหาพบว่า ครูมีภาระงานมาก ดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ข้อเสนอแนะ ควรลดภาระงานครู ครูควรให้ความสนใจแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียนให้มากขึ้น

ฉวีวรรณ จารุวัฒนพันธ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า (1) การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถาน

ศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระบบมาก (2) ปัจจัยการบริหารในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ลักษณะของบุคคลในองค์กร และลักษณะของสภาพแวดล้อม ส่วนปัจจัยการบริหารด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะของนโยบายการบริหารและการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี พบว่า มีตัวแปรทำนาย 2 ตัว ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ร้อยละ 25.90 คือ ปัจจัยการบริหารด้านลักษณะขององค์กรและปัจจัยด้านลักษณะของบุคคลในองค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกรอบแนวทางการวิจัยโดยภาพรวม และรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 กรอบแนวทางการวิจัยโดยภาพรวม

ตอนที่ 2 รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 กรอบแนวทางการวิจัยโดยภาพรวม

ตารางที่ 3.1 กรอบแนวทางในการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

วัตถุประสงค์ที่ประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ในการประเมิน
1. เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ปัจจัยที่มีผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1. ผู้บริหาร 2. ครูที่ปรึกษา 3. เอกสารการดำเนินงาน/สรุปรงาน	แบบสอบถาม ถามฉบับที่ 1 ตอนที่ 3	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การประเมินของระดับความพร้อมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 ขึ้นไปถือว่าอยู่ในระดับมาก
2. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจและควมตระหนักของผู้บริหารและครู	ความรู้ความเข้าใจและควมตระหนักของผู้บริหารและครู	1. ผู้บริหาร 2. ครูที่ปรึกษา	แบบสอบถาม ถาม (ทดสอบความรู้)	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3. ร้อยละ	เกณฑ์การประเมินมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 75 ถือว่าอยู่ในระดับดี
3. เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจและควมตระหนักของผู้บริหารและครู	ความรู้ความเข้าใจและควมตระหนักของผู้บริหารและครู	1. ผู้บริหาร 2. ครูที่ปรึกษา	แบบสอบถาม ถาม (ทดสอบควมตระหนัก)	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การประเมินมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 75 ถือว่าอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ที่ประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ ที่ใช้	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ในการ ประเมิน
	4. มีการจัดสรร งบประมาณให้ โครงการ/กิจ กรรม	1. เอกสารการ ดำเนินงาน/ สรุปรงาน	แบบ บันทึก	1. ความถี่	1. การตัดสินระดับ ความเพียงพอของ งบประมาณในการ ดำเนินงาน โครง การ/กิจกรรม เกี่ยวกับระบบการ ดูแลช่วยเหลือนัก เรียน โดยเปรียบ เทียบกับการใช้งบ ประมาณของโรง เรียนที่ได้รางวัลดี เด่นระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน (20 บาทต่อคน) ถ้า ใช้งบประมาณมาก กว่าหรือเท่ากับงบ ประมาณตามค่า เฉลี่ยต่อคนของ โรงเรียนที่ได้ รางวัลดีเด่นระบบ การดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ถือว่า เพียงพอ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ที่ประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ในการประเมิน
					2. ตัดสินสัดส่วนโรงเรียนที่มีงบประมาณเพียงพอมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 75 ขึ้นไปถือว่ามีความพร้อมมาก
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3	การบริหารจัดการกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล	1. ผู้บริหาร 2. ครูที่ปรึกษา 3. ผู้ปกครอง 4. นักเรียน	แบบสอบถาม	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การประเมินของระดับการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 ขึ้นไปถือว่าอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ที่ประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ในการประเมิน
	4. การปรับปรุงและพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน				
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานที่ส่งผลต่อนักเรียน 1. นักเรียนอยู่ในสังคมมีความสุข 2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียน	1. ผู้บริหาร 2. ครูที่ปรึกษา 3. ผู้ปกครอง 4. นักเรียน	แบบสอบถาม ถาม	1. ค่าเฉลี่ย 2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในระดับมาก
	3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์	เอกสารการดำเนินงาน/สรุปรงาน	แบบบันทึกผลการเรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ร้อยละ	ระดับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดี และดีเยี่ยมมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 75 ถือว่าอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ที่ ประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ ที่ใช้	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ในการ ประเมิน
	4. ด้านพฤติ กรรมไม่พึง ประสงค์	เอกสารการ ดำเนินงาน /สรุปรงาน	แบบ บันทึก	ความถี่	พฤติกรรมไม่พึง ประสงค์ลดลง
4. ศึกษาปัญหา อุปสรรคและ ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนา ระบบการดูแล ช่วยเหลือนัก เรียนของโรง เรียนในสังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 3	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ระบบการดูแล ช่วยเหลือนัก เรียน	1. ผู้บริหาร 2. ครูที่ ปรึกษา 3. ผู้ปกครอง 4. นักเรียน	แบบสอบถาม	1. ความถี่ 2. ร้อยละ	วิเคราะห์เชิง บรรยาย

ตอนที่ 2 รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ประกอบด้วย บันทึกโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บันทึกการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บันทึกผลการเรียน และบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 จำนวน 20,371 คน

1.2.1 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 จำนวน 20,371 คน ซึ่งประกอบด้วย

ผู้บริหาร	จำนวน	36	คน
ครูที่ปรึกษา	จำนวน	561	คน
ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน	9,887	คน
นักเรียน	จำนวน	9,887	คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลประเภทบุคคล ประกอบด้วย

ผู้บริหาร	จำนวน	36	คน

ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณจากสูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) ครูที่ปรึกษา	จำนวน	234	คน
2) ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน	385	คน
3) นักเรียน	จำนวน	385	คน

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,040 คน

ผู้วิจัยได้นำขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน มาสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล โดยมีวิธีการดังนี้

1) นำขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมากำหนดสัดส่วนตามจำนวนประชากรของแต่ละโรงเรียน

2) สำหรับครูที่ปรึกษาของแต่ละโรงเรียน ใช้วิธีการการสุ่มอย่างง่าย

3) สำหรับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนของแต่ละโรงเรียน

ใช้วิธีการกำหนดโควตาในแต่ละชั้น แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1.1 แบบสอบถามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลาเขต 3 มีดังนี้

1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารและครู ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โดยทั่วไป

2.2 ความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเพศ อายุ และระดับการศึกษา และ ผู้ปกครองนักเรียนชั้น

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการและด้านประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) แบบสอบถามสำหรับนักเรียน มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับเพศ อายุ และระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการและด้านประสิทธิผลของระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อ การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.2 แบบบันทึกระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 มี 4 ฉบับ ดังนี้

1) แบบบันทึกโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบบันทึกโครงการ/กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย งบประมาณที่จัดสรรและจำนวนเงินที่ใช้จริง

2) แบบบันทึกการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมเกี่ยวกับสารเสพติด พฤติกรรมด้านชู้สาว พฤติกรรมการติดเกม พฤติกรรมการพนัน พฤติกรรมการลักขโมย พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท พฤติกรรมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย พฤติกรรมการหนีเรียน

3) แบบบันทึกผลการเรียน เป็นแบบบันทึกเกี่ยวกับ การสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2550

4) แบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบบันทึกเกี่ยวกับ การสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2550

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 แบบสอบถามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป

(1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นิยามตัวแปร ประเด็นที่มุ่งตรวจสอบ

(2) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป ซึ่งเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู โดยผู้วิจัยไม่ต้องการให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้ตัว แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปตรวจสอบภาษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม

(3) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 1 คน ครูแนะแนว จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการวัดผลและสถิติทางการศึกษา จำนวน 2 คน ตรวจสอบความสอดคล้องตามเนื้อหา (IOC) และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.71 - 1.00

(4) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยหลังจากนำเครื่องมือที่ปรับตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูแนะแนวและครู กลุ่มละ 10 คน โดยวิธีกลุ่มรู้จัก (Known Group) นำแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย จากนั้นเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทั้งสองกลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสะท้อนว่าแบบสอบถามมีความตรงเชิงโครงสร้าง

(5) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือส่วนที่บกพร่องและข้อมูลที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ จึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ ซึ่งเป็นการตรวจสอบความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู โดยผู้วิจัยไม่ต้องการให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้ตัว แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปตรวจสอบภาษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม

(3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ตรวจสอบความสอดคล้องตามเนื้อหา (IOC) ละคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.71-1.00

(4) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยหลังจากนำเครื่องมือที่ปรับตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูแนะแนวและครู กลุ่มละ 10 คน โดยวิธีกลุ่มรู้จัก (Known Group) นำแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย จาก

นั้นเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทั้งสองกลุ่มด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสะท้อนว่าแบบสอบถามมีความตรงเชิงโครงสร้าง

(5) นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ โรงเรียน ไซยาวิทยา อำเภอ ไซยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 30 คน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา แล้วนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค ปรากฏว่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.80

(6) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือส่วนที่บกพร่องและข้อมูลที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ จึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3) แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โครงการ และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปตรวจสอบภาษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม

(3) นำแบบสอบถามที่สร้างและปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ตรวจสอบความสอดคล้องตามเนื้อหา (IOC) และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าระหว่าง 0.71-1.00

(4) ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

(5) นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ โรงเรียน ไซยาวิทยา อำเภอ ไซยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 50 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน และผู้ปกครองนักเรียน 50 คน

(6) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา แล้วนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค ปรากฏว่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ฉบับผู้บริหารและครู ได้ค่าความเที่ยง 0.82 และฉบับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ได้ค่าความเที่ยง 0.87

(7) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือส่วนที่บกพร่องตามข้อเสนอแนะและข้อมูลที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ จึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.2 แบบบันทึกโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย แบบบันทึกการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียนและแบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 นำหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขออนุญาตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3 เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3

3.2 ขอความร่วมมือศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบบันทึกไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 98.56 รายละเอียดจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบ ปรากฏดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนรายละเอียด ตามตัวแปรภูมิหลัง

ผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่างงานวิจัย		
	จำนวนที่จัดเก็บ	จำนวนที่เก็บได้	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	36	36	100.00
2. ครู	234	234	100.00
3. ผู้ปกครองนักเรียน	385	375	97.40
4. นักเรียน	385	380	98.70
รวม	1,040	1,025	98.56

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรมคำนวณ SPSS for windows และการวิเคราะห์เนื้อหา

4.2 เกณฑ์การตัดสินระดับการประเมิน

4.2.1 เกณฑ์การประเมิน สำหรับ สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและ ด้านประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อยที่สุด

1) การประเมินรายโรงเรียน

นำค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้ง 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและ ด้านประสิทธิผลของโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของแต่ละโรงเรียน มาเทียบกับเกณฑ์การประเมินรายโรงเรียนโดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกรด A หมายถึง โรงเรียนมีระดับความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพมีค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00

เกรด B หมายถึง โรงเรียนมีระดับความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพมีค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49

เกรด C หมายถึง โรงเรียนมีระดับความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพ
มีค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49

เกรด D หมายถึง โรงเรียนมีระดับความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพ
มีค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.49

2) การประเมินในภาพรวม

นำค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการ
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทั้ง 3 ด้าน คือ ความพร้อมด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและ ด้านประ
สิทธิผลของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของทั้ง 4 โรงเรียน มาเทียบกับเกณฑ์การประเมินในภาพ
รวม โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายความว่า โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพใน
ระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายความว่า โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพใน
ระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายความว่า โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพใน
ระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายความว่า โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพใน
ระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายความว่า โรงเรียนมีความพร้อม/มีระดับปฏิบัติ/มีคุณภาพใน
ระดับน้อยที่สุด

4.2.2 เกณฑ์การประเมิน สำหรับ ความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนโดยทั่วไป ซึ่งเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนัก
เรียนของผู้บริหารและครู การประเมินออกเป็น 3 ชั้น ดังนี้

1) ประเมินรายคน

การตรวจแบบสอบถาม ถ้าตอบถูก ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่แน
ใจ ให้ 0 คะแนน ได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 60 (9 คะแนน) ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่
กำหนดไว้ (พิสนุ พงศ์ศรี 2551 : 177)

2) การประเมินรายโรงเรียน

นำจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด
มาเทียบเกณฑ์การประเมินรายโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การ
พิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รอบที่ 2 (พ.ศ.2549-2553) จำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกรด A หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 90 - 100

เกรด B หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 75 - 89

เกรด C หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 50 - 74

เกรด D หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน ต่ำกว่าร้อยละ 50

3) การประเมินในภาพรวม

นำจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด มาเทียบเกณฑ์การประเมินในภาพรวม โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ร้อยละ 90 - 100 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับดีมาก

ร้อยละ 75 - 89 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับดี

ร้อยละ 50 - 74 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับพอใช้

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับต้องปรับปรุง

4.2.3 เกณฑ์การประเมิน สำหรับ ความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นการตรวจสอบความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู เป็นแบบวัดความตระหนักตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) เป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีข้อความทางบวกและทางลบ มีจำนวน 15 ข้อ ซึ่งในที่นี้ได้กำหนดแต่ละข้อคำถามมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ และให้นำหนักคะแนนดังนี้

การให้คะแนนของข้อคำถามที่มีลักษณะบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้นำหนักคะแนน 5
เห็นด้วย	ให้นำหนักคะแนน 4
ไม่แน่ใจ	ให้นำหนักคะแนน 3

ไม่เห็นด้วย	ให้น้ำหนักคะแนน 2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้น้ำหนักคะแนน 1
การให้คะแนนของข้อคำถามที่มีลักษณะลบ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้น้ำหนักคะแนน 1
เห็นด้วย	ให้น้ำหนักคะแนน 2
ไม่แน่ใจ	ให้น้ำหนักคะแนน 3
ไม่เห็นด้วย	ให้น้ำหนักคะแนน 4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้น้ำหนักคะแนน 5

1) ประเมินรายคน

การตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล หากค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ถ้าค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากกว่าหรือเท่ากับ 3.5 ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2) การประเมินรายโรงเรียน

นำจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด มาเทียบเกณฑ์การประเมินรายโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การประเมินมาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ.2549-2553) จำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกรด A หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ร้อยละ 90 - 100

เกรด B หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ร้อยละ 75 - 89

เกรด C หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ร้อยละ 50 - 74

เกรด D หมายถึง จำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ต่ำกว่าร้อยละ 50

3) การประเมินในภาพรวม

นำจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด มาเทียบเกณฑ์การประเมินในภาพรวม โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ร้อยละ 90 - 100 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับดีมาก

ร้อยละ 75 - 89 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับดี

ร้อยละ 50 - 74 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับพอใช้

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับต้องปรับปรุง

4.2.4 เกณฑ์การประเมิน สำหรับ การจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประเมิน 2 ชั้น ดังนี้

1) การประเมินรายโรงเรียน

เป็นการตัดสินระดับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายประมาณของโรงเรียนที่ได้ไล่เชิดชูเกียรติการดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่นจากกรมสามัญศึกษา (20 บาทต่อคน) ถ้าใช้งบประมาณมากกว่าหรือเท่ากับงบประมาณตามค่าเฉลี่ยต่อคนของโรงเรียนที่ได้ไล่เชิดชูเกียรติการดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่นถือว่า เพียงพอ โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกรด A หมายถึง มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากกว่าหรือเท่ากับ 20 บาท/คน

เกรด B หมายถึง มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 18 - 19 บาท/คน

เกรด C หมายถึง มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 16 - 17 บาท/คน

เกรด D หมายถึง มีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15 บาท/คน

2) การประเมินในภาพรวม

นำจำนวนโรงเรียนที่ใช้งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพียงพอ มาเทียบเกณฑ์การประเมินในภาพรวม โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ร้อยละ 90 - 100 หมายความว่า โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความพร้อมมากที่สุด

ร้อยละ 75 - 89 หมายความว่า โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความพร้อมมาก

ร้อยละ 50 - 74 หมายความว่า โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความพร้อมปานกลาง

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความพร้อมน้อย

4.2.5 เกณฑ์การประเมิน สำหรับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการประเมิน 2 ชั้น ดังนี้

1) การประเมินรายโรงเรียน

นำจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป มาเทียบเกณฑ์การประเมินรายโรงเรียน โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกรด A หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ร้อยละ 90 - 100

เกรด B หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ร้อยละ 75 - 89

เกรด C หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ร้อยละ 50 - 74

เกรด D หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ต่ำกว่าร้อยละ 50

2) การประเมินในภาพรวม

นำจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป มาเทียบเกณฑ์การประเมินในภาพรวม โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ร้อยละ 90 - 100 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนถือว่าอยู่ในระดับดีมาก

ร้อยละ 75 - 89 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ถือว่าอยู่ในระดับดี

ร้อยละ 50 - 74 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนถือว่าอยู่ในระดับพอใช้

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ถือว่าอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

4.2.6 เกณฑ์การประเมิน สำหรับ ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
มีการประเมิน 2 ชั้น ดังนี้

1) การประเมินรายโรงเรียน

นำจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม มาเทียบเกณฑ์การประเมินรายโรงเรียน โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกรด A หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม ร้อยละ 90 - 100

เกรด B หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม ร้อยละ 75 - 89

เกรด C หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม ร้อยละ 50 - 74

เกรด D หมายถึง จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม ต่ำกว่าร้อยละ 50

2) การประเมินในภาพรวม

นำจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม มาเทียบเกณฑ์การประเมินในภาพรวม โดยจำแนกผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ร้อยละ 90 - 100 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ถือว่าอยู่ในระดับดีมาก

ร้อยละ 75 - 89 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ถือว่าอยู่ในระดับดี

ร้อยละ 50 - 74 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ถือว่าอยู่ในระดับพอใช้

ต่ำกว่าร้อยละ 50 หมายความว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ถือว่าอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำแนกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4 การจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.2 ผลการเรียนของนักเรียน

3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.4 ด้านพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมด้านปัจจัย ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน ประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การประเมินความพร้อมด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู พร้อมทั้งตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู และการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.1 - 4.6

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการตรวจสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังปรากฏตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อความพร้อมด้านปัจจัย

ที่	รายการ	ผู้บริหาร (n=36)		ครู (n=234)		รวม (n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
		1.	โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.64	0.68	3.75	0.61
2.	โรงเรียนมีปฏิทินปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน	3.42	0.69	3.50	0.62	3.46	0.65
3.	โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพียงพอ	3.08	0.73	3.24	0.66	3.16	0.69

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
		(n=36)		(n=234)		(n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
4.	โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.56	0.73	3.48	0.74	3.52	0.74
5.	โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน	3.31	0.58	3.27	0.70	3.29	0.64
6.	โรงเรียนมีแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)	3.50	0.85	3.38	0.92	3.44	0.88
7.	โรงเรียนมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน	2.97	0.88	3.14	1.05	3.06	0.96
8.	โรงเรียนมีแบบบันทึกการให้คำปรึกษานักเรียน	3.47	0.74	3.89	0.80	3.68	0.77
9.	โรงเรียนมีคู่มือครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว	3.22	0.83	3.48	0.83	3.35	0.83
10.	โรงเรียนมีระเบียบสะสม (ปพ.8) ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.83	0.91	3.79	0.94	3.81	0.93
11.	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลครบถ้วน	3.44	0.91	3.49	0.95	3.47	0.93
	รวม	3.40	0.78	3.49	0.80	3.45	0.79

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับความพร้อมเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีระเบียบสะสม (ปพ.8) ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.81$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{X}=3.06$)

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับความพร้อมเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีระเบียบสะสม (ปพ.8) ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.83$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{X}=2.97$)

ครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับความพร้อมเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีแบบบันทึกการให้คำปรึกษานักเรียน ($\bar{X} = 3.89$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน ($\bar{X} = 3.14$)

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป เพื่อการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู ดังตารางที่ 4.2 - 4.4

ตารางที่ 4.2 แสดงร้อยละของผู้บริหารและครูที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อได้ถูกต้อง

ที่	รายการ	ร้อยละของผู้ที่ตอบถูก	การแปลผล
1	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบที่มีกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน	65.56	พอใช้
2	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่ง ดี มีสุข	64.81	พอใช้
3	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา	65.56	พอใช้
4	การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นบทบาทของครูแนะแนวในการดำเนินงาน	57.04	พอใช้
5	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งช่วยเหลือหรือให้ความรู้เป็นพิเศษแก่นักเรียนกลุ่มอ่อน	65.19	พอใช้
6	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียน	73.70	พอใช้
7	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา รู้จักตนเอง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	54.07	พอใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	รายการ	ร้อยละของ ผู้ที่ตอบถูก	การแปล ผล
8	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งให้นักเรียนทุกคนพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ	75.19	ดี
9	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความประพฤติ	70.74	พอใช้
10	ครูที่ปรึกษามีหน้าที่เก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนให้เป็นความลับ	58.89	พอใช้
11	ครูที่ปรึกษาควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาเป็นพิเศษ	73.33	พอใช้
12	ครูแนะแนวต้องดำเนินการคัดกรองนักเรียนและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	49.63	ปรับปรุง
13	ครูสามารถนำข้อมูลที่คัดกรองนักเรียนแล้วออกไปเผยแพร่ได้ หากเห็นว่าจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	51.85	พอใช้
14	ครูแนะแนวสามารถส่งต่อนักเรียนทุกคนทั้งการส่งต่อภายในและภายนอกได้	75.19	ดี
15	เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จึงไม่ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากนัก	52.59	พอใช้

จากตารางที่ 4.2 พบว่า รายการที่ผู้บริหารและครูที่ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อถูกมากที่สุด คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งให้นักเรียนทุกคนพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและครูแนะแนวสามารถส่งต่อนักเรียนทุกคนทั้งการส่งต่อภายในและภายนอกได้ คิดเป็นร้อยละ 75.19 และรายการที่ผู้บริหารและครูที่ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อถูกน้อยที่สุด คือ ครูแนะแนวต้องดำเนินการคัดกรองนักเรียนและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 49.63

ตารางที่ 4.3 แสดงร้อยละของจำนวนคนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ลำดับที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนคนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน	ความหมายของคะแนน/ระดับคุณภาพ
1	โรงเรียนที่ 1	97.44	A
2	โรงเรียนที่ 2	50.00	C
3	โรงเรียนที่ 3	50.00	C
4	โรงเรียนที่ 4	100.00	A
5	โรงเรียนที่ 5	66.67	C
6	โรงเรียนที่ 6	100.00	A
7	โรงเรียนที่ 7	33.33	D
8	โรงเรียนที่ 8	33.33	D
9	โรงเรียนที่ 9	33.33	D
10	โรงเรียนที่ 10	66.67	C
11	โรงเรียนที่ 11	33.33	D
12	โรงเรียนที่ 12	100.00	A
13	โรงเรียนที่ 13	80.00	B
14	โรงเรียนที่ 14	80.00	B
15	โรงเรียนที่ 15	62.50	C
16	โรงเรียนที่ 16	73.68	C
17	โรงเรียนที่ 17	60.00	C
18	โรงเรียนที่ 18	66.67	C
19	โรงเรียนที่ 19	80.00	B
20	โรงเรียนที่ 20	83.33	B
21	โรงเรียนที่ 21	83.33	B
22	โรงเรียนที่ 22	68.75	C
23	โรงเรียนที่ 23	20.00	D
24	โรงเรียนที่ 24	66.67	C
25	โรงเรียนที่ 25	40.00	D

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนคน ที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน	ความหมายของคะแนน/ ระดับคุณภาพ
26	โรงเรียนที่ 26	66.67	C
27	โรงเรียนที่ 27	57.14	C
28	โรงเรียนที่ 28	75.00	B
29	โรงเรียนที่ 29	50.00	C
30	โรงเรียนที่ 30	20.00	D
31	โรงเรียนที่ 31	40.00	D
32	โรงเรียนที่ 32	77.78	B
33	โรงเรียนที่ 33	40.00	D
34	โรงเรียนที่ 34	66.67	C
35	โรงเรียนที่ 35	50.00	C
36	โรงเรียนที่ 36	100.00	A

หมายเหตุ รายชื่อโรงเรียนที่ 1-36 ปรากฏในภาคผนวก ค

จากตารางที่ 4.3 จะเห็นว่า โรงเรียนที่มีจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ เกรด A จำนวน 5 โรงเรียน เกรด B จำนวน 7 โรงเรียน เกรด C จำนวน 15 โรงเรียนและเกรด D จำนวน 9 โรงเรียน

ตารางที่ 4.4 แสดงร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม

โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน	ความหมายของคะแนน/ระดับคุณภาพ
โรงเรียนที่ 1-36	68.89	พอใช้

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 68.89

1.3 ความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการตรวจสอบความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู ปรากฏดังตารางที่ 4.5 - 4.6

ตารางที่ 4.5 แสดงร้อยละของจำนวนคนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนคนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน	ความหมายของคะแนน/ระดับคุณภาพ
1	โรงเรียนที่ 1	100.00	A
2	โรงเรียนที่ 2	100.00	A
3	โรงเรียนที่ 3	100.00	A
4	โรงเรียนที่ 4	100.00	A
5	โรงเรียนที่ 5	77.78	B
6	โรงเรียนที่ 6	100.00	A
7	โรงเรียนที่ 7	100.00	A
8	โรงเรียนที่ 8	100.00	A
9	โรงเรียนที่ 9	100.00	A
10	โรงเรียนที่ 10	100.00	A

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนคนที่ได้คะแนน ผ่านเกณฑ์การประเมิน	ความหมายของคะแนน/ ระดับคุณภาพ
11	โรงเรียนที่ 11	100.00	A
12	โรงเรียนที่ 12	100.00	A
13	โรงเรียนที่ 13	100.00	A
14	โรงเรียนที่ 14	100.00	A
15	โรงเรียนที่ 15	100.00	A
16	โรงเรียนที่ 16	100.00	A
17	โรงเรียนที่ 17	100.00	A
18	โรงเรียนที่ 18	100.00	A
19	โรงเรียนที่ 19	100.00	A
20	โรงเรียนที่ 20	100.00	A
21	โรงเรียนที่ 21	83.33	B
22	โรงเรียนที่ 22	100.00	A
23	โรงเรียนที่ 23	100.00	A
24	โรงเรียนที่ 24	66.67	C
25	โรงเรียนที่ 25	100.00	A
26	โรงเรียนที่ 26	66.67	C
27	โรงเรียนที่ 27	78.57	B
28	โรงเรียนที่ 28	100.00	A
29	โรงเรียนที่ 29	75.00	B
30	โรงเรียนที่ 30	100.00	A
31	โรงเรียนที่ 31	60.00	C
32	โรงเรียนที่ 32	100.00	A
33	โรงเรียนที่ 33	100.00	A
34	โรงเรียนที่ 34	100.00	A
35	โรงเรียนที่ 35	66.67	C
36	โรงเรียนที่ 36	100.00	A

หมายเหตุ รายชื่อโรงเรียนที่ 1-36 ปรากฏในภาคผนวก ก

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นว่า โรงเรียนที่มีจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ เกรด A จำนวน 28 โรงเรียน เกรด B จำนวน 4 โรงเรียน และเกรด C จำนวน 4 โรงเรียน

ตารางที่ 4.6 แสดงร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม

ลำดับ ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนผู้บริหารและครู ที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมิน	ความหมายของคะแนน/ ระดับคุณภาพ
1	โรงเรียนที่ 1-36	95.19	ดีมาก

จากตารางที่ 4.6 จะเห็นว่า ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

1.4 การจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความพร้อมของงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณให้โครงการ/กิจกรรมที่โรงเรียนได้จัดขึ้น ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการสำรวจการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
1	โรงเรียนที่ 1	1) การคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล	-	-	เพียงพอ เกรด A
		2) กิจกรรมส่งเสริมนักเรียน	-	-	โดยมีค่า
		3) กิจกรรมสอนซ่อมเสริม	-	-	เฉลี่ย 21.25
		4) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	3,000	3,000	บาท/คน
		5) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและเครือข่าย	10,000	10,000	(n=1,553)
		6) กิจกรรมแนะแนวการศึกษา	-	-	
		7) กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด	5,000	5,000	
		8) จัดทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนยากจน	15,000	15,000	
2	โรงเรียนที่ 2	1) โครงการระบบช่วยเหลือนักเรียน	2,000	2,000	เพียงพอ
		2) โครงการพักนอนประจำ	76,850	76,850	เกรด A
		3) โครงการปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน	12,190	12,190	โดยมีค่าเฉลี่ย 411.19
		4) โครงการแนะแนว	1,000	1,000	บาท/คน
		5) โครงการโรงเรียนสีขาว	5,000	5,000	(n=236)
3	โรงเรียนที่ 3	1) โครงการเยี่ยมบ้าน	2,000	2,000	เพียงพอ
		2) โครงการอาหารกลางวัน	35,000	35,000	เกรด A
		3) โครงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	7,000	7,000	โดยมีค่าเฉลี่ย 1,333.33 บาท/คน (n=33)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
4	โรงเรียนที่ 4	1) โครงการเชื่อมบ้านนักเรียน	-	-	-
5	โรงเรียนที่ 5	1) โครงการเชื่อมบ้าน	-	-	-
6	โรงเรียนที่ 6	1) โครงการประชุมผู้ปกครอง 2) โครงการเชื่อมบ้านนักเรียน	-	-	-
7	โรงเรียนที่ 7	1) จัดกิจกรรมเชื่อมบ้านนักเรียน 2) โครงการมอบทุนการศึกษา - ทุนวันเกิดเพื่อการศึกษา อ.เบตง - ทุนระพี - ทุนศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ 45	500 500 2,000 16,500	500 500 2,000 16,500	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 414.89 บาท/คน (n=47)
8	โรงเรียนที่ 8	1) กิจกรรมการเชื่อมบ้าน 2) กิจกรรมแนะแนว 3) กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด 4) จัดทำระเบียบสะสม 5) งานอนามัยโรงเรียน	1,000 1,000 2,000 3,000 1,000	1,000 1,000 2,000 3,000 1,000	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 49.08 บาท/คน (n=163)
9	โรงเรียนที่ 9	1) จัดกิจกรรมโฮมรูม 2) จัดกิจกรรมให้คำแนะนำปรึกษา 3) จัดกิจกรรมชมรมต่างๆ 4) จัดกิจกรรมเชื่อมบ้านนักเรียน 5) การคัดกรองนักเรียน 6) จัดสอนซ่อมเสริม 7) กิจกรรมให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ยากจน	10,000	10,000	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 208.33 บาท/คน (n=48)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
10	โรงเรียนที่ 10	1) กิจกรรมสร้างเครื่องมือและแบบสำรวจ	500	-	เพียงพอ เกรด A
		2) กิจกรรมรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	500	-	โดยมีค่าเฉลี่ย 60.00
		3) กิจกรรมคัดกรองนักเรียน	500	-	บาท/คน
		4) กิจกรรมโฮมรูม	500	-	(n=250)
		5) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน	500	7,000	
		6) กิจกรรมเสริมหลักสูตร	500	8,000	
		7) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	500	-	
		8) กิจกรรมซ่อมเสริม	500	-	
		9) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน/สื่อสารกับผู้ปกครอง	500	-	
		10) กิจกรรมแนะแนว	500	-	
		11) กิจกรรมปรึกษาช่วยเหลือ	500	-	
11	โรงเรียนที่ 11	1) โครงการเยี่ยมบ้าน	-	-	-
12	โรงเรียนที่ 12	1) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและเครือข่าย	3,000	3,000	ไม่เพียงพอ เกรด D
		2) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	-	-	โดยมีค่าเฉลี่ย 8.38
		3) กิจกรรมแนะแนว	-	-	
		4) การคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล	-	-	บาท/คน (n=358)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
13	โรงเรียนที่ 13	1) กิจกรรมแนะแนวการศึกษา	-	-	เพียงพอ
		2) โครงการจัดหาทุนให้กับนักเรียน	17,000	17,000	เกรด A
		3) โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน	500	500	โดยมีค่าเฉลี่ย 145.83 บาท/คน (n=120)
14	โรงเรียนที่ 14	1) จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	-	-	-
15	โรงเรียนที่ 15	1) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	-	-	-
		2) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน	-	-	-
		3) กิจกรรมสารสัมพันธ์	-	-	-
		4) กิจกรรมโฮมรูม	-	-	-
		5) จัดหาทุนการศึกษา	-	-	-
		6) กิจกรรมเครือข่ายผู้ปกครอง	-	-	-
		7) จัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	-	-	-
		8) กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน	-	-	-
		9) กิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักเรียน	-	-	-
		10) แนะนำอาชีพ การศึกษา บุคลิกภาพ	-	-	-
		11) กิจกรรมให้คำปรึกษานักเรียน และผู้ปกครอง	-	-	-
16	โรงเรียนที่ 16	1) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน	-	-	ไม่เพียงพอ
		2) กิจกรรมสอนซ่อมเสริม	-	-	เกรด D
		3) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน	-	-	โดยมีค่าเฉลี่ย
		4) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและ เครือข่าย	5,000	5,000	5.14 บาท/คน
		5) กิจกรรมแนะแนว	-	-	(n=972)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
17	โรงเรียนที่ 17	1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	-	-	-
		2) การคัดกรองนักเรียน	-	-	
		3) การส่งเสริมนักเรียน	-	-	
		4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา	-	-	
		5) การส่งต่อ	-	-	
18	โรงเรียนที่ 18	1) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและ เครือข่าย	4,000	4,000	ไม่เพียงพอ เกรด D
		2) กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	-	-	โดยมีค่าเฉลี่ย
		3) กิจกรรมแนะแนว	-	-	5.71
		4) การคัดกรองนักเรียนเป็น รายบุคคล	-	-	บาท/คน (n=701)
19	โรงเรียนที่ 19	1) กิจกรรมคัดกรองนักเรียน	13,000	13,000	เพียงพอ
		2) กิจกรรมให้บริการด้านสุขภาพใน สถานศึกษา	500	500	เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย
		3) กิจกรรมสอนซ่อมเสริม	5,000	5,000	492.06
		4) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน	1,000	1,000	บาท/คน
		5) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและ เครือข่าย	1,000	1,000	(n=126)
		6) กิจกรรมแนะแนว	500	500	
		7) กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา สารเสพติด	1,000	1,000	
		8) กิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนยากจน	40,000	40,000	
20	โรงเรียนที่ 20	1) โครงการประชุมชั้นเรียน	3,000	3,000	เพียงพอ
		2) กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2,000	2,000	เกรด A
		3) กิจกรรมซ่อมเสริม	1,000	1,000	โดยมีค่าเฉลี่ย
		4) กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง	2,000	2,000	33.61

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
					บาท/คน (n=238)
21	โรงเรียนที่ 21	1) โครงการ Classroom meeting ประสานใจ ห่วงใยดูแลนักเรียน	7,000	7,000	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 78.65 บาท/คน (n=89)
22	โรงเรียนที่ 22	1) โครงการแนะแนว	-	-	ไม่เพียงพอ
		2) โครงการส่งเสริมสุขภาพ	1,000	800	เกรด D
		3) กิจกรรมโฮมรูม	-	-	โดยมีค่าเฉลี่ย
		4) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน	-	-	6.27
		5) กิจกรรมสอนซ่อมเสริมนักเรียน ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้	-	-	บาท/คน (n=630)
		6) กิจกรรมส่งเสริมด้านกีฬา ชุมนุม ลูกเสือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	-	-	
		7) กิจกรรมคัดกรองและส่งต่อ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหา	-	-	
		8) กิจกรรมการป้องกันและแก้ปัญหา	-	-	
		9) กิจกรรมการจัดทำระเบียบสละสม	5,000	3,150	
		10) กิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง	-	-	
23	โรงเรียนที่ 23	1) จัดกิจกรรมโฮมรูม	-	-	-
		2) จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน	-	-	
24	โรงเรียนที่ 24	1) การเยี่ยมบ้านนักเรียน	-	-	-

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
25	โรงเรียนที่ 25	1) โครงการช่วยเหลือนักเรียนด้อยโอกาส	10,000	10,000	เพียงพอ เกรด A
		2) โครงการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3,000	3,000	โดยมีค่าเฉลี่ย
		3) โครงการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา	1,000	1,000	104.48 บาท/คน (n=134)
26	โรงเรียนที่ 26	1) โครงการศรีทำน้ำสัมพันธ์	10,000	10,000	เพียงพอ
		2) โครงการส่งเสริมสุขภาพ	10,000	10,000	เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 344.83 บาท/คน (n=58)
27	โรงเรียนที่ 27	1) กิจกรรมหมอภาษา	7,000	7,000	เพียงพอ
		2) โครงการแนะแนว	5,000	5,000	เกรด A
		3) โครงการอาหารกลางวัน	486,000	486,000	โดยมีค่าเฉลี่ย 941.40 บาท/คน (n=529)
28	โรงเรียนที่ 28	1) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน	7,000	7,000	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 29.66 บาท/คน (n=236)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
29	โรงเรียนที่ 29	1) โครงการเชื่อมบ้านนักเรียน 2) ทุนการศึกษา 3) การตรวจสอบคุณภาพนักเรียน	500	500	ไม่เพียงพอ เกรด D โดยมีค่าเฉลี่ย 9.80 บาท/คน (n=51)
30	โรงเรียนที่ 30	1) กิจกรรมประชุมผู้ปกครองและ เครือข่าย 2) กิจกรรมเชื่อมบ้าน	2,000	2,000	ไม่เพียงพอ เกรด D โดยมีค่าเฉลี่ย 5.54 บาท/คน (n=361)
31	โรงเรียนที่ 31	1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) จัดระบบข้อมูลนักเรียน 3) กิจกรรมแนะแนวให้การช่วยเหลือ	2,000 2,500 1,500	2,000 2,500 1,500	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 48.78 บาท/คน (n=123)
32	โรงเรียนที่ 32	1) กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรม 2) กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง 3) กิจกรรมโฮมรูม 4) กิจกรรมสอนซ่อมเสริม 5) กิจกรรมส่งเสริมนักเรียนเรียนดี	2,000 5,500 500 2,000 -	1,500 5,500 500 2,000 1,000	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย 28.77 บาท/คน (n=365)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ		ระดับคุณภาพ
			จัดสรร	ใช้จริง	
33	โรงเรียนที่ 33	1) โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน	3,000	3,000	เพียงพอ เกรด A
		2) โครงการส่งเสริมบริการด้านสุขภาพอนามัย	2,000	2,000	โดยมีค่าเฉลี่ย 156.63
		3) โครงการพัฒนาส่งเสริมจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3,000	3,000	บาท/คน (n=83)
		4) โครงการคุ้มครองผู้บริโภคสาธารณสุขในโรงเรียน	5,000	5,000	
34	โรงเรียนที่ 34	1) โครงการเชื่อมบ้าน	-	-	-
35	โรงเรียนที่ 35	1) กิจกรรมโฮมรูม	-	-	-
		2) กิจกรรม Meeting Room	-	-	-
36	โรงเรียนที่ 36	1) กิจกรรมสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	2,000	2,000	เพียงพอ เกรด A โดยมีค่าเฉลี่ย
		2) กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง	3,000	3,000	17 บาท/คน (n=249)

หมายเหตุ รายชื่อโรงเรียนที่ 1-36 ปรากฏในภาคผนวก ค

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 มีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมมีความพร้อมน้อย โดยโรงเรียนที่มีการใช้งบประมาณในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพียงพอ จำนวน 19 โรง คิดเป็นร้อยละ 52.78 โรงเรียนที่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 11 โรง คิดเป็นร้อยละ 30.55 และโรงเรียนที่มีการใช้งบประมาณมากกว่างบประมาณตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการตรวจสอบประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ดังปรากฏตามตารางที่ 4.8 - 4.10

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อด้านกระบวนการ

ที่	รายการ	ผู้บริหาร (n=36)		ครู (n=234)		รวม (n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
ขั้นวางแผน							
1	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนได้ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	3.81	1.04	3.88	0.80	3.84	0.92
2	คณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกันกำหนดนโยบายแนวดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.36	0.87	3.51	0.80	3.43	0.84
3	ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันเสนอกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียน	3.22	0.64	3.43	0.70	3.33	0.67
4	โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองร่วมกันวางแผนทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.44	0.97	3.59	0.92	3.52	0.95
5	โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	3.08	0.94	3.35	1.08	3.22	1.01

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้บริหาร (n=36)		ครู (n=234)		รวม (n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
6	โรงเรียนมีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน	3.33	0.86	3.59	0.79	3.46	0.82
	รวมชั้นวางแผน	3.37	0.89	3.56	0.85	3.47	0.87
ชั้นลงมือปฏิบัติ							
7	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนได้ตามกำหนดเวลาที่วางไว้	3.39	0.69	3.47	0.71	3.43	0.70
8	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย	3.33	0.68	3.52	0.74	3.43	0.71
9	โรงเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียน	3.19	0.71	3.29	0.86	3.24	0.78
10	โรงเรียนมีการสรุปผลการจำแนก คัดกรองนักเรียนครบทุกคน	3.03	0.91	3.29	0.91	3.16	0.91
11	โรงเรียนมีการสรุปผลการจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้นและระดับสถานศึกษา	3.22	0.87	3.43	0.80	3.33	0.83
12	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน	3.22	0.72	3.34	0.72	3.28	0.72
13	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน เช่น ขวชนแนะแนว พี่ดูแลน้อง	2.83	0.81	3.20	0.81	3.02	0.81
14	โรงเรียนมีกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้เพื่อป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา	3.36	0.87	3.44	0.82	3.40	0.84

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
		(n=36)		(n=234)		(n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
15	โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน	3.39	0.90	3.53	0.84	3.46	0.87
16	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	3.64	1.07	3.70	0.82	3.67	0.94
17	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง	3.17	0.94	3.55	0.90	3.36	0.92
18	โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อบริการกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์	2.75	1.38	3.01	1.21	2.88	1.30
19	โรงเรียนมีการส่งต่อภายในและหรือภายนอกพร้อมข้อมูล ผลการช่วยเหลือเบื้องต้น	3.56	0.61	3.38	0.85	3.47	0.73
20	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่สาธารณชน	3.25	0.77	3.25	0.83	3.25	0.80
	รวมชั้นลงมือปฏิบัติ	3.24	0.85	3.39	0.84	3.31	0.85
	ชั้นตรวจสอบ						
21	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.53	0.88	3.55	0.79	3.54	0.83
22	โรงเรียนมีการติดตามผลการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.47	0.81	3.53	0.75	3.50	0.78
23	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด	3.50	0.70	3.54	0.71	3.52	0.70
	รวมชั้นตรวจสอบ	3.50	0.80	3.54	0.75	3.52	0.77

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
		(n=36)		(n=234)		(n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
ขั้นปรับปรุงและพัฒนา							
24	โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	3.61	0.60	3.64	0.67	3.62	0.63
25	โรงเรียนมีการนำผลที่ได้จากการ คัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาส่งเสริม พัฒนานักเรียน	3.31	0.58	3.49	0.68	3.40	0.63
26	โรงเรียนมีการนำข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน	3.58	0.65	3.61	0.67	3.60	0.66
รวมขั้นปรับปรุงและพัฒนา		3.50	0.61	3.58	0.67	3.54	0.64
รวม		3.33	0.82	3.47	0.81	3.40	0.82

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติ ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ได้ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.84$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 2.88$)

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนได้ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.81$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 2.75$)

ครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการแต่งตั้ง

ตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนได้ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.88$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.01$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้านกระบวนการ

ที่	รายการ	ผู้ปกครอง (n=375)		นักเรียน (n=380)		รวม (n=755)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
ชั้นวางแผน							
1	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียน	3.58	0.84	3.55	0.86	3.56	0.85
2	โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแผนทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.73	0.84	3.58	0.83	3.66	0.84
3	โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน	3.28	0.81	3.29	1.02	3.28	0.92
รวมชั้นวางแผน		3.53	0.83	3.47	0.90	3.50	0.87
ชั้นลงมือปฏิบัติ							
4.	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ	3.44	0.81	3.58	0.87	3.51	0.84
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน เช่น ยุวชนแนะแนว พี่ดูแลน้อง	3.45	0.75	3.56	0.79	3.50	0.77
6.	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย	3.44	0.81	3.47	0.82	3.46	0.81
7.	โรงเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียน	3.43	0.85	3.48	0.90	3.46	0.88

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้ปกครอง (n=375)		นักเรียน (n=380)		รวม (n=755)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
		8.	โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน	3.63	0.77	3.54	0.98
9.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	3.58	0.88	3.72	1.03	3.65	0.96
10.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง	3.48	0.93	3.61	0.99	3.54	0.96
11.	โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์	3.18	1.09	3.15	1.04	3.17	1.07
12.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่สาธารณชน	3.42	0.74	3.36	0.91	3.39	0.83
รวมชั้นลงมือปฏิบัติ		3.45	0.85	3.50	0.93	3.47	0.89
ชั้นตรวจสอบ							
13.	โรงเรียนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.56	0.81	3.54	0.82	3.55	0.82
14.	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด	3.49	0.79	3.40	0.93	3.45	0.86
รวมชั้นตรวจสอบ		3.53	0.80	3.47	0.88	3.50	0.84
ชั้นปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา							
15.	โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.44	0.93	3.44	0.97	3.44	0.95
16.	โรงเรียนนำผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศระดับสถานศึกษาและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาส่งเสริม พัฒนานักเรียน	3.46	0.74	3.44	0.89	3.45	0.81

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้ปกครอง (n=375)		นักเรียน (n=380)		รวม (n=755)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
		17	โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน	3.46	0.81	3.50	0.83
	รวมขั้นปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	3.45	0.83	3.46	0.90	3.46	0.86
	รวม	3.47	0.84	3.48	0.91	3.48	0.87

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแผนแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.66$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.17$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับความพร้อมด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแผนแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.73$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.18$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับความพร้อมด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม ($\bar{X} = 3.72$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.15$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมิน
ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้าน
กระบวนการ

ผู้ประเมิน	ความคิดเห็น							
	ขั้นวางแผน		ขั้นลงมือปฏิบัติ		ขั้นตรวจสอบ		ขั้นปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา	
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
ผู้บริหาร	3.37	0.89	3.24	0.85	3.50	0.80	3.50	0.61
ครู	3.56	0.85	3.39	0.84	3.54	0.75	3.58	0.67
ผู้ปกครอง	3.53	0.83	3.45	0.85	3.53	0.80	3.45	0.83
นักเรียน	3.47	0.90	3.50	0.93	3.47	0.88	3.46	0.90
รวม	3.48	0.87	3.40	0.87	3.51	0.81	3.50	0.75
ผลการประเมิน	เกรด B		เกรด B		เกรด A		เกรด A	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็น
เกี่ยวขั้นวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) ขั้นลงมือปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) ขั้นตรวจสอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) ขั้นปรับ
ปรุงแก้ไขและพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การประเมินประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากการใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อของนักเรียน ตรวจสอบการรับรู้ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนตรวจสอบข้อมูลจากเอกสารสรุปรงาน ได้แก่ แบบสรุปผลการเรียนของนักเรียน แบบสรุปผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แบบสรุปผลการคัดกรองนักเรียน

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อของนักเรียน เพื่อการตรวจสอบประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกี่ยวกับนักเรียนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตรวจสอบการรับรู้ของผู้บริหาร และครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ดังปรากฏตามตารางที่ 4.11 - 4.13

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการ	ผู้บริหาร (n=36)		ครู (n=234)		รวม (n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
		1	นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพจริง	3.47	0.72	3.31	0.79
2	นักเรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	3.23	0.87	3.06	0.89	3.14	0.88
3	นักเรียนมีความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม	3.66	0.80	3.75	0.77	3.70	0.78

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
		(n=36)		(n=234)		(n=270)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
3	นักเรียนมีความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม	3.66	0.80	3.75	0.77	3.70	0.78
4	นักเรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.64	0.67	3.75	0.60	3.69	0.64
5	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.48	0.73	3.64	0.72	3.56	0.73
6	นักเรียนสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	3.28	0.96	3.33	1.01	3.30	0.99
7	นักเรียนสามารถใช้คำพูดและท่าทางเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่างๆ	3.51	0.74	3.53	0.70	3.52	0.72
8	นักเรียนสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน และสามารถรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ได้ยืนยาว	3.69	0.60	3.78	0.64	3.73	0.62
9	นักเรียนสามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง/ผู้อื่น และรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม	3.59	0.62	3.64	0.59	3.62	0.60
10	นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการและการแก้ปัญหา	2.74	0.90	2.67	1.01	2.70	0.95
11	นักเรียนมีทักษะและนิสัยรักการทำงาน	3.22	0.87	3.36	0.87	3.29	0.87
12	นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้นและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ	3.38	0.72	3.42	0.81	3.40	0.76
13	นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	3.99	0.60	4.03	0.65	4.01	0.62
	รวม	3.45	0.75	3.48	0.77	3.47	0.76

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ($\bar{X} = 4.01$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.70$)

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ($\bar{X} = 3.99$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.74$)

ครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ($\bar{X} = 4.03$) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.67$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการ	ผู้ปกครอง (n=375)		นักเรียน (n=380)		รวม (n=755)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
1	นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพจริง	3.25	0.86	3.65	0.74	3.45	0.80
2	นักเรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	3.27	0.88	3.62	0.75	3.44	0.82
3	นักเรียนมีความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม	3.36	0.70	3.62	0.77	3.49	0.73

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผู้ปกครอง (n=375)		นักเรียน (n=380)		รวม (n=755)	
		\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D
4	นักเรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำ ของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.33	0.71	3.69	0.76	3.51	0.74
5	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.36	0.72	3.60	0.86	3.48	0.79
6	นักเรียนสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ ในชีวิตประจำวัน	3.53	0.69	3.75	0.86	3.64	0.77
7	นักเรียนสามารถใช้คำพูดและท่าทางเพื่อ แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้ อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมและ สถานการณ์ต่างๆ	3.38	0.67	3.51	0.85	3.45	0.76
8	นักเรียนสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง กันและกัน และสามารถรักษาสัมพันธ์ภาพ ไว้ได้ยืนยาว	3.54	0.84	3.54	0.94	3.54	0.89
9	นักเรียนสามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง/ผู้ อื่น และรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์นั้นได้ อย่างเหมาะสม	3.39	0.71	3.54	0.90	3.46	0.80
10	นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา	2.98	1.00	3.31	0.96	3.15	0.98
11	นักเรียนมีทักษะและนิสัยรักการทำงาน	3.40	0.77	3.52	0.79	3.46	0.78
12	นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดี ขึ้นและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ	3.33	0.78	3.53	0.86	3.43	0.82
13	นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	3.90	0.79	3.88	0.80	3.89	0.80
	รวม	3.39	0.78	3.60	0.83	3.49	0.81

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ($\bar{X} = 3.89$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.15$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ($\bar{X} = 3.90$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 2.98$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

นักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ($\bar{X} = 3.88$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.31$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้ประเมิน	ความคิดเห็น	
	นักเรียนอยู่ในสังคม	
	\bar{X}	S.D
ผู้บริหาร	3.45	0.75
ครู	3.48	0.77
ผู้ปกครอง	3.39	0.78
นักเรียน	3.60	0.83
รวม	3.48	0.78
ผลการประเมิน	เกรด B	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนที่มีต่อด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)

3.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบประสิทธิผลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้แบบบันทึกผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นประสิทธิผลที่เกิดจากการเรียนการสอนของครู ที่เกิดกับผลการเรียนโดยตรง ผลปรากฏตารางที่ 4.14 - 4.16

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการเรียนของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ยะลา เขต 3 ที่ได้ผลการเรียน 3 - 4 ปีการศึกษา 2550

ที่	รายวิชา	ผลการเรียน					
		4		3.5		3	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ภาษาไทย	817	1.25	786	1.21	910	1.40
2	คณิตศาสตร์	632	0.97	791	1.21	978	1.50
3	วิทยาศาสตร์	999	1.53	718	1.10	837	1.28
4	สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	684	1.05	681	1.04	975	1.50
5	สุขศึกษาและพลศึกษา	934	1.43	919	1.41	1,175	1.80
6	ศิลปะ	945	1.45	882	1.35	1,028	1.58
7	การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	920	1.41	1,439	2.21	1,019	1.56
8	ภาษาต่างประเทศ	599	0.92	717	1.10	857	1.31
	รวม	6,530	10.01	6,933	10.63	7,779	11.93
	รวมผลการเรียน 3-4	จำนวน 21,242 คน		ร้อยละ 32.57			

(n=8,152)

จากตาราง 4.14 พบว่า ประสิทธิผลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ซึ่งระดับผลการเรียนของนักเรียนที่ได้เกรด 3-4 คิดเป็น ร้อยละ 32.57 เมื่อพิจารณาระดับผลการเรียน 4 คิดเป็นร้อยละ 10.01 ระดับผลการเรียน 3.5 คิดเป็นร้อยละ 10.63 และระดับผลการเรียน 3 คิดเป็น ร้อยละ 11.93

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการเรียนของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ยะลา เขต 3 ที่ได้ผลการเรียน 0, ร , มส ปีการศึกษา 2550

ที่	รายวิชา	ผลการเรียน					
		0		ร		มส	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ภาษาไทย	136	0.21	0	0.00	0	0.00
2	คณิตศาสตร์	669	1.03	0	0.00	0	0.00
3	วิทยาศาสตร์	623	0.96	0	0.00	0	0.00
4	สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	159	0.24	0	0.00	0	0.00
5	สุขศึกษาและพลศึกษา	100	0.15	0	0.00	0	0.00
6	ศิลปะ	120	0.18	0	0.00	0	0.00
7	การงาน อาชีพและเทคโนโลยี	234	0.36	0	0.00	0	0.00
8	ภาษาต่างประเทศ	134	0.21	0	0.00	0	0.00
	รวม	2,175	3.34	0	0.00	0	0.00
รวมผลการเรียน 0 , ร , มส		จำนวน 2,175 คน		ร้อยละ 3.34			

(n=8,152)

จากตาราง 4.15 พบว่า ระดับผลการเรียนของนักเรียนที่ได้เกรด 0 คิดเป็น ร้อยละ 3.34 เมื่อพิจารณาแต่ละรายวิชา พบว่า รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 0.21 รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 1.03 รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 0.96 รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 0.24 รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.15 รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 0.18 รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 0.36 รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 0.21

ตารางที่ 4.16 แสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป
จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผล การเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป	ความหมายของคะแนน/ ระดับคุณภาพ
1	โรงเรียนที่ 1	45.23	D
2	โรงเรียนที่ 2	28.40	D
3	โรงเรียนที่ 3	25.76	D
4	โรงเรียนที่ 4	68.75	C
5	โรงเรียนที่ 5	46.25	D
6	โรงเรียนที่ 6	33.68	D
7	โรงเรียนที่ 7	51.24	C
8	โรงเรียนที่ 8	36.00	D
9	โรงเรียนที่ 9	51.56	C
10	โรงเรียนที่ 10	31.85	D
11	โรงเรียนที่ 11	51.25	C
12	โรงเรียนที่ 12	46.34	D
13	โรงเรียนที่ 13	52.60	C
14	โรงเรียนที่ 14	51.24	C
15	โรงเรียนที่ 15	35.53	D
16	โรงเรียนที่ 16	35.26	D
17	โรงเรียนที่ 17	26.39	D
18	โรงเรียนที่ 18	48.57	D
19	โรงเรียนที่ 19	55.87	C
20	โรงเรียนที่ 20	52.14	C
21	โรงเรียนที่ 21	19.66	D
22	โรงเรียนที่ 22	32.06	D
23	โรงเรียนที่ 23	52.34	C
24	โรงเรียนที่ 24	57.44	C
25	โรงเรียนที่ 25	37.03	D

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผล การเรียนรู้ตั้งแต่ 3 ชั้นไป	ความหมายของคะแนน/ ระดับคุณภาพ
26	โรงเรียนที่ 26	53.23	C
27	โรงเรียนที่ 27	42.37	D
28	โรงเรียนที่ 28	43.91	D
29	โรงเรียนที่ 29	30.64	D
30	โรงเรียนที่ 30	53.45	C
31	โรงเรียนที่ 31	49.90	D
32	โรงเรียนที่ 32	44.26	D
33	โรงเรียนที่ 33	35.75	D
34	โรงเรียนที่ 34	54.42	C
35	โรงเรียนที่ 35	43.26	D
36	โรงเรียนที่ 36	35.96	D

หมายเหตุ รายชื่อโรงเรียนที่ 1-36 ปรากฏในภาคผนวก ค

จากตารางที่ 4.16 จะเห็นว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนตั้งแต่ 3 ชั้นไป อยู่ในระดับ เกรด C จำนวน 13 โรงเรียน เกรด D จำนวน 23 โรงเรียน

3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบประสิทธิผลเกี่ยวกับผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยใช้แบบบันทึกผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งเป็นประสิทธิผลที่เกิดจากการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยครูผู้สอน ผลปรากฏตามตารางที่ 4.17 - 4.18

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ปีการศึกษา 2550

ชั้น	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน					
	ดีเยี่ยม		ดี		ผ่านเกณฑ์การประเมิน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 1	348	4.27	514	6.31	190	2.33
ประถมศึกษาปีที่ 2	252	3.09	456	5.59	166	2.04
ประถมศึกษาปีที่ 3	294	3.61	409	5.02	177	2.17
ประถมศึกษาปีที่ 4	325	3.99	483	5.92	195	2.39
ประถมศึกษาปีที่ 5	342	4.20	458	5.62	154	1.89
ประถมศึกษาปีที่ 6	386	4.74	466	5.72	112	1.37
มัธยมศึกษาปีที่ 1	243	2.98	226	2.77	127	1.56
มัธยมศึกษาปีที่ 2	150	1.84	229	2.81	132	1.62
มัธยมศึกษาปีที่ 3	141	1.73	271	3.32	123	1.51
มัธยมศึกษาปีที่ 4	93	1.14	123	1.51	67	0.82
มัธยมศึกษาปีที่ 5	94	1.15	98	1.20	37	0.45
มัธยมศึกษาปีที่ 6	102	1.25	139	1.71	30	0.37
รวม	2,770	33.98	3,872	47.50	1,510	18.52
รวมผลการประเมิน ดีและดีเยี่ยม	จำนวน 6,642 คน			ร้อยละ 81.48		

(n=8,152)

จากตาราง 4.17 พบว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ได้ระดับดีและดีเยี่ยม คิดเป็น ร้อยละ 81.48 ระดับดีเยี่ยม คิดเป็น ร้อยละ 33.98 ระดับดี คิดเป็น ร้อยละ 47.50 ระดับผ่านเกณฑ์การประเมินคิด เป็นร้อยละ 18.52

ตารางที่ 4.18 แสดงร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ระดับดีและดีเยี่ยม จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผล การประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม	ความหมายของคะแนน/ ระดับคุณภาพ
1	โรงเรียนที่ 1	83.65	B
2	โรงเรียนที่ 2	61.14	C
3	โรงเรียนที่ 3	54.54	C
4	โรงเรียนที่ 4	100.00	A
5	โรงเรียนที่ 5	85.56	B
6	โรงเรียนที่ 6	96.43	A
7	โรงเรียนที่ 7	84.65	B
8	โรงเรียนที่ 8	100.00	A
9	โรงเรียนที่ 9	97.27	A
10	โรงเรียนที่ 10	100.00	A
11	โรงเรียนที่ 11	95.45	A
12	โรงเรียนที่ 12	92.15	A
13	โรงเรียนที่ 13	74.74	C
14	โรงเรียนที่ 14	85.45	B
15	โรงเรียนที่ 15	96.89	A
16	โรงเรียนที่ 16	84.67	B
17	โรงเรียนที่ 17	100.00	A
18	โรงเรียนที่ 18	100.00	A
19	โรงเรียนที่ 19	100.00	A
20	โรงเรียนที่ 20	100.00	A
21	โรงเรียนที่ 21	100.00	A
22	โรงเรียนที่ 22	81.65	B
23	โรงเรียนที่ 23	100.00	A
24	โรงเรียนที่ 24	100.00	A

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผล การประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม	ความหมายของคะแนน/ ระดับคุณภาพ
25	โรงเรียนที่ 25	90.91	A
26	โรงเรียนที่ 26	100.00	A
27	โรงเรียนที่ 27	97.98	A
28	โรงเรียนที่ 28	69.63	C
29	โรงเรียนที่ 29	100.00	A
30	โรงเรียนที่ 30	100.00	A
31	โรงเรียนที่ 31	100.00	A
32	โรงเรียนที่ 32	75.10	B
33	โรงเรียนที่ 33	100.00	A
34	โรงเรียนที่ 34	100.00	A
35	โรงเรียนที่ 35	100.00	A
36	โรงเรียนที่ 36	65.25	C

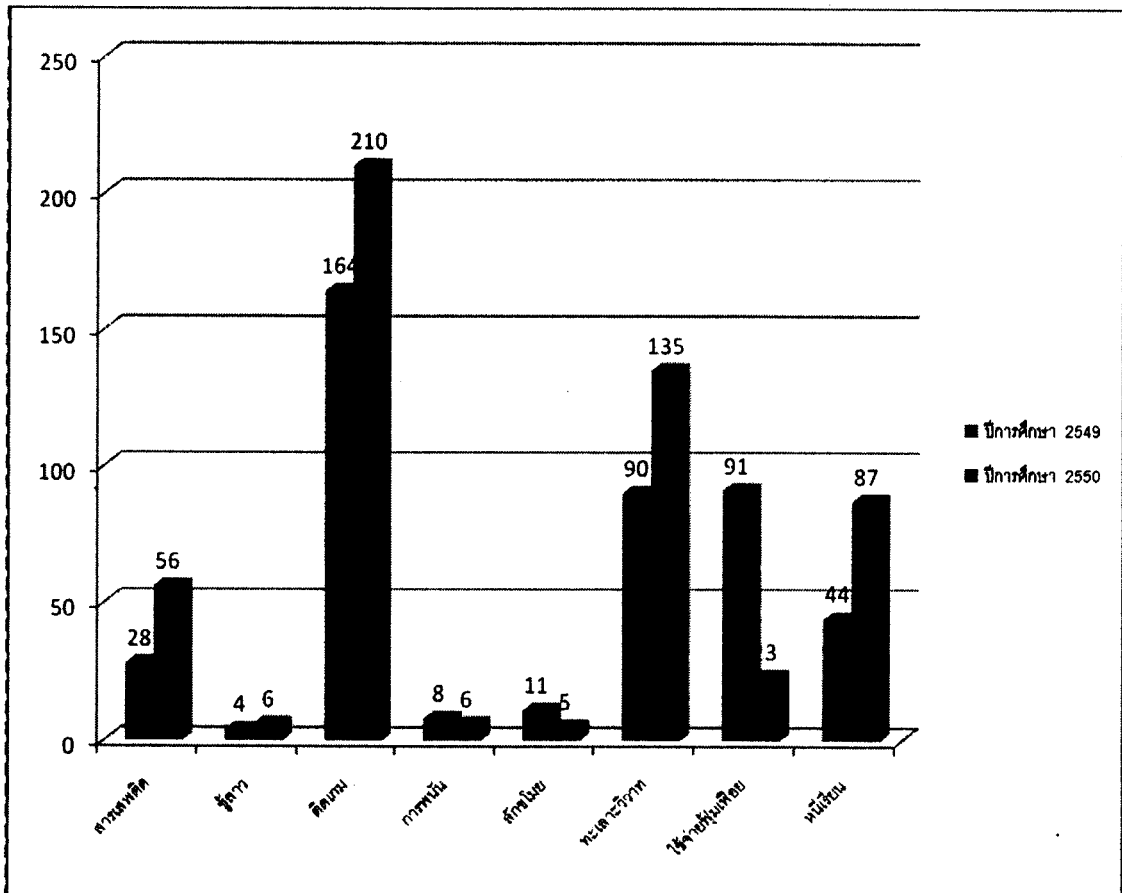
หมายเหตุ รายชื่อโรงเรียนที่ 1-36 ปรากฏในภาคผนวก ค

จากตารางที่ 4.18 จะเห็นว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม อยู่ในระดับ เกรด A จำนวน 24 โรงเรียน เกรด B จำนวน 7 โรงเรียน และเกรด C จำนวน 5 โรงเรียน

3.4 ด้านพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบประสิทธิผลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนจากแบบบันทึกการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียน ปีการศึกษา 2549 และ ปีการศึกษา 2550 ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ปีการศึกษา 2549 และปีการศึกษา 2550

ที่มา : กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ข้อมูล ณ วันที่ 21 ตุลาคม 2551

จากภาพที่ 4.1 จะเห็นว่าผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การศึกษา 2549 และ ปีการศึกษา 2550 พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น เรียงจาก มากไปน้อยได้แก่ นักเรียนดุดม ทะเลาะวิวาท หนีเรียน สารเสพติด ขู่ขู่ รวบรวมการที่มีความ พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ลดลง เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ใช้อายุมข่มขู่ ลัก ขโมย การพนัน

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ปัญหา	ความถี่ (ร้อยละ)	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (ร้อยละ)
1) ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12 (6.42)	1) โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12 (6.42)
2) โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	11 (5.88)	2) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือโดยเฉพาะ	11 (5.88)
3) ครูและผู้ปกครองขาดการประสานงานกัน	11 (5.88)	3) โรงเรียนต้องจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการดูแลนักเรียน	5 (2.67)
4) นักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์	11 (5.88)	4) ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด	10 (5.35)
5) นักเรียนมีผลการเรียนที่ค่อนข้างต่ำ	10 (5.35)	5) ควรจัดให้มีการปรับพื้นฐานความรู้ให้นักเรียนอย่างทั่วถึง	5 (2.76)
6) ครูมีภาระงานมากทำให้ดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง	10 (5.35)	6) ครูควรติดตามนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้มากกว่านี้	5 (2.76)
7) โรงเรียนขาดบุคลากรในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	9 (4.81)	7) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดหาบุคลากรให้เพียงพอต่อการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5 (2.67)
8) การดำเนินการเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะสถานการณ์ไม่	6 (3.21)	8) โรงเรียนควรประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชน ผู้นำ	2 (1.07)

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ (ร้อยละ)	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (ร้อยละ)
ปลอดภัย		ท้องถิ่นและผู้นำศาสนา ในการดำเนินงานของโรงเรียน	
9) โรงเรียนไม่มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ	5 (2.67)	9) ควรจัดสร้างโปรแกรมที่ช่วยให้ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนได้รวดเร็ว ซึ่งเป็นการลดภาระงานของครู	2 (1.07)
10) ครูยังมีข้อมูลของนักเรียนน้อย โดยเฉพาะครูประจำชั้นควรรู้จักนักเรียนให้มากกว่านี้	5 (2.67)	10) ควรจัดให้ครูไปดูงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนที่ดำเนินการดีแล้ว	3 (1.60)
11) โรงเรียนขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไม่เต็มที่	5 (2.67)	11) ควรมีการพัฒนาและติดตามงานอย่างต่อเนื่องและนำผลการพัฒนาไปใช้ประโยชน์กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2 (1.07)
12) ดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มีความต่อเนื่อง	5 (2.67)	12) ครูควรช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้ดีขึ้นมากขึ้นและทำเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	4 (2.14)
13) สภาพปัญหาของเด็กนักเรียนในชนบทมีน้อยมาก ครูและผู้ปกครองยังแก้ปัญหาได้	4 (2.14)	13) ให้ครูที่ปรึกษาจับฟังความคิดเห็นของนักเรียนให้มากขึ้นและให้คำปรึกษาที่เหมาะสม	4 (2.14)
14) โรงเรียนขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไม่เต็มที่	3 (1.60)	14) ควรมีการพัฒนาและติดตามงานอย่างต่อเนื่องและนำผลการพัฒนาไปใช้ประโยชน์กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2 (1.07)
15) นักเรียนบางคนให้ข้อมูลครูไม่ชัดเจน	3 (1.60)	15) ครูควรให้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกเดือน	1 (0.53)

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่ (ร้อยละ)	ข้อเสนอแนะ	ความถี่ (ร้อยละ)
16) ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของบุคลากร(ครู) เนื่องจากมีการย้ายเข้า-ออกบ่อย	2 (1.07)	16) ความต่อเนื่องในการดำเนินงานของบุคลากรควรทำงานอย่างเป็นระบบ	2 (1.07)

(n=187)

จากตารางที่ 4.19 จะพบว่า ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 ลำดับแรก คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในภาระงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ โดยเฉพาะ ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมด้านปัจจัย ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมด้านปัจจัย ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของแต่ละโรงเรียน มาวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการวิจัยทั้ง 3 ด้าน ปรากฏดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

โรงเรียน	ความพร้อมด้านปัจจัย					ด้านประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน					ด้านประสิทธิผล		
	ประเภท/สาขาวิชา	ครู	บุคลากร	วัสดุ	งบประมาณ/ครุภัณฑ์	ความสะอาด	บุคลากร	สื่อ	หลักสูตร	การนิเทศ	การนิเทศ	การนิเทศ	การนิเทศ
โรงเรียนที่ 11	B	D	A	-	B	A	A	A	A	A	B	C	A
โรงเรียนที่ 12	B	A	A	D	B	A	A	A	A	A	B	D	A
โรงเรียนที่ 13	B	B	A	A	B	A	A	A	A	A	B	C	C
โรงเรียนที่ 14	B	B	A	-	B	A	A	A	A	A	B	C	B
โรงเรียนที่ 15	B	C	A	-	B	A	A	A	A	A	B	D	A
โรงเรียนที่ 16	B	C	A	D	B	A	A	A	A	A	B	D	B
โรงเรียนที่ 17	B	C	A	-	B	A	A	A	A	A	B	D	A
โรงเรียนที่ 18	B	C	A	D	B	A	A	A	A	A	B	D	A
โรงเรียนที่ 19	B	B	A	A	B	A	A	A	A	A	B	C	A
โรงเรียนที่ 20	B	B	A	A	B	A	A	A	A	A	B	C	A
โรงเรียนที่ 21	B	B	B	A	B	A	A	A	A	A	B	D	A

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

โรงเรียน	ความพร้อมด้านปัจจัย				ด้านประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน				ด้านประสิทธิผล			
	แบบแผน/คู่มือ/คู่มือ/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ	บุคลากร/คู่มือ
โรงเรียนที่ 22	B	C	A	D	B	A	A	A	B	D	B	B
โรงเรียนที่ 23	B	D	A	-	B	A	A	A	B	C	A	A
โรงเรียนที่ 24	B	C	C	-	B	A	A	A	B	C	A	A
โรงเรียนที่ 25	B	D	A	A	B	A	A	A	B	D	A	A
โรงเรียนที่ 26	B	C	C	A	B	A	A	A	B	C	A	A
โรงเรียนที่ 27	B	C	B	A	B	A	A	A	B	D	A	A
โรงเรียนที่ 28	B	B	A	A	B	A	A	A	B	D	C	C
โรงเรียนที่ 29	B	C	B	D	B	A	A	A	B	D	A	A
โรงเรียนที่ 30	B	D	A	D	B	A	A	A	B	C	A	A
โรงเรียนที่ 31	B	D	C	A	B	A	A	A	B	D	A	A
โรงเรียนที่ 32	B	B	A	A	B	A	A	A	B	D	B	B

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

โรงเรียน	ความพร้อมด้านปัจจัย				ด้านประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน				ด้านประสิทธิผล					
	แบบบูรณาการ/โครงการ	ครู	บุคลากรแผนก	บริหารแผนก	สภาระเบร	สหกรณ์	ผู้ปกครอง/ชุมชน	กมลเจตนา	อุปกรณ์	คู่มือ/เอกสาร	ผู้เรียน	ผู้ปกครอง/ชุมชน	ครู	ผู้บริหาร
โรงเรียนที่ 33	B	D	A	A	A	B	B	A	A	A	B	D	A	A
โรงเรียนที่ 34	B	C	A	A	-	B	B	A	A	A	B	C	A	A
โรงเรียนที่ 35	B	C	C	C	-	B	B	A	A	A	B	D	A	A
โรงเรียนที่ 36	B	A	A	A	A	B	B	A	A	A	B	D	D	C

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

1.1.2 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

1.1.3 เพื่อประเมินประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

1.1.4 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร ประกอบด้วย บันทึกการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บันทึกผลการเรียน บันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และบันทึกการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 จำนวน 20,371 คน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลประเภทบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหาร 36 คน ครูที่ปรึกษา 234 คน ผู้ปกครองนักเรียน 385 คน นักเรียน 385 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,040 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป ปรากฏว่า แบบสอบถามมีความตรงเชิงโครงสร้าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรากฏว่า แบบสอบถามมีความตรงเชิงโครงสร้าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้ค่าความเที่ยง 0.80

3) แบบสอบถามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 โดยแบบสอบถามมี 3 ฉบับ คือ ฉบับผู้บริหารและครู ได้ค่าความเที่ยง 0.82 และ ฉบับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ได้ค่าความเที่ยง 0.87

4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประเภทแบบบันทึก มี 4 ฉบับ คือ แบบบันทึกโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียน แบบบันทึกผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบบันทึกผลการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและแบบบันทึก เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยนำหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขออนุญาตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 และได้รับเครื่องมือวิจัย กลับคืนมาทั้งสิ้น เป็นผู้บริหาร 36 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ครู 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้ปกครองนักเรียน 375 คิดเป็นร้อยละ 97.40 ฉบับ นักเรียน 380 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.70

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมเครื่องมือวิจัยที่ได้กลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำเครื่องมือทั้งหมดวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรมคำนวณ SPSS for windows และการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลา เขต 3 ผลการวิจัยปรากฏสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1.3.1 ความพร้อมด้านปัจจัย

- 1) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีระดับความพร้อมเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนมีระเบียบสะสม (ปพ.8) ของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
- 2) ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายการที่ผู้บริหารและครูที่ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อถูกมากที่สุด คือ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งให้นักเรียนทุกคนพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและครูแนะแนวสามารถส่งต่อนักเรียนทุกคนทั้งการส่งต่อภายในและภายนอกได้ คิดเป็นร้อยละ 75.19 และรายการที่ผู้บริหารและครูที่ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อถูกน้อยที่สุด คือ ครูแนะแนวต้องดำเนินการคัดกรองนักเรียนและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 49.63 เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับเกรด A จำนวน 5 โรงเรียน เกรด B จำนวน 7 โรงเรียน เกรด C จำนวน 15 โรงเรียน และเกรด D จำนวน 9 โรงเรียน
- 3) ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายโรงเรียน พบว่า มีโรงเรียนที่มีจำนวนผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับเกรด A จำนวน 28 โรงเรียน เกรด B จำนวน 4 โรงเรียน และเกรด C จำนวน 4 โรงเรียน
- 4) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะเวลาเขต 3 มีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีความพร้อมน้อย โดยโรงเรียนที่มีการใช้งบประมาณในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพียงพอ จำนวน 19 โรงเรียนที่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 11 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีการใช้งบประมาณมากกว่างบประมาณตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 6 โรงเรียน

1.3.2 ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- 1) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนได้ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
- 2) ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแผนทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3.3 ประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- 1) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
- 2) ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
- 3) ประสิทธิภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ซึ่งระดับผลการเรียนของนักเรียนที่ได้เกรด 3 ขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 32.57 ระดับผลการเรียนของนักเรียนที่ได้เกรด 0 คิดเป็น ร้อยละ 3.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงพบว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียนตั้งแต่ 3 ขึ้นไป อยู่ในระดับ เกรด C จำนวน 13 โรงเรียน เกรด D จำนวน 23 โรงเรียน
- 4) ประสิทธิภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายโรง พบว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระดับดีและดีเยี่ยม อยู่ในระดับ เกรด A จำนวน 24 โรงเรียน เกรด B จำนวน 7 โรงเรียน และเกรด C จำนวน 5 โรง
- 5) ประสิทธิภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยการเปรียบเทียบจำนวนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การศึกษา 2549 และปีการศึกษา 2550 จำนวนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ พฤติกรรมการคิดเกม พฤติกรรมการทะเลาะ

วิวาท พฤติกรรมการหนีเรียน พฤติกรรมเกี่ยวกับสารเสพติด พฤติกรรมด้านชู้สาว รายการที่มีจำนวนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ลดลง ได้แก่ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลักขโมย การพนัน

1.3.4 ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 ลำดับแรก คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือโดยเฉพาะ ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด

2. อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ผลการวิจัยมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ความพร้อมด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

2.1.1 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีระดับความพร้อมเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนยังขาดการประสานงานระหว่างคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทีมนำและทีมทำ จึงทำให้การวางแผนมีความคิดขัด ซึ่งสอดคล้องกับ ภิรมย์ ลีกุล (2546 : 103) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ด้านการดำเนินการกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขาดการประสานระหว่างคณะกรรมการทีมประสานงาน ทีมทำ โรงเรียนควรมีแผนปฏิทินดำเนินงานของคณะกรรมการคณะต่างๆ และครูที่ปรึกษาอย่างชัดเจน รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีระเบียบสะสม (ปพ.8) ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ ระเบียบสะสม (ปพ.8) ซึ่งในระเบียบสะสม จะประกอบด้วยประวัตินักเรียน ข้อมูลผลการเรียนของนักเรียน ข้อมูลการตรวจสอบสุขภาพ เป็นต้น

ทำให้ผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นในข้อนี้มาก โรงเรียนมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนไม่ได้ออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุการณ์ไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ ทำให้ครูไม่กล้าไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำให้ครูไม่ได้ใช้แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน

2.1.2 ผู้บริหารและครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครุได้รับการอบรมเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยและบุคลากรมีอัตราการย้ายเข้าและย้ายออกบ่อย ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการวางแผนการทำงาน และครุที่ปรึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ภิรมย์ ลีกุล (2546 : 103) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษายังขาดความเข้าใจขั้นตอนการทำงาน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการ ได้ข้อมูลไม่ชัดเจน ส่งผลให้การคัดกรองคลาดเคลื่อน กิจกรรมการส่งเสริม ป้องกันและช่วยเหลือจึงไม่ตรงกับสภาพปัญหา และสอดคล้องกับ สมลักษณ์ พรหมมีเนตร (2547 : 169) ที่ได้ศึกษาระบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูที่ปรึกษาควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ภาระงานและวิธีการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ การจัดครูที่ปรึกษาควรคำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องต่างๆ เช่นภาระหน้าที่ การมีโอกาสได้พบนักเรียน เพราะครูที่ปรึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม อารมณ์ จิตใจ ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพของสังคม และสอดคล้องกับ สมพร สระบัว (2546 : บทคัดย่อ) ได้ประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท พบว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการให้ครุที่ปรึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจและดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จะทำให้ผู้บริหารและครุมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูแนะแนวต้องดำเนินการคัดกรองนักเรียนและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แสดงให้เห็นว่าครุมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนว่าต้องเป็นหน้าที่ของครูแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับ ภิรมย์ ลีกุล (2546 : 103) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดระยอง พบว่า ด้านการดำเนินกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษายังขาดความเข้าใจขั้นตอนการทำงาน การรู้จัก

นักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการได้ข้อมูลไม่ชัดเจน ส่งผลให้การคัดกรองคลาดเคลื่อน กิจกรรมการส่งเสริม ป้องกันและช่วยเหลือจึงไม่ตรงกับสภาพปัญหา ขาดการประสานระหว่างคณะกรรมการ ทีมประสานงาน ทีมทำ โรงเรียนควรมีแผนปฏิทินดำเนินงานของคณะกรรมการคณะต่างๆ และครูที่ปรึกษาอย่างชัดเจน และเมื่อพิจารณารายโรง พบว่า มีโรงเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับดี มีเพียง 2 โรงเรียน และระดับพอใช้ จำนวน 34 โรง

2.1.3 ผู้บริหารและครูมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูเห็นว่าสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งเกิดมาจากปัญหาสังคม ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหายาเสพติด ฯลฯ ทำให้ผู้บริหารและครูเห็นถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่จะเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ส่งผลให้ผู้บริหารและครูได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริมการดูแลสุขภาพจิตและพฤติกรรมของนักเรียน ประกอบกับกระแสสังคมที่ให้ความสนใจเรื่องสิทธิเด็ก กฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทำให้ผู้ที่มีเกี่ยวข้องปฏิบัติตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 13) ที่ว่า ผู้บริหาร โรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ในฐานะที่ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำสูงสุดในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จจึงควรสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนและบุคคลที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าและความจำเป็นของระบบการดูแลช่วยเหลือ มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน นอกจากนั้นสอดคล้องกับ สมพร สระบัว (2546 : 87) กล่าวว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชนาท ให้ความสำคัญโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดทำขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนด้านต่างๆ ให้นักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุข

2.1.4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 มีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีความพร้อมปานกลาง จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีการใช้งบประมาณในโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพียงพอ จำนวน 19 โรง โรงเรียนที่ไม่ได้จัดสรรงบ

ประมาณในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 11 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีการใช้งบประมาณมากกว่างบประมาณตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 6 โรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวที่รัฐบาลจัดสรรให้กับโรงเรียนไม่เพียงพอที่จะดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่รัฐบาลจัดสรรให้น้อย อีกทั้งทางโรงเรียนก็มีโครงการต่างๆ ที่โรงเรียนต้องจัดสรร ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องยศ อุดรศาสตร์ (2546 : 89) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษามีความต้องการเอกสาร คู่มือ แบบฟอร์ม โปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานและความร่วมมือสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณาผลการวิจัย ความพร้อมด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนมีระดับความพร้อมเกี่ยวกับแนวดำเนินการและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับพอใช้ และมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับดีมาก และการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความพร้อมปานกลาง

2.2 ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3

2.2.1 ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกต้อง อีกทั้งขาดบุคลากรทำให้ครูยังดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และครูที่ปรึกษามีภาระงานพิเศษที่จะต้องปฏิบัติหลังการสอนในแต่ละวัน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะ ครูขาดงบประมาณและพาหนะที่จะอำนวยความสะดวกในการเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูและผู้ปกครองว่างไม่ตรงกัน ประกอบกับเหตุการณ์ที่ไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงทำให้ครูไม่สามารถเดินทางไปเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับ หทัยวรรณ วิชชุปัญญาพานิชย์ (2547 : 98) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การเยี่ยมบ้านนักเรียนและการสรุปผลการเยี่ยมบ้านก่อนข้างต่ำ และสอดคล้องกับ สมพร สระบัว(2546 : บทคัดย่อ) พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ หน่วยงานต้นสังกัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สนับสนุนบุคลากรให้เพียงพอ จัดสรรงบประมาณหรือสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมด้านปัจจัยซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งยังเพิ่มการรักษาความปลอดภัยให้กับครูในการเยี่ยมบ้านนักเรียนและความปลอดภัยในการมาปฏิบัติการสอนของครู โดยการประสานไปยังหน่วยงานความมั่นคงและหน่วยงานของทหาร และสอดคล้องกับ ถนอมทรัพย์ นูนน้อย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในอำเภอแม่ลาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมและทุกองค์ประกอบ มีคุณภาพปานกลาง

2.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมกับการพัฒนาการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีผู้ปกครองร่วมอยู่ด้วย การมีส่วนร่วมในระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน เหล่านี้ล้วนต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนทั้งสิ้น ถ้าครูได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและจากผู้บริหารจะทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพล เฟื่องแจ่ม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และจากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติด้านกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนอาจยังไม่เข้าใจกระบวนการทำงานหรือสิ่งที่ผู้บริหารและครูกำลังทำ โรงเรียนควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่ามีความสำคัญต่อนักเรียนอย่างไร

เมื่อพิจารณาผลการวิจัย ด้านประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร สระบัว (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติด้านกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

2.3.1 ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีระดับคุณภาพด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูอาจมองว่าปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถแก้ไขได้ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง โดยใช้วิธีการ “เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา” ซึ่งสอดคล้องกับ วีรพล วรานนท์ (2549 : 96) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ พบว่าวิธีการแก้ปัญหาระยะยาวที่รัฐบาลควรทำ คือ การพัฒนาระบบการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ให้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย โดยทุกฝ่ายจะต้องยึดถือแนวทางตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักในการดำเนินการ และสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่จะเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมบนฐานของความมีเหตุมีผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีความปลอดภัย น่าอยู่ บนพื้นฐานของความยุติธรรมในสังคม เสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังควบคู่กับการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง และความตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อลดความขัดแย้ง และจากผลการวิจัยยังพบว่า นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอนของครูไม่ต่อเนื่อง แผนการจัดการเรียนการสอนไม่เน้นทักษะกระบวนการคิดและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอและระบบการสอนทางไกลยังไม่เหมาะกับนักเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร สระบัว (2546 : บทคัดย่อ) โรงเรียนมีระดับปฏิบัติด้านผลผลิตของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับ ความมีระเบียบวินัย และการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การจัดการและการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับ สถาบันส่งเสริม

เสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สวท.) เกี่ยวกับการทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลทางการศึกษา พบว่า เด็กไทยทำคะแนนได้ดี สำหรับข้อสอบแบบเลือกตอบ ที่ใช้ทักษะพื้นฐาน (เช่น การบวก ลบ คูณ หาร) หรือข้อสอบที่ใช้ความจำ แต่ไม่สามารถทำข้อสอบที่เป็นโจทย์ปัญหา ที่ต้องคิดวิเคราะห์ หรือต้องเขียนคำตอบอธิบายยาวๆ แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการคิดวิเคราะห์และการเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูดของเด็กไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2551 : 59)

2.3.2 ประสิทธิภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับต้องปรับปรุง ซึ่งเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียนที่ได้เกรด 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.57 ถือว่ายังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการเปลี่ยนครูผู้สอนบ่อยทำให้การเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง อีกทั้งโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอธราโศและอำเภอเบตงบางส่วนจำเป็นต้องปิดเรียนบ่อย เพราะความปลอดภัยของนักเรียนและครู ทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูไม่เต็มที่ โรงเรียนไม่มีเวลาสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าและเรียนอ่อน จึงส่งผลไปถึงประสิทธิภาพการเรียนของผู้เรียนโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : ก) ที่ได้ รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อัตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความเป็นคนเก่งของผู้เรียน พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ของประเทศในช่วงชั้นที่ 2, 3 และ 4 (ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6) ระหว่างช่วงปีการศึกษา 2544-2549 มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างลดลงและค่าเฉลี่ยร้อยละของวิชาต่างๆ โดยส่วนใหญ่ต่ำกว่าร้อยละ 50 มีเพียงช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 3) ที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าร้อยละ 50 โดยมีวิชาภาษาไทยเพียงวิชาเดียวของทุกช่วงชั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารายวิชาอื่นที่จัดสอบ สำหรับร้อยละค่าเฉลี่ยความถนัดทางการเรียนของผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 4 มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี แต่ยังคงต่ำกว่าร้อยละ 50 เช่นเดียวกับร้อยละค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการประเมินตามมาตรฐาน สมศ. มีข้อค้นพบที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้เรียนโดยส่วนใหญ่ไม่ผ่านมาตรฐานที่ 4 และมาตรฐานที่ 6 ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยตรง มีเพียงผู้เรียนในโรงเรียนสาธิตที่ผ่านมาตรฐาน

2.3.2 ประสิทธิภาพเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมอยู่ระดับดี ซึ่งเห็นได้จากผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ได้ระดับดีและดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 81.48 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และเกณฑ์ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเอง และโรงเรียนมีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ทำให้ผลการประเมินคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีและดีเยี่ยม ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : ก) ที่ได้ รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในประเด็นการเป็น "คนดีของผู้เรียน" สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรมที่ผู้เรียนมีสูง คือ คุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ การมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ สำหรับในด้าน "ความสุขของผู้เรียน" นั้นพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสุขจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2.3.3 ประสิทธิผลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออก โดยการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน การศึกษา 2549 และปีการศึกษา 2550 ปรากฏว่า จำนวนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ พฤติกรรมการติดเกม พฤติกรรมทะเลาะวิวาท พฤติกรรมการหนีเรียน พฤติกรรมเกี่ยวกับสารเสพติด พฤติกรรมด้านชู้สาว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังขาดแคลนครูที่สำเร็จการศึกษาด้านการแนะแนวหรือจิตวิทยาโดยตรง เพื่อคอยให้คำปรึกษาแนะแนวทางให้กับนักเรียนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และจากสภาพสังคมในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สภาพสังคมที่มีสิ่งที่ทำให้เยาวชนที่เป็นวัยอยากรู้อยากลอง จึงทำให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมการเล่นเกมของนักเรียน มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพจน์ พวงสุวรรณ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของเด็กนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านพฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านต่าง ๆ พบว่า นักเรียนมีการเล่นเกมเฉลี่ยสัปดาห์ละ 7.4 ชั่วโมง สำหรับพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทที่มีเพิ่มขึ้นนั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมสำหรับเด็กวัยนี้เป็นวัยที่เรียกร้องความสนใจ ชอบคบเพื่อน เชื้อเพื่อน ชอบแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง สอดคล้องกับ ก๊กก้อง ศิษวัฒน์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดในคดีทำร้ายร่างกาย คือ กลุ่มตัวอย่างมีนิสัยก้าวร้าวขาดการยับยั้งชั่งใจ ชอบแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่รุนแรง เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีของลูกผู้ชายที่ยอมกันไม่ได้ เกิดจากความโกรธหรือบันดาลโทสะ และอยู่ในอาการมีเมฆาขาดสติ เนื่องจากเห็นเพื่อนถูกทำร้ายจึงเข้าไปช่วยหรือเหตุการณ์บังคับหรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งหน้า และกลุ่มเพื่อนชักชวนให้กระทำความผิด สำหรับพฤติกรรมเกี่ยวกับสารเสพติดที่มีจำนวนมากขึ้น อาจเป็นเพราะ โรงเรียนไม่ได้มีแนวทางวางแผนป้องกันยาเสพติดให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศราวุธ รัตนปัญญา(2544: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนเชิงระบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของสารเสพติด

คิดในโรงเรียน สำหรับรายการที่มีจำนวนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ลดลง ได้แก่ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลักขโมย การพนัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เศรษฐกิจในปี 2550-2551 เป็นช่วงที่ค่าใช้จ่ายสูงและน้ำมันแพง ทำให้ผู้ปกครองระมัดระวังเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายของนักเรียนลดลงไปด้วย และทางโรงเรียน โดยเฉพาะครูได้สอดแทรกในการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของเงิน รู้จักประหยัดคอดออมเพื่ออนาคตของนักเรียน จากเหตุผลดังกล่าวทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลักขโมยและการพนันลดลง

เมื่อพิจารณาผลการวิจัย ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับต้องปรับปรุง การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับดี และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น

2.5 ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.5.1 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือโดยเฉพาะ ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ซึ่งสอดคล้องกับ สิริวิทย์ อินทร์ใจเอื้อ (2545 : 72) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติงานมาก ทำให้มีเวลาน้อยในการให้คำปรึกษาและดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง จากผลการศึกษาอาจเป็นเพราะ ปัญหาบุคลากรในโรงเรียนมีเวลาไม่เพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความร่วมมือจากนักเรียน นอกจากนั้นการทำงานไม่เป็นระบบ ขาดความชัดเจน จึงควรมีการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ โดยเฉพาะ ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด ซึ่งสอดคล้องกับ เรืองยศ อุตรศาสตร์ (2546 : 89) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษามีความต้องการเอกสาร คู่มือ

มือ แบบฟอร์ม โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสนับสนุนในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ความร่วมมือสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้อง สมพร สระบัว (2546 : บทคัดย่อ) โรงเรียนมีระดับปฏิบัติด้านผลผลิตของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง และควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับ ความมีระเบียบวินัย และการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การจัดการและการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับ ถนนมทรัพย์ นูนน้อย (2547 : บทคัดย่อ) พบปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนยังไม่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบมีน้อยและไม่ค่อยมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรให้มีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งบุคลากรมาเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีการกิจเฉพาะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

- 1) โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) โรงเรียนควรมีเอกสารและเครื่องมือต่างๆ สำหรับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและบุคลากร ที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 3) ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประสานสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- 4) โรงเรียนควรช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกด้านงบประมาณ ขานพาหนะให้ครูที่ปรึกษาสามารถเยี่ยมบ้านนักเรียนได้อย่างทั่วถึง หรือจัดหาวิธีการอื่นแทนการเยี่ยมบ้านนักเรียน แต่มีประสิทธิผลเหมือนการเยี่ยมบ้านนักเรียน เช่น การจัดกิจกรรมครูสัญจรพบผู้ปกครองที่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้นำชุมชนในหมู่บ้านนั้นได้พบปะกัน เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ให้ผู้ปกครอง ชุมชน บอกปัญหาของนักเรียนให้โรงเรียนได้รู้ เพื่อร่วมกันวางแผนป้องกัน แก้ไขปัญหาล่วงหน้า

3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1) ควรพิจารณาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูในสถานศึกษา ครูที่มีภาระงานสอนและงานพิเศษมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาได้อย่างเต็มความสามารถ ดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ไม่มีเวลารู้อักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะของนักเรียน

2) ควรแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดงบประมาณในการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อาจจัดโครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องหรือโครงการคู่ขนาน เพื่อให้โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ดูแลช่วยเหลือด้านงบประมาณในการดำเนินการโรงเรียนขนาดเล็ก

3) ควรสนับสนุนให้มีโรงเรียนต้นแบบเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก เพื่อเผยแพร่ระบบการทำงานให้แก่โรงเรียนในสังกัด ได้แก่ โรงเรียนเบตง “วีระราษฎร์ประสาน” โรงเรียนธารโตวัฒนวิทย์ และโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 94 (บ้านบ่อน้ำร้อน)

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการติดตามประเมินผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

3.2.2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

3.2.3 ควรศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

3.2.4 ควรศึกษาแนวทางในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน นักเรียนและชุมชน

3.2.5 ควรประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุม พื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา (2544) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์การศาสนา กรมสุขภาพจิต หน่วยศึกษานิเทศก์ (2544) คู่มือวิทยากรระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพมหานคร ชูมิเนีย (ไทยแลนด์)
- กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา (2546) คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วง ชั้นที่ 3-ช่วงชั้นที่ 4 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กระทรวงศึกษาธิการ (2546) “พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แลที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2546) “เอกสารการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤติสังคม” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- _____ (2546) “คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤติสังคมเส้นทางสู่ครูมืออาชีพ” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- _____ (2547) “แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา” สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2547) แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2549) การศึกษาสภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2550) “การประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน 4 ภูมิภาค” สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กีก้อง ดิสุวรรณ (2545) “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีทำร้ายร่างกายของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง” กรุงเทพมหานคร

ปริญญาามนุษยศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรมมหาวิทยาลัย
มหิดล

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) “แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การ
เกษตรแห่งประเทศไทย
- ฉวีวรรณ จารุวัฒน์พันธ์ (2548) “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตแขนงวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธ์ (2541) “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินโครงการ ” *วารสารวัดผล
การศึกษา*. 9(57) (มกราคม – เมษายน), 8-23
- เดือนใจ เกตุษา (2549) “หน่วยที่ 13 การประเมินการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน และ
โครงการ” ในประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ
นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
- ถนอมทรัพย์ นูนน้อย (2547) “กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนในอำเภอมะลัน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
- เทิดศักดิ์ ฉาวรสุทธิ (2546) “แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2545” นราธิวาส
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- บำเพ็ญ วังเงิน (2541) “อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน :
กรณีศึกษา โรงเรียนก้นทรวงวิชัย” อำเภอก้นทรวงวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- บงกช โควินท์ (2543) “การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมรังแก
เพื่อน โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร” ปริญญาศึกษาศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์นิพนธ์มหาวิทยาลัยศรี
นครินทร์วิโรฒ
- ประชุม รอดประเสริฐ (2535) *การบริหารโครงการ พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ดี

- ปิยาภา ศรีสว่าง (2545) “ความคิดเห็นของครูด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตบรมราชชนนี 1” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- ปิยะมิตร สุริยกานต์ (2548) “การศึกษาการประเมินแผนและโครงการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พรทิพย์ เจริญสุข (2548) “การพัฒนาแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 และ ช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการศึกษานำพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- พรทิพย์ จุลวงศ์ (2545) “สภาพและปัญหาการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตร
- พรรณรัตน์ โสธรประภากร (2541) “การบริหารงานเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางกะปิ” ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- พิสนุ พงศ์ศรี (2550) การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพมหานคร พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์
- _____ (2551) เทคนิควิธีประเมินโครงการ พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์
- ภิรมย์ ลีกุล (2546) “การศึกษาปัญหาการบริหารงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดระยอง” ปริญญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ยินดี ทองคำ (2547) “การประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา
อำเภอสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพร เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศา
สตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เรือน สิงห์โสภณ (2547) “การศึกษาสภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กม.30 อำเภอ
หนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” เพชรบูรณ์ โรงเรียน กม.30

- เรื่องยศ อุตสาหกรรม (2546) “การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่
ปรึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วรรณ พวงสุวรรณ (2540) “การศึกษาพฤติกรรมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของเด็กนักเรียนในเขต
กรุงเทพมหานคร” ปริญญาโท คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วสันต์ ศิลปสุวรรณ (2542) “แนวคิดและหลักการประเมินผลโครงการสุขภาพ” วารสารสุขศึกษา
(พฤษภาคม – สิงหาคม) 1-17
- วีรพล วรรณนท์ (2549) “ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้”
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ศรายุทธ รัตนปัญญา (2544) “แนวทางการวางแผนป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 5” ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สงบ ลักษณะ (2531) “แนวคิดบางประการเกี่ยวกับการประเมินโครงการ ของหลักสูตรการเรียน
โครงการเพื่อพัฒนาการศึกษา” เอกสารงานวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 71/2531
กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- สิริวัลย์ อินทร์ใจเอื้อ (2545) “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศา
สตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตร
- สุรพล เฟื่องแจ่ม (2544) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ”
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- สุพัตร์ พิบูลย์ (2544) “หน่วยที่ 1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับประเมิน” ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการประเมินและการจัดโครงการประเมิน* นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สุพัตร์ พิบูลย์ (2549) “ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ” นนทบุรี จตุพร ดีไซด์
- สมลักษณ์ พรหมมีเนตร (2547) “ระบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน” ปริญญาโท การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร

- สมพร สระบัว (2546) “การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัชวาท” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมคิด พรหมจ้อย (2546) *เทคนิคการประเมินโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 4 นนทบุรี สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์ (2544) “การประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา”
นนทบุรี จตุพร ดีไซน์
- สมชาย คุรงค์เดช (2542) *การประเมินผลโครงการ: แนวคิดและวิธีการ* กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยมหิดล
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2549) *มาตรฐานตัว
บ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้น
ฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ.2549-2553)* กรุงเทพฯ
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (2542) “พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542” กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2540)
“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)” สำนักนายก
รัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2545)
“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)” สำนักนายก
รัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2550)
“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)” สำนัก
นายกรัฐมนตรี กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) “รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” กรุงเทพมหานคร เพลินสตูดิโอ
- หทัยวรรณ วิชชุปัญญาพาณิชย์ (2548) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
แขนงวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2544) การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ศาสนา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ-สกุล นายวิโรจน์ คำนึ่งคุณากร
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (ค.ม) สาขาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนธารโตวัฒนวิทย์
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
2. ชื่อ-สกุล นางสาวจิตติมา คงปาน
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ตำแหน่ง ครูแนะแนว โรงเรียนบ้านคลองสงค์ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุราษฎร์ธานี เขต 2
3. ชื่อ-สกุล นายสมศักดิ์ อินทจักร
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
 ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลทางการศึกษา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
4. ชื่อ-สกุล นางวันเพ็ญ แซ่เต้
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านวังใหม่ (ประชาอุทิศ 2519)
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
5. ชื่อ-สกุล นายมนูญ จันทรสุข
 วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาการจัดการพัฒนาสังคม
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านตาเนาะแมเราะ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

6. ชื่อ-สกุล นายเสริมวิทย์ ปิยะวานิช
วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาการบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนเบตง “วีระราษฎร์ประสาน”
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
7. ชื่อ-สกุล นางครุณี แซ่ลิ้ม
วุฒิการศึกษา ศีษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม) จิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์
ตำแหน่ง ครูแนะแนวโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 94 (บ้านบ่อน้ำร้อน)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

ภาคผนวก ข

**สำเนาหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ
และเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย**

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

เนื่องด้วย นายวัชร จันทรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จาก โรงเรียนของท่าน ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3 เพื่อประโยชน์ในด้านการเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอดความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาอนุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาระยะ 3

เนื่องด้วย นายวัชระ จันทรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะ 3” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะ 3 เพื่อประโยชน์ในด้านที่จะเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในภาพรวม ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาอนุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ศร 0522.16 (บ) /

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายวัชระ จันทรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3” ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชาและสอดคล้องกับหลักและแนวปฏิบัติ ในการวิจัย สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือด้านที่เกี่ยวข้อง ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนท่านด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ภาคผนวก ค

**ตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3**

ตารางแสดงกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล
ในการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3

ที่	โรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
	อำเภอเบตง								
1	เบตง “วีระราษฎร์ประสาน”	1	91	1,553	1,553	1	38	60	60
2	บ้านนาข่อย	1	13	236	236	1	5	9	9
3	บ้านธารน้ำทิพย์	1	3	33	33	1	1	1	1
4	มาลาคีตะจิตต์	1	4	23	23	1	2	1	1
5	บ้านราโมง	1	22	439	439	1	8	17	17
6	บ้านจาเราะชูชู	1	5	36	36	1	2	1	1
7	บ้านธารน้ำใส	1	4	47	47	1	2	2	2
8	บ้านยะรม	1	10	163	163	1	4	6	6
9	บ้านบาเตตุแง	1	5	48	48	1	2	2	2
10	สังวาลย์วิท 5	1	12	250	250	1	5	10	10
11	บ้านจาเราะปะไต	1	5	51	51	1	2	2	2
12	ไทยรัฐวิทยา 94 (บ้านบ่อน้ำร้อน)	1	18	358	358	1	8	14	14
13	บ้านตานาอะแมเราะ	1	10	120	120	1	4	5	5
14	บ้านมาลา	1	10	129	129	1	4	5	5
15	บ้านด่านสันติราษฎร์	1	17	247	247	1	7	10	10
16	บ้านอัยเซอร์เวง	1	43	972	972	1	18	38	38
17	บ้านใหม่ (วันครู 2503)	1	9	664	664	1	4	26	26
18	บ้านเบตง “สุภาพอนุสรณ์”	1	33	701	701	1	14	27	27
19	บ้านวังใหม่ (ประชาอุทิศ 2519)	1	9	126	126	1	4	5	5
20	บ้านธารมะลิ	1	13	238	238	1	5	9	9
21	จันทร์ประกายอนุสรณ์	1	11	89	89	1	5	3	3

ที่	โรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
	อำเภอธารโต								
22	บ้านนิคมสร้างตนเองธารโต	1	35	630	630	1	15	25	25
23	บ้านศรีนคร	1	9	83	83	1	4	3	3
24	บ้านไทยพัฒนา	1	5	42	42	1	2	2	2
25	นิคมสร้างตนเองธารโต 5	1	9	134	134	1	4	5	5
26	บ้านศรีท่าน้ำ	1	4	58	58	1	2	2	2
27	บ้านโต	1	31	529	529	1	13	21	21
28	บ้านจุโป	1	17	236	236	1	7	9	9
29	บ้านประดิ่ง	1	7	51	51	1	3	2	2
30	บ้านเขา	1	24	361	361	1	9	14	14
31	นิคมสร้างตนเองธารโต 6	1	9	123	123	1	4	5	5
32	บ้านแห	1	20	365	365	1	8	14	14
33	บ้านวังศิลา	1	9	83	83	1	4	3	3
34	บ้านบัวทอง	1	12	204	204	1	5	8	8
35	บ้านบ่อหิน	1	12	216	216	1	5	8	8
36	ธารโตวัฒนวิทย์	1	11	249	249	1	5	10	10
	รวม	36	561	9,887	9,887	36	234	385	385

ภาคผนวก ง

**ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีกลุ่มรู้จัก (Known Group)
ของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป**
**ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีกลุ่มรู้จัก (Known Group)
ของความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**

ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีกลุ่มรู้จัก (Known Group)
ของแบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป

	N	\bar{X}	S.D	t	sig
ครูแนะแนว	10	13.50	0.53	21.96**	0.037
ครู	10	6.00	0.94		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง แสดงว่า ครูแนะแนวมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คะแนนเฉลี่ย 13.50 และครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คะแนนเฉลี่ย 6.00 เมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูแนะแนวและครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีกลุ่มรู้จัก (Known Group)
ของความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

	N	\bar{X}	S.D	t	sig
ครูแนะแนว	10	4.19	0.38	6.618**	0.018
ครู	10	2.78	0.56		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง แสดงว่า ครูแนะแนวมีความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และ ครูความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$) เมื่อเปรียบเทียบความตระหนักต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูแนะแนวและครู มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาคผนวก จ
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

**แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
(สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครู)**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินงานภายในโรงเรียนของท่าน โดยข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับนี้จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ในโอกาสต่อไป
ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง จะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบในทุกข้อ ที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
2. สาระในแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 ความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป
 - 2.2 ความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
 - ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอขอบคุณในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายวัชระ จันทรัตน์

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงตามสภาพจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. สถานภาพ ผู้บริหาร ครู
3. อายุ 19-25 ปี 26-32 ปี
 33-39 ปี 40-46 ปี มากกว่า 46 ปี
4. ระดับการศึกษา
 ปริญญาตรี วิชาเอก.....
 ปริญญาโท วิชาเอก.....
 อื่นๆ ระบุ.....
5. ประสบการณ์ทำงาน
 น้อยกว่า 2 ปี 2 - 5 ปี
 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี
 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาแล้วตัดสินใจว่า ข้อความที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไปนี้ เป็นข้อความหรือข้อสรุปที่เหมาะสมหรือถูกต้อง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” (หรืออาจตอบ “ไม่แน่ใจ” ในกรณีที่ไม่มีมั่นใจว่าเป็นข้อสรุปที่เหมาะสมหรือไม่) ทั้งนี้ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ที่	รายการข้อความ/ข้อสรุป	ความคิดเห็น		
		ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบที่มีกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน			
2	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่ง ดี มีสุข			
3	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา			
4	การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นบทบาทของครูแนะแนวในการดำเนินงาน			
5	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งช่วยเหลือหรือให้ความรู้เป็นพิเศษแก่นักเรียนกลุ่มอ่อน			
6	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียน			
7	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา รู้จักตนเอง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข			
8	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งให้นักเรียนทุกคนพัฒนาตนเองสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ			
9	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความประพฤติ			
10	ครูที่ปรึกษามีหน้าที่เก็บข้อมูลการคัดกรองนักเรียนให้เป็นความลับ			

ที่	รายการข้อความ/ข้อสรุป	ความคิดเห็น		
		ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
11	ครูที่ปรึกษาควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาเป็นพิเศษ			
12	ครูแนะแนวต้องดำเนินการคัดกรองนักเรียนและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
13	ครูสามารถนำข้อมูลที่คัดกรองนักเรียนแล้วออกไปเผยแพร่ได้ หากเห็นว่าจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย			
14	ครูแนะแนวสามารถส่งต่อนักเรียนทุกคนทั้งการส่งต่อภายในและภายนอกได้			
15	เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น จึงไม่ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากนัก			

2.2 ความคิดเห็นต่อคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 คำชี้แจง ท่านเห็นด้วยกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
 มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	เครือข่ายผู้ปกครองมีส่วนทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ					
2	การแก้ปัญหาให้นักเรียน เป็นสิ่งที่ครูและผู้ปกครองต้องวางแผนร่วมกัน					
3	การติดตามพฤติกรรมนักเรียน ทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูลดลง					
4	การอบรมคุณธรรม จริยธรรมในชั้นเรียนทำให้เวลาเรียนลดลง					
5	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานที่ซับซ้อน					
6	การเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจัง ทำให้สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครองดีขึ้น					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7	การอบรมสั่งสอนนักเรียนจะให้มีประสิทธิภาพโรงเรียนและชุมชนต้องร่วมมือกัน					
8	การให้ความช่วยเหลือนักเรียนต้องดำเนินการทันทีและต่อเนื่อง					
9	การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นการเสียเวลาเรียนและเพิ่มภาระงานให้กับครู					
10	การเยี่ยมบ้านนักเรียนทำให้เสียเวลาและไม่ปลอดภัย					
11	การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
12	ครูที่ปรึกษาต้องรับฟังปัญหาของนักเรียนเสมือนเป็นปัญหาของตนเอง					
13	การคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลามาก					
14	การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของครูในการแก้ปัญหาให้นักเรียนทำให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้น					
15	นักเรียนที่ทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูฝ่ายปกครองมาตักเตือนและแก้ปัญหา					

ตอนที่ 3 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนของท่านมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้ ได้กำหนดความหมายคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อยที่สุด

3.1 ระดับความพร้อมด้านปัจจัย

ที่	รายการ	ระดับความพร้อม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
2	โรงเรียนมีปฏิทินปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน					
3	โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพียงพอ					
4	โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
5	โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน					
6	โรงเรียนมีแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ)					

3.1 ระดับความพร้อมด้านปัจจัย(ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับความพร้อม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7	โรงเรียนมีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านนักเรียน					
8	โรงเรียนมีแบบบันทึกการให้คำปรึกษานักเรียน					
9	โรงเรียนมีคู่มือครูที่ปรึกษา/ครูแนะแนว					
10	โรงเรียนมีระเบียบสะสม (ปพ.8) ของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
11	โรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลครบถ้วน					

3.2 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	ขั้นวางแผน					
1	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนได้ครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
2	คณะกรรมการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกันกำหนดนโยบายแนวดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
3	ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันเสนอกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียน					

3.2 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ขั้นลงมือปฏิบัติ						
4	โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
5	โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน					
6	โรงเรียนมีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน					
7	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตามกำหนดเวลาที่วางไว้					
8	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย					
9	โรงเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียน					
10	โรงเรียนมีการสรุปผลการจำแนก คัดกรองนักเรียนครบทุกคน					
11	โรงเรียนมีการสรุปผลการจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้นและระดับสถานศึกษา					
12	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียน					
13	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน เช่น ยูวชนแนะแนวที่ดูแลน้อง					

3.2 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ชั้นลงมือปฏิบัติ						
14	โรงเรียนมีกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา					
15	โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน					
16	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม					
17	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง					
18	โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์					
19	โรงเรียนมีการส่งต่อภายในและหรือภายนอก พร้อมข้อมูล ผลการช่วยเหลือเบื้องต้น					
20	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่สาธารณชน					
ชั้นตรวจสอบ						
21	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
22	โรงเรียนมีการติดตามผลการคัดกรองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
23	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด					

3.2 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	ขั้นปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา					
24	โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา					
25	โรงเรียนมีการนำผลที่ได้จากการ คัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาส่งเสริม พัฒนานักเรียน					
26	โรงเรียนมีการนำข้อมูลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน					

3.3 ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพจริง					
2	นักเรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม					
3	นักเรียนมีความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม					

3.3. ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4	นักเรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
5	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
6	นักเรียนสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน					
7	นักเรียนสามารถใช้คำพูดและท่าทางเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่างๆ					
8	นักเรียนสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน และสามารถรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ได้ยืนยาว					
9	นักเรียนสามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง/ผู้อื่น และรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม					
10	นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา					
11	นักเรียนมีทักษะและนิสัยรักการทำงาน					
12	นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้นและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ					
13	นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ					

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ปัญหา อุปสรรค

1. ด้านปัจจัย

.....
.....
.....

2. ด้านกระบวนการ

.....
.....
.....

3. ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....
.....
.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

**แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
(สำหรับนักเรียน)**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินงานภายในโรงเรียนของท่าน โดยข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับนี้จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ในโอกาสต่อไป
ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง จะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากนักเรียนได้ตอบในทุกข้อ ที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
2. สาระในแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
 - ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอขอบคุณในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายวัชร จันทรัตน์

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงตามสภาพจริงของนักเรียน

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ 9 - 12 ปี 13 - 16 ปี 17 - 20 ปี

3. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

☐ ประถมศึกษาปีที่ 4	☐ ประถมศึกษาปีที่ 5	☐ ประถมศึกษาปีที่ 6
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3
☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5	☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน

คำชี้แจง นักเรียนเห็นว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนของนักเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้ ได้กำหนดความหมายคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อยที่สุด

2.1 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ขั้นวางแผน						
1	นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียน					
2	โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแผนแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
3	โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน					
ขั้นลงมือปฏิบัติ						
4	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนสู่ความเป็นเลิศ					
5	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน เช่น ยุวชนแนะแนว ที่ดูแลน้อง					
6	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย					
7	โรงเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียน					
8	โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน					
9	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม					
10	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง					
11	โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์					

2.1 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ขั้นตรวจสอบ						
12	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่สาธารณชน					
13	โรงเรียนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
14	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด					
ขั้นปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา						
15	โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
16	โรงเรียนนำผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนานักเรียน					
17	โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน					

2.2 ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพจริง					
2	นักเรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม					
3	นักเรียนมีความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม					
4	นักเรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
5	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
6	นักเรียนสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน					
7	นักเรียนสามารถใช้คำพูดและท่าทางเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่างๆ					
8	นักเรียนสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน และสามารถรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ได้ยืนยาว					
9	นักเรียนสามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง/ผู้อื่น และรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม					

2.2 ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
10	นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา					
11	นักเรียนมีทักษะและนิสัยรักการทำงาน					
12	นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ					
13	นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

ปัญหา อุปสรรค

1. ด้านกระบวนการ

.....

2. ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

**แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3
(สำหรับผู้ปกครองนักเรียน)**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินงานภายในโรงเรียนของท่าน โดยข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับนี้จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะลา เขต 3 ในโอกาสต่อไป
ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง จะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบในทุกข้อ ที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด
2. สาระในแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
 - ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอขอบคุณในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายวัชร จันทรัตน์

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงตามสภาพจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 19-25 ปี 26-32 ปี
 33-39 ปี 40-46 ปี มากกว่า 46 ปี
3. ระดับการศึกษา
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปวช. ปวส. ปริญญาตรี
ปริญญาโท อื่นๆ.....
4. ผู้ปกครองนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 ประถมศึกษาปีที่ 6
 มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนของท่านมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพอยู่ในระดับใด โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้ ได้กำหนดความหมายคะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง โรงเรียนมีความพร้อม/มีการปฏิบัติ/มีคุณภาพในระดับน้อยที่สุด

2.1 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ขั้นวางแผน						
1	นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียน					
2	โรงเรียนมีการจัดประชุมระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองร่วมกันวางแผนทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
3	โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน					
ขั้นลงมือปฏิบัติ						
4	โรงเรียนจัดกิจกรรม/โครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนสู่ความเป็นเลิศ					
5	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน เช่น บุขชนแนะแนว พี่ดูแลน้อง					
6	โรงเรียนรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย					
7	โรงเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียน					
8	โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน					
9	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม					
10	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง					
11	โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านและติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างทันเหตุการณ์					

2.1 ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ขั้นตรวจสอบ						
12	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานแก่สาธารณชน					
13	โรงเรียนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
14	โรงเรียนมีการกำกับ ติดตาม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด					
ขั้นปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา						
15	โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
16	โรงเรียนนำผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนานักเรียน					
17	โรงเรียนมีการนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน					

2.2 ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครูอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพจริง					
2	นักเรียนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม					
3	นักเรียนมีความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม					
4	นักเรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
5	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม					
6	นักเรียนสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน					
7	นักเรียนสามารถใช้คำพูดและท่าทางเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่างๆ					
8	นักเรียนสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน และสามารถรักษาสัมพันธ์ภาพไว้ได้ยืนยาว					
9	นักเรียนสามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง/ผู้อื่น และรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์นั้นได้อย่างเหมาะสม					

2.2 ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
10	นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการ และการแก้ปัญหา					
11	นักเรียนมีทักษะและนิสัยรักการทำงาน					
12	นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ					
13	นักเรียนเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ					

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

ปัญหา อุปสรรค

1. ด้านกระบวนการ

.....

2. ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

แบบบันทึกโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด ยะลา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 3 ปีการศึกษา 2550

คำชี้แจง ให้ท่านระบุโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่	โครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวนเงินที่จัดสรร	จำนวนเงินที่ใช้จริง	หมายเหตุ
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
(.....)
ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร
(.....)
ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกผลการเรียน

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด ยะลา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ปีการศึกษา 2550

คำชี้แจง ให้ท่านระบุผลการเรียนของนักเรียนทุกชั้นปี

ที่	รายวิชา	จำนวนนักเรียน							
		4	3.5	3	2.5	2	1.5	1	0
1	ภาษาไทย								
2	คณิตศาสตร์								
3	วิทยาศาสตร์								
4	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม								
5	สุขศึกษาและพลศึกษา								
6	ศิลปะ								
7	การงาน อาชีพและเทคโนโลยี								
8	ภาษาต่างประเทศ								
	รวม								

จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียน 3-4 มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด ยะลา

คำชี้แจง ให้ท่านระบุจำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน ทุกชั้นปี

ชั้น	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียน		หมายเหตุ
		ดีเยี่ยม	ดี	
ประถมศึกษาปีที่ 1				
ประถมศึกษาปีที่ 2				
ประถมศึกษาปีที่ 3				
ประถมศึกษาปีที่ 4				
ประถมศึกษาปีที่ 5				
ประถมศึกษาปีที่ 6				
มัธยมศึกษาปีที่ 1				
มัธยมศึกษาปีที่ 2				
มัธยมศึกษาปีที่ 3				
มัธยมศึกษาปีที่ 4				
มัธยมศึกษาปีที่ 5				
มัธยมศึกษาปีที่ 6				
รวม				

จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการประเมินระดับดีและดีเยี่ยม มีจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน

แบบบันทึกการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัดยะลา

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์										รวม	หมายเหตุ	
		สารเสพติด	ขู่สาว	ติดเกมส์	การพนัน	ลักขโมย	ทะเลาะวิวาท	ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย	หนีเรียน	อื่นๆ				
ป.1														
ป.2														
ป.3														
ป.4														
ป.5														
ป.6														
ม.1														
ม.2														
ม.3														
ม.4														
ม.5														
ม.6														
รวมทุกชั้น														

หมายเหตุ (โปรดระบุจำนวนตามความเป็นจริง เพื่อการพัฒนาต่อไป)

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการ.....ผู้รายงาน
ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบสอบถามความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยทั่วไป

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	5	0.71
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	5	0.71
5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
14	0	+1	+1	+1	0	+1	+1	5	0.71
15	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของ
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	6	0.86
4	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	5	0.71
5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
14	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	5	0.71
15	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
ฉบับผู้บริหารและครู ฉบับผู้ปกครองนักเรียนและฉบับนักเรียน

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ฉบับผู้บริหารและครู

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
ความพร้อมด้านปัจจัย									
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	0	7	0.86
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	5	0.71
ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ									
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
6	+1	+1	0	+1	+1	0	+1	5	0.71
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ									
14	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86
15	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
19	0	+1	+1	+1	+1	+1	+1	6	0.86
20	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
21	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
22	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
23	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
24	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
25	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
26	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน									
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
5	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
6	+1	0	+1	+1	+1	+1	0	5	0.71
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	5	0.71
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานและผล
การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ฉบับผู้ปกครองนักเรียน

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ									
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
5	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	5	0.71
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	5	0.71
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
14	0	+1	+1	+1	+1	+1	0	5	0.71
15	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน									
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
5	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	5	0.71
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	5	0.71
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานและผล
การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ฉบับนักเรียน

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
ระดับปฏิบัติด้านกระบวนการ									
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
5	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	5	0.71
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	5	0.71
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
14	0	+1	+1	+1	+1	+1	0	5	0.71
15	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
ด้านประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน									
1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
5	+1	+1	0	+1	+1	+1	0	5	0.71
6	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่							รวม	ค่า IOC
	1	2	3	4	5	6	7		
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	0	+1	+1	+1	0	+1	5	0.71
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
9	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
12	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00
13	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	7	1.00

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายวัชระ จันทรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	9 มกราคม 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตร์ (ศึกษาศาสตร์) วิชาเอกคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ. 2544
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2544-2549	ครูผู้สอน โรงเรียนถนนอมศรีศึกษา อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
พ.ศ. 2550-2551	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3
พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนไชยวิทยา อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี